

باسمه تعالی
جمهوری اسلامی ایران
شورای عالی انقلاب فرهنگی

شماره: ۱۱۷۲۰/۹۲/د
تاریخ: ۷/۱۰/۹۲
پوست: ملو

دیر

جناب آقای دکتر فرجی دانا
وزیر محترم علوم، تحقیقات و فناوری

سلام علیکم

با احترام به پیوست برنامه درسی دوره کارشناسی رشته علوم سیاسی که در هفتاد و دومین جلسه شورای تحول و ارتقای علوم انسانی به ریاست آقای دکتر حدادعادل با اکثریت آراء به تصویب رسید، برای اجرا در سال تحصیلی ۹۴-۹۳ ارسال می شود. شایان ذکر است:

۱. این برنامه از تاریخ تصویب جایگزین برنامه درسی فعلی مقطع کارشناسی رشته علوم سیاسی می شود و برای دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی می شوند، لازم الاجرا است.

۲. همچنین برنامه درسی مقطع کارشناسی رشته علوم سیاسی از تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت علوم، تحقیقات و فناوری اداره می شوند یا براساس قوانین، تابع مصوبات شورای گسترش آموزش عالی هستند، لازم الاجرا است.

۳. این برنامه از تاریخ تصویب به مدت پنج سال اجرا خواهد شد و پس از آن قابل بازنگری است.

خواهشمند است دستور فرمایید اقدامات لازم برای اجرای برنامه درسی مذکور در سال تحصیلی ۹۴-۹۳ انجام و نتیجه گزارش شود. مر/۷۷/۷۸

محمدرضا مخبر دزفولی

دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی

۱۷

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

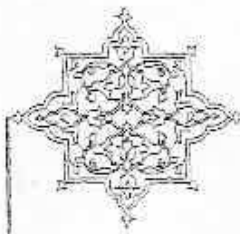
دبیرخانه مرکزی

شماره ۵۴۰۷۱/۹۲ تاریخ ۱۳۹۲/۱۰/۹۲

سره عالی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

مصوبات جلسه ۸۲۵ شورای برنامه ریزی آموزش عالی

هشتمصد و بیست و پنجمین جلسه شورای برنامه ریزی آموزش عالی در تاریخ ۹۱/۱۲/۲۰ به ریاست آقای دکتر نادری منش معاون آموزشی و نایب رئیس شورا تشکیل و محورهای پیشنهادی زیر به تصویب رسید:

۱. برنامه درسی بازنگری شده دوره کارشناسی علوم سیاسی مطرح شد.

رأی شورا

برنامه درسی بازنگری شده دوره کارشناسی علوم سیاسی تصویب شد.

۲. برنامه درسی دوره کارشناسی ارشد رشته حسابداری مطرح شد.

رأی شورا

برنامه درسی دوره کارشناسی ارشد رشته حسابداری تصویب شد.

۳. برنامه درسی دوره کارشناسی ارشد رشته حسابداری مدیریت مطرح شد.

رأی شورا

برنامه درسی دوره کارشناسی ارشد رشته حسابداری مدیریت تصویب شد.

۴. برنامه درسی بازنگری شده دوره کارشناسی رشته مترجمی زبان عربی مطرح شد.

رأی شورا

برنامه درسی بازنگری شده دوره کارشناسی رشته مترجمی زبان عربی تصویب شد.

۵. برنامه درسی بازنگری شده دوره کارشناسی ارشد رشته آموزش زبان عربی مطرح شد.

رأی شورا

برنامه درسی بازنگری شده دوره کارشناسی ارشد رشته آموزش زبان عربی تصویب شد.

کامران دانشجو

رئیس شورا

سعید قدیمی

دبیر شورا

جلسه ۸۲۵ - ۹۱/۱۲/۲۰

نشانی:

تهران - شهرک قدس

میدان صنعت، خیابان

خورشید، خیابان هرمزان

نیش خیابان پیروزان جنوبی

کد پستی: ۱۳۶۶۶-۲۲۸۹۱

شماره تلفن: ۸۲۲۳۱۰۰۰

صفه پستی:

تهران ۱۵۱۳-۱۳۶۶۵

Website: www.msrt.ir

Email: info@msrt.ir

طرح تحول و ارتقاء علوم سیاسی

برنامه

دوره کارشناسی علوم سیاسی

(رسالت، مشخصات، ضوابط، عناوین و سرفصل‌های دروس)

کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی

اسفند ماه ۱۳۹۱

باسمه تعالی

شورای تخصصی تحول و ارتقاء علوم انسانی

کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی

باسمه تعالی

شورای تخصصی تحول و ارتقاء علوم انسانی

کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی

فهرست مطالب

بخش اول: کلیات	۵
مقدمه	۶
۱- چارچوبه و مشخصات کلی تحول و ارتقاء علوم سیاسی	۷
۱-۱- اهداف و ضرورت‌های تحول و ارتقاء رشته علوم سیاسی	۷
۲-۱- رویکردها و معیارهای تحول و ارتقاء علوم سیاسی	۱۰
۲- رسالت رشته	۱۱
۳- نحوه ارائه دروس	۱۲
۴- مشخصات و ضوابط کلی دوره	۱۳

باسمه تعالی

شورای تخصصی تحول و ارتقاء علوم انسانی

کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی

بخشدوم: عناویندروس..... ۱۵.....

۱-دروس عمومی:..... ۱۶.....

۲-دروس پایه:..... ۱۷.....

۳-دروس تخصصی:..... ۱۸.....

۴-دروس اختیاری:..... ۲۰.....

حوزه مطالعات ایران:..... ۲۰.....

حوزه مطالعات سیاسی-اسلامی:..... ۲۱.....

حوزه مطالعات جهان (بین الملل):..... ۲۲.....

حوزه مطالعات سیاسی:..... ۲۳.....

بخش سوم: سرفصلهای دوره کارشناسی..... ۲۴.....

۱-دروس عمومی:..... ۲۵.....

۲-دروس پایه:..... ۳۶.....

۳-دروس تخصصی:..... ۷۰.....

۴-دروس اختیاری:..... ۱۶۱.....

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

باسمه تعالی

شورای تخصصی تحول و ارتقاء علوم انسانی

کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی

شورای عالی انقلاب فرهنگی

بخش اول: کلیات

باسمه تعالی

شورای تخصصی تحول و ارتقاء علوم انسانی

کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی

مقدمه

با گذشت سه دهه از پیروزی انقلاب اسلامی و تشکیل نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران، بازنگری در عناوین، سرفصل‌ها و محتوای دروس رشته علوم سیاسی با رویکرد تحول و ارتقاء در این رشته‌بر پایه مبانی و ارزش‌های اسلامی ضروری به نظر می‌رسید. بدین منظور کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی تحت نظر شورای تخصصی تحول در علوم انسانی شورای عالی انقلاب فرهنگی آغاز به کار نمود. این کارگروه بعد از تدوین رسالت و اهداف تحول و ارتقاء رشته علوم سیاسی هر سه مقطع کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری را مورد بازنگری اساسی قرار داد.

نسخه پیش رو شامل مشخصات کلی، رسالت، اهداف، ضرورت‌ها، عناوین و سرفصل‌های دروس و همچنین سرفصل‌های دوره کارشناسی علوم سیاسی می‌باشد که در جلسه مورخه ۱۳۹۱/۱۲/۲۰ شورای برنامه‌ریزی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به تصویب نهایی رسیده و از اول مهرماه ۱۳۹۲ در کلیه دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی در رشته علوم سیاسی لازم‌الاجرامی باشد.

باسمه تعالی

شورای تخصصی تحول و ارتقاء علوم انسانی

کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی

۱- چارچوبه و مشخصات کلی تحول و ارتقاء علوم سیاسی

۱-۱- اهداف و ضرورت‌های تحول و ارتقاء رشته علوم سیاسی

(به عنوان یک حوزه مطالعاتی فراگیر و در راستای احیاء تمدن اسلامی- ایرانی در چارچوب اسناد بالادستی)

(مصوب کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی)

اهداف و ضرورت‌های تحول و ارتقاء علوم سیاسی را می‌توان در سه بخش نگرشی، دانشی و مهارتی به شرح زیر ارائه نمود:

الف- نگرشی

۱- اصلاح و تطبیق مبانی، منابع و متون علوم سیاسی موجود بر اساس مبانی فلسفی اسلامی؛

۲- تولید و ارائه علوم سیاسی مبتنی بر جهان‌بینی اسلامی بر اساس رویکردهای هستی‌شناسی، انسان-

شناسی، معرفت‌شناسی، ارزش‌شناسی و روش‌شناسی؛

باسمه تعالی

شورای تخصصی تحول و ارتقاء علوم انسانی
کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی

- ۳- بومی‌سازی علوم سیاسی با توجه به انتظارات، نیازها و ضرورت‌ها و با تاکید بر علم نافع؛
- ۴- تدوین برنامه‌ها و محتوای رشته با توجه به چشم‌انداز انقلاب اسلامی و ایجاد پیوند میان اهداف رشته و آرمان‌های انقلاب اسلامی؛
- ۵- اتخاذ رویکردی اجتهادی در مقابل رویکردهای تقلیدی موجود بویژه از جهان غرب با افزایش دانش سیاسی شامل:
 - الف) فهم دقیق و نقد اندیشه‌های مادی‌گرایانه غرب در چارچوب حوزه‌های مطالعاتی اسلامی من جمله فلسفه، کلام، فقه و اخلاق؛
 - ب) بررسی و نقد علوم سیاسی غربی از دیدگاه اسلامی؛
 - ج) ارائه الگوها و مدل‌های جدید بر پایه مبانی و اندیشه‌های اسلامی در علوم سیاسی و پرهیز از نگاه تک‌ساحتی به پدیده‌های مطروحه در این حوزه مطالعاتی؛
 - د) تغییر جهت نگرش در علوم سیاسی از نگاه مادی‌گرایانه سکولاریستی به منظر اسلامی؛
- ۶- تطبیق علوم سیاسی موجود با شرایط و تحولات سیاسی، اجتماعی و فرهنگی ایران و جهان بویژه دوران بعد از پیروزی انقلاب اسلامی؛
- ۷- کمک به اصلاح بینش سیاسی عمومی با تکیه بر چارچوب‌ها و مبانی ارزشی اسلامی؛
- ۸- زمینه‌سازی برای جامعه‌پذیری و هنجارسازی ارزش‌های سیاسی اسلامی-ایرانی؛
- ۹- تنظیم و تدوین حوزه مطالعاتی علوم سیاسی در راستای دو اصل غایت‌محور و هدایت‌محور و کمک به مدیریت و رهبری جامعه اسلامی بر اساس مصالح مادی و معنوی جامعه.

ب- دانشی

- ۱- بهنگام نمودن محتوای دروس علوم سیاسی با توجه به تحولات سریع و روزانه در دنیای امروز؛
- ۲- تولید دانش نظری در کنار دانش کاربردی؛
- ۳- کمک به افزایش آگاهی‌های سیاسی جامعه در کنار نخبگان دانشگاهی؛
- ۴- غنا بخشیدن به حوزه مطالعاتی علوم سیاسی از طریق تولید دانش، نوآوری، نظریه‌پردازی و نقد؛
- ۵- کمک به افزایش فهم و درک عمومی از علوم سیاسی رایج در جهان امروز؛

باسمه تعالی

شورای تخصصی تحول و ارتقاء علوم انسانی
کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی

۶- بهره‌گیری از تجارب سیاسی جامعه بشری از طریق تجمیع تجارب و اخذ استنتاجات و قانونمندی‌های

کلی؛

۷- آشنایی و مطالعه ویژه از میراث گرانسنگ سیاسی در جهان اسلام و ایران.

ج- مهارتی

کاربردی نمودن حوزه مطالعات علوم سیاسی در راستای حل مشکلات جامعه و دولت شامل:

الف) تربیت کارشناس و تحلیلگر انتقادی؛

ب) تربیت مدیر سیاسی؛

ج) تربیت پژوهشگر سیاسی؛

د) تربیت مدرس علوم سیاسی.

۱-۲- رویکردها و معیارهای تحول و ارتقاء علوم سیاسی

رویکردها و معیارهای اصلی مدنظر در تحول و ارتقاء علوم سیاسی در بعد آموزشی و پژوهشی عبارتند از توجه به آموزش:

- ۱- پویا و نه ایستا؛
- ۲- مولد و نه مصرفی؛
- ۳- مبتنی بر حل مسئله و نقادانه، و نه توصیفی صرف؛
- ۴- کاربردی و نه صرفاً انتزاعی؛
- ۵- رسا و سازوار (فطری، دینی و روزآمد)؛
- ۶- جامعه محور؛
- ۷- بومی، ارزشی و انقلابی؛
- ۸- پیشرو و تمدنی؛
- ۹- کارآمد، بهره‌ور و اثربخش؛
- ۱۰- مستمر و جامع‌نگر و نه مقطعی و بخشی؛

۲- رسالت رشته

- ۱-۲- مطالعه و آموزش حوزه عام علوم سیاسی در ابعاد مختلف به صورت کارآمد و بهنگام؛
- ۲-۲- آموزش علوم سیاسی بر پایه مبانی نظری اسلامی با تکیه بر کلیات و مطابق با فهم دانشجوی تازه‌وارد؛
- ۳-۲- تربیت کارشناس، مدیر و کارگزار سیاسی برای نهادهای مرتبط؛
- ۴-۲- تربیت دانش‌آموختگان علوم سیاسی با هویت اسلامی-ایرانی؛
- ۵-۲- تربیت پژوهشگر برای فهم مسایل سیاسی ایران و جهان؛
- ۶-۲- تربیت تحلیلگر برای حوزه‌های مختلف اعم از حوزه‌های سیاست داخلی و خارجی؛
- ۷-۲- تربیت دبیر برای وزارت آموزش و پرورش؛
- ۸-۲- ارتقاء فهم سیاسی برای افزایش توانایی تحلیل مسائل سیاسی ایران و جهان؛
- ۹-۲- افزایش مهارت دانشجو برای نقادی و نیز طرح مباحث پایه‌ای و افزایش دانش سیاسی از طریق ارائه مطالعات توصیفی.

باسمه تعالی

شورای تخصصی تحول و ارتقاء علوم انسانی

کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی

۳- نحوه ارائه دروس

- ۳-۱- مباحث دوره کارشناسی علوم سیاسی (بصورت یکپارچه و در یک رشته) و در چهار قسمت شامل (دروس پایه و اسلامی، دروس عمومی، و دروس اصلی تخصصی و دروس اختیاری) ارائه خواهد شد.
- ۳-۲- **مرحله اول:** دروس پایه با تاکید بر مباحث اسلامی و نظری در تقویت مبانی و دیدگاه اسلامی دانشجویان، به همراه مبانی و کلیات ضروری دانش علوم انسانی ارائه می گردد؛
- ۳-۳- **مرحله دوم:** دروس عمومی بمنظور کسب مهارت های لازم و نیز آشنایی اولیه با مسائل سیاسی ایران را دربرمی گیرد؛
- ۳-۴- **مرحله سوم:** دروس اصلی شامل دروس تخصصی (اجباری و اختیاری) با ارائه مباحث اصلی علوم سیاسی، با نگاهی نقادانه، دانشجویان را با حوزه های مختلف تخصصی علوم سیاسی آشنا می نماید.

باسمه تعالی
شورای تخصصی تحول و ارتقاء علوم انسانی
کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی

۴- مشخصات و ضوابط کلی دوره

۴-۱- داوطلبینی که در یکی از شاخه‌های نظری (علوم انسانی، علوم تجربی، ریاضی و فیزیک) دیپلم خود را اخذ کرده‌اند می‌توانند در این رشته ثبت‌نام نمایند.

۴-۲- حوزه مطالعات سیاسی در دوره کارشناسی تنها در یک رشته و با عنوان «علوم سیاسی» و بدون گرایش‌بندی ارائه می‌شود.

۴-۳- طول دوره کارشناسی حداکثر ۴ سال و در قالب ۸ نیمسال تحصیلی می‌باشد. دروس به شکل ترمی - واحدی ارائه می‌گردد.

۴-۴- هر دانشجو می‌تواند حداکثر ۲۰ واحد درسی در یک نیمسال انتخاب نماید. هر واحد درس نظری معادل ۱۶ ساعت می‌باشد.

۴-۵- در صورت اخذ معدل الف (۱۷ به بالا) در هر نیمسال تحصیلی، بنابر موافقت گروه آموزشی مربوطه، دانشجو می‌تواند حداکثر تا سقف ۲۴ واحد درسی بگذراند.

۴-۶- این دوره از ۱۳۶ واحد درسی تشکیل شده است که دروس عمومی (مجموعاً ۱۴ واحد)، دروس پایه (مجموعاً ۳۲ واحد)، دروس تخصصی اجباری (مجموعاً ۸۰ واحد) و دروس تخصصی اختیاری (مجموعاً ۱۰ واحد) را شامل می‌شود.

باسمه تعالی

شورای تخصصی تحول و ارتقاء علوم انسانی

کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی

- ۴-۷- در ذیل دروس اختیاری ۲ واحد دروس آزاد در نظر گرفته شده است که بنا بر نظر گروه آموزشی مربوطه می‌تواند در قالب واحدهای نظری یا انجام کارورزی و کارآموزی به دانشجویان ارائه گردد.
- ۴-۸- بعضی از دروس عمومی که با دروس تخصصی هم‌پوشانی کامل دارند بمنظور جلوگیری از تکرار با دروس تخصصی مشابه جایگزین گردیده‌اند.

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

باسمه تعالی

شورای تخصصی تحول و ارتقاء علوم انسانی

کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی

شورای عالی انقلاب فرهنگی

بخش دوم: عناوین دروس

باسمه تعالی
شورای تخصصی تحول و ارتقاء علوم انسانی
کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی

۱- دروس عمومی:

ردیف	نام درس	کد درس	تعداد واحد	ملاحظات
۱	معارف اسلامی ۱	۰۱	۲	
۲	معارف اسلامی ۲	۰۲	۲	
۳	اخلاق و تربیت اسلامی	۰۳	۲	
۴	انقلاب اسلامی و ریشه‌های آن	۰۴	۲	
۵	تاریخ اسلام	۰۵	۲	
۶	متون اسلامی (آموزش زبان عربی)	۰۶	۲	
۷	فارسی	۰۷	۳	
۸	زبان خارجی	۰۸	۳	
۹	تربیت بدنی ۱	۰۹	۱	
۱۰	تربیت بدنی ۲	۱۰	۱	
۱۱	تنظیم خانواده	۱۱	۱	
	جمع		۲۱	

۲- دروس پایه :

ردیف	نام درس	کد درس	تعداد واحد	ملاحظات
۱	قرآن و سیاست	۱۲	۲	
۲	سیره سیاسی پیامبر اعظم (ص)	۱۳	۲	
۳	سیره سیاسی ائمه معصومین (ع)	۱۴	۲	
۴	اندیشه سیاسی امام خمینی (ره) و امام خامنه‌ای	۱۵	۲	
۵	فلسفه سیاسی	۱۶	۲	
۶	اخلاق سیاسی	۱۷	۲	
۷	فقه سیاسی	۱۸	۲	
۸	کاربرد منطوق در سیاست	۱۹	۲	
۹	کلیات دانش سیاسی	۲۰	۲	
۱۰	کلیات حقوق اساسی	۲۱	۲	
۱۱	کلیات اقتصاد برای سیاست	۲۲	۲	
۱۲	کلیات مدیریت و کارآفرینی	۲۳	۲	
۱۳	جامعه‌شناسی و سیاست	۲۴	۲	
۱۴	روش تحقیق در علوم سیاسی (۱)	۲۵	۲	
۱۵	روش تحقیق در علوم سیاسی (۲)	۲۶	۲	
۱۶	کلیات فلسفه علوم اجتماعی	۲۷	۲	
	جمع		۳۲	

۳- دروس تخصصی:

ردیف	نام درس	کد درس	تعداد واحد	ملاحظات
۱	اندیشه سیاسی در اسلام و ایران (۱)	۲۸	۲	صدر اسلام تا پایان دوره اموی
۲	اندیشه سیاسی در اسلام و ایران (۲)	۲۹	۲	از پایان اموی تا دوره صفویه و عثمانی
۳	اندیشه سیاسی در اسلام و ایران (۳)	۳۰	۲	دوره معاصر
۴	اندیشه سیاسی در غرب (۱)	۳۱	۲	باستان و میانه
۵	اندیشه سیاسی در غرب (۲)	۳۲	۲	دوران مدرنیته
۶	اندیشه سیاسی در غرب (۳)	۳۳	۲	غرب معاصر
۷	مطالعه تطبیقی انقلابها	۳۴	۲	
۸	مسایل پیشرفت و توسعه سیاسی	۳۵	۲	
۹	سیاست مقایسه‌ای	۳۶	۲	
۱۰	ادبیات سیاسی فارسی و ویراستاری (۱)	۳۷	۲	
۱۱	ادبیات سیاسی فارسی و ویراستاری (۲)	۳۸	۲	
۱۲	انقلاب اسلامی	۳۹	۲	
۱۳	سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران (اصول و مبانی)	۴۰	۲	
۱۴	تحولات سیاسی - اجتماعی ایران تا آغاز دوره قاجاریه	۴۱	۲	
۱۵	تحولات سیاسی - اجتماعی ایران تا پایان دوره قاجاریه	۴۲	۲	
۱۶	تحولات سیاسی - اجتماعی ایران دوره پهلوی	۴۳	۲	
۱۷	تحولات سیاسی - اجتماعی ایران پس از انقلاب اسلامی (۱)	۴۴	۲	دوران رهبری حضرت امام خمینی (ره)

۴- دروس

اختیاری:

تفکیک دروس اختیاری صرفاً به منظور
هدایت دانشجویان برای انتخاب
رشته‌های مورد علاقه در دوره
کارشناسی ارشد ارائه شده است ولی
الزامی در انتخاب همه دروس اختیاری
از یک حوزه مطالعاتی نمی‌باشد.

حوزه مطالعات ایران:

تحولات سیاسی - اجتماعی ایران پس از انقلاب اسلامی (۲)	۴۵	۲	دوران رهبری آیت الله خامنه ای
دفاع مقدس	۴۶	۲	
مبانی و اصول سیاست‌گذاری عمومی	۴۷	۲	سیاست‌گذاری عمومی در جمهوری اسلامی ایران
حقوق اساسی جمهوری اسلامی ایران	۴۸	۲	
اصول و مبانی روابط بین‌الملل (۱)	۴۹	۲	
اصول و مبانی روابط بین‌الملل (۲)	۵۰	۲	
تحولات روابط بین‌الملل (۱)	۵۱	۲	
تحولات روابط بین‌الملل (۲)	۵۲	۲	
مسائل بین‌الملل جهان اسلام	۵۳	۲	
ایران و کشورهای همسایه	۵۴	۲	
بازتاب جهانی انقلاب اسلامی	۵۵	۲	
مناطق راهبردی جهان	۵۶	۲	
مسائل راهبردی و امنیتی در روابط بین الملل	۵۷	۲	
سازمان‌های بین‌المللی	۵۸	۲	
حقوق بین‌الملل عمومی	۵۹	۲	
اقتصاد سیاسی بین‌الملل	۶۰	۲	
اندیشه سیاسی در ایران باستان	۶۱	۲	
حقوق اداری ایران	۶۲	۲	
تحلیل سیاسی مسائل روز	۶۳	۲	
تاریخ تحول دولت در اسلام و ایران	۶۴	۲	
کارورزی	۶۵	۲	
آشنایی با متون انگلیسی (۱)	۶۶	۲	
آشنایی با متون انگلیسی (۲)	۶۷	۲	
جمع	۸۰		

باسمه تعالی
شورای تخصصی تحول و ارتقاء علوم انسانی
کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی

شماره	عنوان درس	کد درس	تعداد واحد	ملاحظات
۱	مدیریت بحران و دستاوردهای جمهوری اسلامی ایران	۶۸	۲	
۲	تحلیل نظری روابط خارجی ایران (قبل از انقلاب)	۶۹	۲	
۳	جامعه‌شناسی سیاسی ایران معاصر (از مشروطه به بعد)	۷۰	۲	
۴	روابط خارجی جمهوری اسلامی ایران	۷۱	۲	
۵	جریان‌شناسی سیاسی در جمهوری اسلامی ایران	۷۲	۲	
۶	سیاست خارجی و دیپلماسی	۷۳	۲	
۷	فرهنگ و سیاست در ایران	۷۴	۲	
۸	چشم‌انداز و آینده نظام جمهوری اسلامی ایران	۷۵	۲	
جمع			۱۶	

حوزه مطالعات سیاسی - اسلامی:

شماره	عنوان درس	کد درس	تعداد واحد	ملاحظات
۱	جنگ و صلح در اسلام	۷۶	۲	
۲	دیپلماسی در اسلام	۷۷	۲	

باسمه تعالی
شورای تخصصی تحول و ارتقاء علوم انسانی
کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی

۳	اسلام و سکولاریسم (نقد سکولاریسم)	۷۸	۲
۴	سیاست در حکمت متعالیه	۷۹	۲
۵	روشهای فهم نظریه‌های سیاسی اسلام	۸۰	۲
۶	ولایت فقیه و نظریه مردم سالاری دینی	۸۱	۲
۷	حقوق بین‌الملل اسلامی	۸۲	۲
جمع		۱۴	

حوزه مطالعات جهان (بین‌الملل):

شماره	عنوان درس	کد درس	تعداد واحد	ملاحظات
۱	جغرافیای سیاسی	۸۳	۲	
۲	مطالعات منطقه‌ای (آمریکای لاتین)	۸۴	۲	
۳	مطالعات منطقه‌ای (جهان شرق)	۸۵	۲	

باسمه تعالی
شورای تخصصی تحول و ارتقاء علوم انسانی
کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی

۴	مطالعات منطقه‌ای (جهان غرب)	۸۶	۲
۵	سازمان‌ها و بازیگران بین‌المللی غیردولتی	۸۷	۲
۶	مدیریت بحران‌های بین‌المللی	۸۸	۲
۷	فناوری اطلاعات؛ در علوم سیاسی و روابط بین‌الملل	۸۹	۲
۸	فن مذاکره و تنظیم قراردادهای بین‌المللی	۹۰	۲
جمع		۱۶	

حوزه مطالعات سیاسی:

شماره	عنوان درس	کد درس	تعداد واحد	ملاحظات
۱	حقوق بین‌الملل خصوصی	۹۱	۲	
۲	مسایل استعمار فرانسه	۹۲	۲	
۳	حقوق بین‌الملل عمومی جدید	۹۳	۲	

باسمه تعالی

شورای تخصصی تحول و ارتقاء علوم انسانی

کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی

۴	اندیشه سیاسی شرق باستان	۹۴	۲
۵	مسایل اقتصادی - سیاسی انرژی	۹۵	۲
۶	درس آزاد	۹۶	۲
۷	روانشناسی سیاسی	۹۷	۲
۸	ارتباطات و سیاست	۹۸	۲
جمع			۱۶

بخش سوم:

سرفصل های دوره کارشناسی

۱- دروس عمومی:

عنوان درس: معارف اسلامی ۱	کد درس: ۰۱
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / عمومی
مقطع درس: کارشناسی	پیش نیاز:

هدف درس:
شرح درس:
محورهای درس:
منبع اصلی:
منابع فرعی:

عنوان درس: معارف اسلامی ۲	کد درس: ۰۲
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / عمومی
مقطع درس: کارشناسی	پیش نیاز:

باسمه تعالی
شورای تخصصی تحول و ارتقاء علوم انسانی
کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی

هدف درس:
شرح درس:
محورهای درس:
منبع اصلی: منابع فرعی:

عنوان درس: اخلاق و تربیت اسلامی*	کد درس: ۰۳
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / عمومی
مقطع درس: کارشناسی	پیش نیاز:

باسمه تعالی
شورای تخصصی تحول و ارتقاء علوم انسانی
کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی

هدف درس:
شرح درس:
موضوعات درس:
منبع اصلی: منابع فرعی:

* به دلیل همپوشانی کامل با درس پایه اخلاق و سیاست در این رشته، این درس از دروس عمومی حذف گردید.

عنوان درس: انقلاب اسلامی و ریشه های آن*	کد درس: ۰۴
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / عمومی

بسمه تعالی
شورای تخصصی تحول و ارتقاء علوم انسانی
کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی

مقطع درس: کارشناسی	پیش نیاز:
هدف درس:	
شرح درس:	
محورهای درس:	
منبع اصلی:	
منابع فرعی:	

* به دلیل همپوشانی کامل با درس پایه انقلاب اسلامی در این رشته، این درس از دروس عمومی حذف گردید.

عنوان درس: تاریخ اسلام	کد درس: ۰۵
------------------------	------------

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

باسمه تعالی

شورای تخصصی تحول و ارتقاء علوم انسانی

کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی

شورای عالی انقلاب فرهنگی

تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / عمومی
مقطع درس: کارشناسی	پیش‌نیاز:
هدف درس:	
شرح درس:	
مخورهای درس:	
منبع اصلی:	
منابع فرعی:	

عنوان درس: متون اسلامی (آموزش زبان عربی)	کد درس: ۰۶
--	------------

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

باسمه تعالی

شورای تخصصی تحول و ارتقاء علوم انسانی

کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی

شورای عالی انقلاب فرهنگی

تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / عمومی
مقطع درس: کارشناسی	پیش‌نیاز:
هدف درس:	
شرح درس:	
محورهای درس:	
منبع اصلی:	
منابع فرعی:	

عنوان درس: فارسی*	کد درس: ۰۷
-------------------	------------

باسمه تعالی
شورای تخصصی تحول و ارتقاء علوم انسانی
کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی

تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / عمومی
مقطع درس: کارشناسی	پیش‌نیاز:
هدف درس:	
شرح درس:	
محورهای درس:	
منبع اصلی:	
منابع فرعی:	

«به دلیل همپوشانی کامل با درس تخصصی ادبیات سیاسی و ویراستاری ۱ و ۲ در این رشته، این درس از دروس عمومی حذف گردید.

عنوان درس: زبان خارجی	کد درس: ۰۸
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / عمومی
مقطع درس: کارشناسی	پیش نیاز:
هدف درس:	
شرح درس:	
محورهای درس:	
منبع اصلی:	
منابع فرعی:	

باسمه تعالی
شورای تخصصی تحول و ارتقاء علوم انسانی
کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی

عنوان درس: تربیت بدنی ۱	کد درس: ۰۹
تعداد واحد: ۱	نوع واحد: نظری / عمومی
مقطع درس: کارشناسی	پیش‌نیاز:
هدف درس:	
شرح درس:	
موضوعات درس:	
منبع اصلی:	
منابع فرعی:	

باسمه تعالی
شورای تخصصی تحول و ارتقاء علوم انسانی
کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی

عنوان درس: تربیت بدنی ۲	کد درس: ۱۰
تعداد واحد: ۱	نوع واحد: نظری / عمومی
مقطع درس: کارشناسی	پیش نیاز:
هدف درس:	
شرح درس:	
محورهای درس:	
منبع اصلی:	
منابع فرعی:	

باسمه تعالی

شورای تخصصی تحول و ارتقاء علوم انسانی

کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی

عنوان درس: تنظیم خانواده	کد درس: ۱۱
تعداد واحد: ۱	نوع واحد: نظری / عمومی
مقطع درس: کارشناسی	پیش‌نیاز:
هدف درس:	
شرح درس:	
محورهای درس:	
منبع اصلی:	
منابع فرعی:	

۲- دروس پایه

عنوان درس: قرآن و سیاست	کد درس: ۱۲
تعداد واحد: ۲ واحد	نوع واحد: نظری / تخصصی - اجباری
مقطع درس: کارشناسی	پیش نیاز:
هدف درس: آشنایی دانشجویان با شناخت از پیوند عمیق قرآن با سیاست، درک مفاهیم اساسی و موضوعات سیاسی، مباحث بنیادین و اهداف سیاست و همچنین تبیین چگونگی استناد و بهره‌مندی روش‌مند از آیات قرآن برای اجتهاد و تفاسیر معتبر در پژوهش و مطالعات سیاسی.	
شرح درس: این درس در پی تبیین مفاهیم و موضوعات سیاسی، تحلیل پیوند عمیق قرآن با سیاست و مرور باجمالی بر اصول و مبانی سیاست در قرآن کریم است. تا دانشجویان با ابعاد سیاسی این کلام الهی آشنا گردند.	
محورهای درس: - مفاهیم و کلیات: - جایگاه قرآن در زندگی شهروندان مسلمان؛ - اهمیت قرآن در پرداختن به مسائل سیاسی؛ - پیشینه تاریخی مطالعات سیاسی در قرآن کریم؛ - روش‌شناسی قرآن کریم؛ - موضوع سیاست در نگاه قرآنی؛ - تعاریف واژه‌ها و مفاهیم سیاسی. - اصول سیاسی در قرآن: - نفی سلطه؛ - فاعده امر به معروف و نهی از منکر. - اهداف سیاست در قرآن. - موضوعات سیاسی در قرآن: - حکومت و حاکمیت؛ - جنگ و صلح، امامت، امام و مأموم؛ - قدرت؛ - روابط خارجی.	

- سنت های سیاسی در قرآن:

- قوانین سیاسی حاکم بر جوامع بشری؛
- غایت سرنوشت ظالمین و مستبدین؛
- پایداری و پیروزی موحدین؛
- روش انبیاء الهی.

- پند ها و عبرت ها

منبع اصلی:

قرآن و سیاست، دکتر امیدی و دکتر رضایی، انتشارات سمت، (در دست تدوین)

منابع فرعی:

- ۱- استعاره همراه در اندیشه سیاسی سید قطب، ابراهیم برزگر، انتشارات امام صادق، ۱۳۹۰
- ۲- المیزان فی تفسیر القرآن، طباطبائی محمدحسین،
- ۳- تفسیر موضوعی قرآن کریم، جوادی آملی عبد الله، نشر رجا،
- ۴- شناخت قرآن، مطهری محمد تقی، انتشارات صدرا،
- ۵- جنگ و جهاد در قرآن، مصباحیزدی محمد تقی،
- ۶- فرهنگ اصطلاحات و مفاهیم سیاسی قرآن کریم، نظری زاده عبدالله، مرکز فرهنگ و معارف قرآن کریم،
- ۷- میان بیان دین و سیاست، آیتامکی، عبدالقادر حامد نیجانی، مترجم مهر اناسماعیل و مشتاق الحلو،
- ۸- تفسیر موضوعی قرآن، مکارم شیرازی ناصر، جلد ۱۰ حکومت اسلامیدر قرآن،
- ۹- اصول تفکر سیاسی در آیتامکی، ترجمه مهر اناسماعیلی، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی،
- ۱۰- روش شناسی تفسیر قرآن کریم، تألیف گروه هیأت نویسندگان، زیر نظر محمود جلی، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۰/۱۱/۱۴ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

عنوان درس: سیره سیاسی پیامبر اعظم(ص)	کد درس: ۱۳
تعداد واحد: ۲ واحد	نوع واحد: نظری / تخصصی - اجباری
مقطع درس: کارشناسی	پیش نیاز:
هدف درس: آشنایی دانشجویان با کلیات مباحث نبوت و سیاست و سپس مطالعه سیره سیاسی پیامبر اسلام(ص) در جهت تبیین اصول، مبانی، اهداف، روش‌ها و الگوهای رفتار سیاسی پیامبر اعظم قبل و بعد از هجرت.	
شرح درس: در این درس دانشجویان با سیره سیاسی پیامبر اعظم در مواجهه با کفار و تشکیل حکومت در مدینه، شیوه تعامل فعال با مردم، قبایل و دولت‌های خارجی و دیگر ملت‌ها آشنا می‌شوند و در خلال آن با مبانی، اصول و چارچوب‌های رفتار سیاسی که ملهم از وحی است آشنا می‌گردند.	
محورهای درس: - مفاهیم و کلیات: - مفاهیم: - سیره: - سیره سیاسی: - سنت. - تاریخچه و روش بحث: - جایگاه و ابعاد سیره سیاسی پیامبر و حجیت سیره: - بررسی دیدگاه‌های موافق و مخالف. - نبوت عامه و سیاست: - طبقه‌بندی آیات قرآن: - شناخت پیامبران تبلیغی: - صاحب شریعت. - قلمرو سیره (بررسی شئون پیامبر اعظم): - تبیین دین: - قضاوت: - رهبری سیاسی. - ادوار سیره سیاسی پیامبر (مروری اجمالی بر رفتار سیاسی پیامبر): - سیره سیاسی پیامبر قبل از بعثت: - تحلیل شرایط سیاسی - اجتماعی عصر بعثت و استراتژی پیامبر در گذار از عصر جاهلیت:	

- سیره سیاسی پیامبر بعد از بعثت تا هجرت (سیاست نبوی در مکه)؛
- سیره سیاسی پیامبر از هجرت تا رحلت (سیاست نبوی در مدینه)؛
- نهاد سازی؛
- نظریه دولت نبوی؛
- بیعت؛
- جایگاه مردم؛
- سیاست داخلی و خارجی.
- سیره سیاسی پیامبر در ارتباط با گروه ها و قبایل:
- مردم؛
- کارگزاران حکومت؛
- مخالفان معارض و مخالفان غیر معارض؛
- اقلیت های دینی؛
- سیره سیاسی پیامبر در جنگ و صلح.
- سیره سیاسی پیامبر در سیاست خارجی و رابطه با دولت ها.
- پندها و آموزه ها.

منبع اصلی:

سیره سیاسی پیامبر اعظم (ص)، دکتر محمد سپهری، انتشارات سمت، (در دست تدوین)

منابع فرعی:

- ۱- پژوهشی در سیره نبوی/پژوهشگاه حوزه و دانشگاه
- ۲- سیره رسول خدا، رسول جعفریان
- ۳- جاذبه و دافعه در سیره نبوی/حسن مغففری
- ۴- دانشنامه سیره نبوی/پژوهشگاه حوزه و دانشگاه
- ۵- سیره جاودانه (ترجمه و تلخیص کتاب الصحيح من سیره النبی)
- ۶- سیره اجتماعی پیامبر اعظم/محمدجواد برهانی
- ۷- سیره پیامبر اکرم با نگاهی به قرآن کریم/محسن قرائتی
- ۸- سیر در سیره نبوی مرتضی مطهری

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۰/۱۱/۱۴ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

عنوان درس: سیره سیاسی ائمه معصومین (ع)	کد درس: ۱۴
تعداد واحد: ۲ واحد	نوع واحد: نظری / تخصصی - اجباری
مقطع درس: کارشناسی	پیش نیاز:
هدف درس: آشنایی دانشجویان با سیر تاریخی و اصول حاکم بر سیره سیاسی ائمه معصومین بعد از رحلت نبی اکرم (ص).	
شرح درس: در این درس دانشجویان با رویکردهای گوناگون درباره شئون امامت و سیره سیاسی معصومین علیهم السلام آشنا شده‌اند. گونه‌ای که در نظریه‌پردازی‌ها، سیاست‌گذاری‌ها، تصمیم‌سازی‌ها و برنامه‌ریزی‌های سیاسی و اجتماعی و نیز در مقام اجرا در این چارچوب حرکت کرده و تحقق مقاصد دغدغه اصلی باشد.	
محورهای درس: - مفاهیم و کلیات. - گذار تاریخی "مروری اجمالی بر ادوار زندگی سیاسی ائمه اطهار (ع)": - ادوار سیره سیاسی امام علی (ع). - از آغاز تا هجرت پیامبر (ص). - از هجرت تا رحلت پیامبر (ص). - از رحلت پیامبر تا حاکمیت امام علی (ع). - رحلت پیامبر و تحلیل سقیفه. - واکنش نظری و عملی امام در قبال سقیفه. - رفتار با خلفا. - در دوره پنج ساله حکومت امام علی (ع). - تحلیلی بر مساله صلح امام حسن (ع). - نهضت امام حسین: - زمینه‌ها. - تحلیل دیدگاه‌ها. - رویدادها و پیامدها. - مواضع سیاسی امام سجاده، امام باقر و امام صادق (ع). - مواضع سیاسی امام کاظم (ع). - تحلیل مساله ولایت عهدی امام رضا (ع). - بررسی سیره امام جواد، امام علی النقی (ع) و امام حسن عسکری (ع).	

- اصول حاکم بر رفتار و سیره ائمه در قبال دولت‌های جائر:

- مبارز سیاسی در سیره ائمه معصومین (ع).

- اصول حاکم بر رفتار ائمه در قبال امت:

- اصول سیره سیاسی ائمه معصومین:

- رفق و مدارا؛

- عدم مداهنه؛

- عدم استرحام؛

- عدالت؛

- اهتمام برای مستضعفان؛

- مقابله با مستکبران؛

- اعتدال و میانه روی؛

- پاسداشت مرزهای الهی و ...

- حرمتیاریست مگر در ستمش امری بمعروف و نهی از منکر.

- مهدویت و افق‌های پیش‌رو.

- آموزه‌ها و عبرت‌ها.

منبع اصلی:

سیره سیاسی ائمه معصومین (ع)، دکتر جلال درخشه، انتشارات سمت، (در دست تدوین)

منابع فرعی:

۱- عنصر مبارزه در زندگانی ائمه (علیهم السلام)، سید علی خامنه‌ای

۲- اندیشه سیاسی صحیفه سجادیه [ابراهیم برزگر، سمت، ۱۳۹۱]

۳- حیات فکری سیاسی امامان شیعه، رسول جعفریان

۴- الکافی، به ویژه حدیث جنود عقل و جهل به عنوان نظریه انسان و جامعه کامل و توسعه یافته

۵- صحیفه سجادیه

۶- رساله حقوق امام سجاد

۷- حکمت اصول سیاسی اسلام، محمدتقی جعفری

۸- سیری در نهج البلاغه، مرتضی مطهری

۹- حکومت حکمت (حکومت در نهج البلاغه، دلشاد تهرانی

۱۰- تراز حیات (ساختمان‌شناسی عدالت در نهج البلاغه) دلشاد تهرانی

۱۱- موسوعه امام علی (ع)

۱۲- نرم افزار نورالسیره، مرکز تحقیقات کامپیوتری نور

۱۳- دانشنامه امام علی (ع)

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۰/۱۱/۱۴ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

عنوان درس: اندیشه سیاسی امام خمینی (ره) و امام خامنه‌ای	کد درس: ۱۵
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / تخصصی - اجباری
مقطع درس: کارشناسی	پیش‌نیاز:
هدف درس: آشنایی دانشجویان با مبانی، آراء و اندیشه‌های سیاسی حضرت امام خمینی و امام خامنه‌ای.	
شرح درس: در این درس دانشجویان با ابعاد اندیشه سیاسی امام خمینی و مقام معظم رهبری آشنا می‌شوند. امام خمینی به عنوان مرجع دینی و رهبر سیاسی و بنیان‌گذار نظام جمهوری اسلامی ایران بر پایه اصل ولایت مطلقه فقیه نقش مهمی در احیای اندیشه سیاسی اسلام داشته است. افزون بر آن شناخت آراء و اندیشه سیاسی مقام معظم رهبری امام خامنه‌ای به عنوان رهبر انقلاب اسلامی و ادامه دهنده راه اندیشه امام خمینی از اهداف اساسی این درس است.	
محورهای درس: - مفاهیم و کلیات: - مفاهیم: - اندیشه: - شرح حال مختصر از زندگی حضرت امام خمینی و امام خامنه‌ای. - ضرورت‌های آشنایی با اندیشه‌های بنیانگذار نظام جمهوری اسلامی ایران؛ - زمینه‌های سیاسی و اجتماعی اندیشه سیاسی امام خمینی و امام خامنه‌ای؛ - ابعاد و ویژگی‌های شخصیتی امام خمینی و امام خامنه‌ای. - نگاهی اجمالی به مبانی اندیشه سیاسی امام خمینی و امام خامنه‌ای: - هستی‌شناسی؛ - معرفت‌شناختی؛ - انسان‌شناختی؛ - فرجام‌شناسی و ارزش‌شناختی. - مفاهیم اساسی: - در اندیشه امام خمینی؛ - مفاهیم ایجابی: - نسبت دین و سیاست؛ - وحدت کلمه؛ - صدور انقلاب؛	

- انقلاب؛
- جهاد و شهادت؛
- اسلام ناب محمدی؛
- استقلال؛
- آزادی؛
- مهدویت؛
- حرمت تقیه انتظار فرج و ...
- مفاهیم سلبی:
 - طاغوت؛
 - استکبار؛
 - استضعاف؛
 - تحجر؛
 - اسلام آمریکایی و ...
- در اندیشه امام خامنه ای:
 - مفاهیم ایجابی:
 - دین و سیاست؛
 - مردم سالاری دینی؛
 - جنگ نرم؛
 - جنبش نرم افزاری؛
 - نهضت آزاداندیشی؛
 - قدرت نرم؛
 - الگوی پیشرفت اسلامی - ایرانی؛
 - بیداری اسلامی
 - جامعه مدنی نبوی؛
 - اصلاحات اسلامی و ...
 - مفاهیم سلبی:
 - استکبار؛
 - تهاجم فرهنگی؛
 - شیخون فرهنگی؛
 - ناتوی فرهنگی و جنگ نرم؛
 - استعمار فرانو و ...
- نظریه ولایت فقیه:
 - تحلیل امام خمینی از نظریه ولایت فقیه؛
 - اضلاع نظریه ولایت فقیه در اندیشه امام خامنه ای.

- دمکراسی و مردم سالاری دینی در اندیشه:

- امام خمینی؛
- امام خاتمه‌ای.

- کارآمدی نظام ولایی:

- در دوره مدیریت حضرت امام خمینی؛
- در دوره امام خاتمه‌ای.

- چشم انداز آینده در اندیشه سیاسی امام خمینی و امام خاتمه‌ای.

منبع اصلی:

اندیشه سیاسی امام خمینی (ره) و امام خاتمه‌ای، دکتر محمد جواد نوروزی و دکتر ابراهیم برزگر، انتشارات سمت، (در دست تدوین)

منابع فرعی:

- ۱- اندیشه سیاسی امام خمینی: سیاست به مثابه صراط، ابراهیم برزگر، سمت، ۱۳۹۱
- ۲- صحیفه امام
- ۳- حدیث ولایت

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۱/۲/۳۱ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

عنوان درس: فلسفه سیاسی	کد درس: ۱۶
تعداد واحد: ۲ واحد	نوع واحد: نظری
مقطع درس: کارشناسی	پیش نیاز: ..
هدف درس: آشنایی دانشجویان با چیستی و نسبت میان فلسفه و سیاست، مبانی و مسائل اساسی فلسفه سیاسی و تبیین مبانی هستی‌شناختی، معرفت‌شناختی و انسان‌شناختی و تأثیر آنها بر سیاست و رفتار سیاسی.	
شرح درس: در این درس دانشجویان با مباحث مقدماتی مشتمل بر تبیین مفهومی فلسفه و سیاست آشنا می‌شوند. مبانی هستی‌شناختی سیاست در اندیشه اسلامی و مباحثی چون ربوبیت تشریعی، ضرورت قانون الهی و حاکمیت خداوند که ریشه در خالقیت و مالکیت الهی دارد از دیگر مباحث این درس است. افزون بر آن مبانی معرفت‌شناختی، انسان‌شناختی، ارزش‌شناختی، روش‌شناختی و تأثیر آن بر دانش سیاسی و رفتار سیاسی از محورهای مهم بحث در این درس می‌باشد.	
محورهای درس: - مفاهیم و کلیات: - مفاهیم اساسی؛ - امر سیاسی؛ - دانش سیاسی؛ - عمل سیاسی؛ - مقوله سیاسی؛ - فلسفه؛ - سیاست؛ - فلسفه سیاسی. - نسبت میان فلسفه و دانش سیاسی، امر سیاسی و عمل سیاسی؛ - روش‌شناسی فلسفه سیاسی؛ - آشنایی با منابع و متون اصیل فلسفه سیاسی اسلامی. - مبانی خداشناسی سیاست. - مبانی معرفت‌شناختی و ارزش‌شناختی سیاست. - مبانی هستی‌شناختی سیاست: - مبانی کلامی سیاست؛ - سیاست بر مدار توحید؛ - ربوبیت تشریعی.	

- مبانی انسان‌شناختی سیاست:

- از دیدگاه غرب؛
- از دیدگاه اسلام.

- مبانی غایت‌شناختی نظام هستی و سیاست:

- هدف‌مندی نظام سیاسی؛
- هدف رفتارهای سیاسی.

- مبنای جامعه‌شناختی سیاست (اصالت فرد یا جامعه).

- فلسفه سیاسی به مثابه حوزه معرفتی:

- عدالت؛
- سعادت؛
- مشروعیت؛
- آزادی؛
- حاکمیت؛
- نظریه امامت؛
- ولایت فقیه.

- جمع‌بندی و نتیجه‌گیری.

منابع اصلی:

فلسفه و سیاست، دکتر بستان و دکتر ایمان، انتشارات سمت، (در دست تدوین)

منابع فرعی:

- ۱- مطهری، مرتضی، آشنایی با علوم اسلامی (مطلق و فلسفه)
- ۲- طباطبائی، سید محمد حسین، اصول فلسفه (مقالات اول تا چهارم)
- ۳- مصباح، محمد تقی، دروس فلسفه،
- ۴- فارابی، محمد، فصول منتزعه،
- ۵- اشتراوس، لئو، فلسفه سیاسی چیست؟
- ۶- نوروزی محمدجواد فلسفه سیاسی اسلام، قم، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی.
- ۷- صدرا علیه‌السلام، مفهوم‌شناسی حکمت متعالی سیاسی، قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۳۸۹.
- ۸- لک‌زایی نجف، درآمد بر مستدائر آئی فلسفه سیاسی امام خمینی، قم، بوستان کتاب، ۱۳۸۶.
- ۹- بوسقی رادمترقی، امکان فلسفه سیاسی اسلام، قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۳۸۶.
- ۱۰- شیروانی علی، دروس فلسفه.

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۰/۱۱/۱۴ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

عنوان درس: اخلاق سیاسی	کد درس: ۱۷
تعداد واحد: ۲ واحد	نوع واحد: نظری / تخصصی - اجباری
مقطع درس: کارشناسی	پیش نیاز:
هدف درس: آشنایی دانشجویان با جیستی و نسبت میان اخلاق و سیاست، تمایز شاخص‌های فلسفه اخلاق در اسلام از مکاتب مهم اخلاقی، زمینه‌های رشد اخلاقی فرد و جامعه و تحلیل مسائل کلان اخلاق سیاسی.	
شرح درس: در این درس دانشجویان ضمن شناخت مفهوم و نسبت میان اخلاق و سیاست با نقد مکاتب اخلاقی رایج در غرب مانند سودانگاری آشنا می‌شوند. تبیین مختصات فلسفه اخلاق در اسلام و ویژگی‌های آن که در دانش سیاسی اسلامی، رفتار و عمل سیاسی و مقوله‌های سیاسی، تأثیرگذار از دیگر مسائل مهم در این درس است. همچنین به آموزه‌ها و فضائل اخلاقی و نسبت آنها با مسائل سیاسی و معرفی اخلاق سیاسی به مثابه یک حوزه معرفتی پرداخته می‌شود.	
محورهای درس: - مفاهیم و کلیات: - مفاهیم اصلی: - امر سیاسی؛ - دانش سیاسی؛ - مقوله سیاسی؛ - اخلاق؛ - فلسفه اخلاق؛ - اخلاق سیاسی؛ - الزامات اخلاقی؛ - سیاست. - آشنایی با منابع و متون اخلاق سیاسی (اخلاق ناصری)؛ - آشنایی با ارزش‌های اخلاقی؛ - روشن‌هنجاری در سیاست. - دیدگاه‌ها درباره نسبت اخلاق و سیاست به مثابه دو حوزه معرفتی: - سیاست و اخلاق به مثابه دانش؛ - کاربرت اخلاق در عمل سیاسی؛ - مقوله‌های اخلاقی و سیاسی.	

- فلسفه اخلاق و سیاست در غرب:
 - سود انگاری و سیاست؛
 - اجتماع گرایی و سیاست.
- فلسفه اخلاق و سیاست در اسلام:
 - سنت فکری مسلمانان درباره اخلاق و سیاست؛
 - فضایل اخلاقی در اسلام و سیاست:
 - عدالت؛
 - شجاعت؛
 - اعتدال؛
 - پرهیز از عزلت گرایی؛
 - سعادت؛
 - فضیلت.
- ویژگی های فلسفه اخلاق اسلامی و تاثیر آن بر سیاست:
 - واقع گرایی؛
 - جامعیت؛
 - ارزش و سیاست.
- مسائل اخلاق سیاسی به مثابه حوزه معرفتی:
 - عدالت؛
 - سعادت؛
 - فضیلت؛
 - اعتدال؛
 - اخلاق اجتماعی.
- مسائل اخلاق سیاسی کاربردی:
 - اخلاق کارمندان؛
 - اخلاق شهروندی.
- جمع بندی و نتیجه گیری.

منبع اصلی:

اخلاق و سیاست، دکتر سید محمد رضا طباطبائی، انتشارات سمت، (در دست تدوین)

منابع فرعی:

- ۱- طوسی، سید خلیل الرحمان، فلسفه اخلاق متعالیه، قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۳۹۰.
- ۲- جمعی از نویسندگان، کتابشناخت اخلاق اسلامی، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۳۸۵.
- ۳- احمدی طباطبائی، محمد رضا، اخلاق و سیاست (رویکردی اسلامی و تطبیقی)، تهران، دانشگاه امام صادق (ع)، ۱۳۸۷.
- ۴- اسلامی، سید حسن، امام، اخلاق، سیاست، تهران، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، ۱۳۸۱.
- ۵- هورتن، جان، الزام سیاسی، مترجمان: محمد سلامی، رحمت الله کریم زاده، محمد حسنین شیخ و احمد رزمخواه، زیر نظر صادق لاریجانی، مشهد، دانشگاه علوم اسلامی رضوی، ۱۳۸۴.
- ۶- اسلامی، محمد تقی، دبیری، احمد، علیزاده، مهدی، اخلاق کاربردی (چالش‌ها و کاوش‌های نوین در اخلاق عملی)، قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۳۸۶.
- ۷- سیدعلی اصغر، کاظمی، اخلاق و سیاست: اندیشه سیاسی در عرصه عمل، تهران، نشر قومس، ۱۳۷۶.
- ۸- جوادی آملی، عبدالله، مبادی اخلاق در قرآن، قم، اسراء، ۱۳۸۷.
- ۹- مرتضی مطهری، فلسفه اخلاق، تهران، صدرا، ۱۳۶۹.

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۰/۱۱/۱۴ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

عنوان درس: فقه سیاسی	کد درس: ۱۸
تعداد واحد: ۲ واحد	نوع واحد: نظری / تخصصی - اجباری
مقطع درس: کارشناسی	پیش نیاز:
هدف درس: آشنایی با مبانی، روش، مسائل، نسبت فقه و سیاست، جایگاه فقه سیاسی به مثابه یک حوزه معرفتی با تأکید بر نظریه ولایت فقیه	
شرح درس: دانشجو در این درس با نظریه ولایت فقیه، جایگاه و قلمرو فقه سیاسی در میان دانش های اسلامی آشنا می شود افزون بر آن سیر تطور تاریخی، نسبت میان فقه سیاسی با دیگر دانش ها سیاسی و فقه به مفهوم عام آن نیز از اهداف این درس است.	
محورهای درس: - مفاهیم و کلیات: - انواع فقه: - فقه: - فقه سیاسی: - فقه حکومتی. - سیر تاریخی فقه: - آشنایی با منابع و متون اصیل فقه سیاسی: - آشنایی با روش و روش شناسی فقه سیاسی. - قلمرو فقه در عرصه سیاست و اجتماع: - فقه حداکثری: - حداقلی: - دیدگاه اعتدال مبنی بر جامعیت و جاودانگی. - مناسبات فقه و سیاست (دیدگاه ها و رویکردها): - تفکیک حوزه فقه از سیاست: - ابزار بودن فقه و غایی بودن سیاست: - ابزار بودن سیاست و غایی بودن فقه: - عینیت فقه و سیاست. - دولت در فقه شیعه: - اصول و قواعد فقه سیاسی:	

- ولایت فقیه گفتمان اصلی در عصر غیبت و تجربه جمهوری اسلامی ایران؛

- مسائل اساسی فقه سیاسی:

- امامت و رهبری؛
- ولایت فقیه؛
- تبیین مفهومی؛
- خاستگاه فقهی و سیر تطور تاریخی در فقه؛
- دلایل و شرایط؛
- حدود اختیارات؛
- مبنای مشروعیت؛
- جایگاه مردم؛
- مشارکت سیاسی و نظارت همگانی.

- ولایت فقیه در تاریخ معاصر

- جمع بندی و نتیجه گیری

منبع اصلی:

منابع فرعی:

- ۱- عمید زنجانی عباسعلی، فقه سیاسی
- ۲- نوروزی محمد جواد، نظام سیاسی اسلام
- ۳- گرجی ابوالقاسم، تاریخ فقه و فقها.
- ۴- محمدی ابوالحسن، ابوالحسن، قواعد فقه.

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۰/۱۱/۱۴ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

عنوان درس: کاربرد منطق در سیاست	کد درس: ۱۹
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / تخصصی - اجباری
مقطع درس: کارشناسی	پیش نیاز: ندارد
هدف درس: آشنایی دانشجویان با شناخت قواعد منطقی و کسب مهارت در کاربرد آن جهت فهم و تحلیل پدیده های سیاسی.	
شرح درس: در این درس دانشجویان با علم منطق و قواعد آن آشنا می شود و شیوه کاربرد آن در فهم، تحلیل و نقد سیاست نظری و عملی را می آموزند.	
محورهای درس: - مفاهیم و کلیات: - مفاهیم پایه؛ - تاریخچه علم منطق. - موضوعات اساسی منطق: - لفظ؛ - دلالت؛ - معرف؛ - حجت؛ - نسب اربعه؛ - کلیات خمس؛ - صناعات خمس. - نسبت علم منطق و علم سیاست. - کاریست قواعد منطق در سیاست. - فهم و تحلیل مسائل سیاسی. - فهم و تحلیل اندیشه سیاسی. - نقد نظریه سیاسی. - روش شناسی. - مطالعه موردی.	

منبع اصلی:

کاربرد منطق در سیاست، دکتر عباسعلی رهبر، انتشارات سمت، (در دست تدوین)

منابع کمکی:

- ۱- علی اصغر خندان، منطق کاربردی، سمت
- ۲- محمد خوانساری، منطق صوری، آگاه
- ۳- محمد حکاک، منطق معیار تفکر، سمت
- ۴- دی استریک، مقدمه ای بر تحلیل سیاسی، آگاه
- ۵- بارت کاسکو، تفکر فازی، دانشگاه خواجه نصیر طوسی
- ۶- محسن غرویان، آموزش منطق، دارالعلم
- ۷- مرتضی مطهری، آشنایی با علوم اسلامی (منطق - فلسفه)، نشر صدرا

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۱/۴/۴ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

عنوان درس: کلیات دانش سیاسی	کد درس: ۲۰
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / تخصصی - اجباری
مقطع درس: کارشناسی	پیش نیاز:
هدف درس: آشنایی دانشجویان با مفاهیم، مبانی، و نظریه‌های دانش سیاسی و کاربردهای آن در ایران	
شرح درس: در این درس دانشجویان با اصول علم سیاست، ساختار کلی قدرت و نظامهای سیاسی، دولت و حکومت و شناخت مفاهیم مرتبط با دانش سیاسی در مکاتب مختلف بویژه در مکتب اسلام آشنا خواهند شد	
محورهای درس: - مفاهیم و کلیات: - تعریف علم و سیاست و نسبت آنها با یکدیگر؛ - نسبت جهان بینی و علم سیاست؛ - نسبت دین و سیاست؛ - نسبت علم سیاست و سایر علوم اجتماعی/ انسانی؛ - اقتصاد؛ - تاریخ؛ - حقوق؛ - جامعه‌شناسی؛ - مدیریت؛ - اخلاق. - رویکردهای مهم در علم سیاست: - اسلامی؛ - لیبرالیستی؛ - مارکسیستی. - مفاهیم بنیادین علم سیاست: - قدرت؛ - اقتدار؛ - نفوذ و سلطه؛ - مشروعیت؛ - حکومت؛ - حاکمیت؛	

- دولت؛
- ولایت؛
- آزادی؛
- ایدئولوژی؛
- خلافت؛
- دولت - ملت؛
- ملی‌گرایی (ناسیونالیسم)؛
- امت و امامت؛
- منافع ملی؛
- افکار عمومی؛
- عدالت.

- موضوعات اساسی علم سیاست:
 - دولت و نظریه‌های پیدایی آن؛
 - ملت و عوامل پیدایی آن؛
 - حکومت و شناخت اشکال تاریخی آن؛
 - نظام‌های سیاسی معاصر؛
 - احزاب، گروه‌های فشار و ذی نفوذ؛
 - جامعه مدنی و شهروند؛
 - جهانی شدن؛
 - مشارکت سیاسی؛
 - منازعات و کشمکش‌های سیاسی و اجتماعی؛

منبع اصلی:

کلیات دانش سیاسی، دکتر عیوضی، دکتر ملایری، دکتر سیدعباس نبوی و مهندس نبوی، انتشارات سمت، (در دست تدوین)

منابع کمکی:

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۱/۲/۳۱ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

عنوان درس: کلیات حقوق اساسی	کد درس: ۲۱
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / تخصصی - اختیاری
مقطع درس: کارشناسی	پیش‌نیاز:
هدف درس: آشنایی دانشجویان با نظامهای حقوقی دولت، نهادهای حکومتی، حقوق و آزادی های فردی و رابطه حقوقی دولت با مردم (مقایسه تطبیقی چند کشور منتخب).	
شرح درس: در این درس تلاش می گردد که دانشجویان با کلیات حقوق متناظر با کشورهای مختلف آشنا گردیده و ضمن توصیف و تحلیل ساختار سیاسی دولت، نهادهای حکومت، حقوق و آزادی های فردی و رابطه حقوقی دولت با ملت مورد نقد و بررسی قرار بگیرد.	
محورهای درس: - مفاهیم و کلیات: - تعریف؛ - جایگاه؛ - منابع؛ - ضرورت. - مبانی نظری: - پیشینه تاریخی؛ - حقوق اساسی در ادیان توحیدی بویژه اسلام؛ - حقوق اساسی در مکاتب مادی. - نسبت حقوق اساسی؛ با دانش سیاسی و قانون اساسی - حقوق سیاسی و نظام سیاسی: - پارلمانی؛ - ریاستی؛ - مختلطو ... - قوای حاکم: - رهبران و رؤسای کشورها؛ - امپراطور؛ - پادشاه؛	

- ملکه و ...

- قوای سه گانه:

- مجریه؛

- مقننه؛

- قضائیه.

- روابط قوا و نوع حکومت:

- تفکیک؛

- اختلاط و همکاری قوا؛

- همپرسی؛

- تفبیر قانون اساسی.

- آینده حقوق اساسی در جهان؛ فرصتها و چالش ها

منبع اصلی:

کلیات حقوق اساسی، دکتر مرنندی، انتشارات سمت، (در دست تدوین)

منابع فرعی:

- ۱- محمد حسینی اسکندری و اسماعیل داریکلایی، درآمدی بر حقوق اساسی (تهران: سمت، ۱۳۷۷)
- ۲- عباسعلی عمیدزنجانی، کلیات حقوق اساسی ایران (تهران: مجد، ۱۳۸۷)
- ۳- ابوالفضل قاضی، حقوق اساسی و نهادها، پسیما نیو کلیات (تهران: دانشگاه تهران، ۱۳۷۲)
- ۴- جلال الدین ممدنی، کلیات حقوق اساسی (تهران: پایدار، ۱۳۷۶)
- ۵- عباسعلی عمیدزنجانی، حقوق اساسی تطبیقی: حقوق اساسی کشورها، غرب و کشورها، اسلامی (تهران: میزان، ۱۳۸۳)
- ۶- ابوالفضل قاضی، بایسته‌های حقوق اساسی (تهران: نشر داد گستر، ۱۳۷۵)
- ۷- ابوالفضل قاضی، بایسته‌های حقوق اساسی (تهران: نشر داد گستر، ۱۳۷۵)

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۱/۸/۲۱ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

عنوان درس: کلیات اقتصاد برای سیاست	کد درس: ۲۲
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / تخصصی - اجباری
مقطع درس: کارشناسی	پیش‌نیاز:
هدف درس: آشنایی دانشجویان با کلیات علم اقتصاد و کاربرد آن در علوم سیاسی و روابط بین‌الملل.	
شرح درس: در این درس دانشجویان با مفاهیم عمومی و مکاتب و نظامهای اقتصادی در دو حوزه خرد و کلان و بازتاب آن در علوم سیاسی آشنا می‌شوند.	
محورهای درس: - مفاهیم و کلیات: - تعریف مفاهیم اصلی؛ - ضرورت؛ - ویژگیهای علم اقتصاد؛ - رابطه اقتصاد با علوم سیاسی و اسلامی. - چارچوب‌های نظری مکاتب و نظامهای اقتصادی: - کلاسیک؛ - نئوکلاسیک؛ - لیبرال؛ - نئولیبرال؛ - سوسیالیست؛ - اسلام. - مفاهیم و مسائل اساسی: - متحنی تبدیل و بازده نزولی؛ - عرضه و تقاضا؛ - درآمد ملی؛ - تشکیل سرمایه؛ - معرف ذخیره؛ - ضریب افزایش؛ - اصل شتاب؛ - تثبیت اقتصادی؛ - سرمایه گذاری؛ - سازمان بانکی؛ - فاصله انقباضی و انبساطی؛	

- سیاست های بانک مرکزی؛
- تولید ناخالص ملی؛
- تعیین درآمد؛
- مصرف و پس انداز؛
- ضریب افزایش؛
- ادوار تجاری؛
- جریان گردش پول و کالا؛
- بانک و سپرده های بانکی؛
- سیاست های مالی؛
- اشتغال؛
- تورم؛
- محاسبه کشش عرضه و تقاضا؛
- تعادل در بازار؛
- محدودیت های تجاری؛
- دخالت دولت و تراز پرداخت های خارجی و ...
- مقایسه علم اقتصاد و مسائل آن با علم اقتصاد اسلامی.
- علم اقتصاد و جهانی شدن.
- بحرانهای اقتصادی در نظام سرمایه داری.
- آسیب شناسی و چالش های اقتصاد ایران.

منبع اصلی:

کلیات اقتصاد برای سیاست، دکتر احمد توکلی، انتشارات سمت، (در دست تدوین)

منابع فرعی:

- ۱- احمد توکلی، مالیه عمومی (تهران، سمت، ۱۳۸۲)
- ۲- محمدرضا مهدوی کنی، اصول و مبانی اقتصاد اسلامی در قرآن (تهران: دانشگاه امام صادق، ۱۳۷۹)
- ۳- مرتضی مطهری، بررسی اجمالی مبانی اقتصاد اسلامی (تهران: حکمت، ۱۳۵۸)
- ۴- دفتر همکاری حوزه و دانشگاه، مبانی اقتصاد اسلامی (تهران: سمت، ۱۳۸۸)
- ۵- م. روزبهان، مبانی علم اقتصاد (تهران: مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۷۹)

این سرفصل در جلسه مورخه ۲۸ / ۸ / ۱۳۹۱ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

عنوان درس: کلیات مدیریت و کارآفرینی	کد درس: ۲۳
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / تخصصی - اجباری
مقطع درس: کارشناسی	پیش‌نیاز:
هدف درس: آشنایی دانشجویان با مفاهیم و مبانی نظری مدیریت، رهبری و کارآفرینی و نقد آنها و همچنین معرفی اصول و ارزش‌های آنها از منظر اسلام.	
شرح درس: در این درس دانشجویان با کلیات، مفاهیم، سیر تحول، مکاتب، نظریه‌های رهبری، مدیریت و کارآفرینی آشنا می‌شوند. همچنین در این درس روش‌های تصمیم‌گیری، محیط کسب و کار، مدیریت زمان، مدیریت مشارکتی، بوروکراسی و دموکراسی، نوآوری، خلاقیت، شناخت فرصت‌ها و نقش دولت در محیط کسب و کار معرفی می‌شود.	
محورهای درس: - کلیات، مفاهیم و سیر تحول: - مدیریت، رهبری، کارآفرینی؛ - تاریخچه مختصر. - آشنایی با مکاتب و نظریه‌ها: - رهبری؛ - مدیریت؛ - کارآفرینی. - مدیریت: - تفکر، تدبیر و آینده‌نگری (عاقبت اندیشی)؛ - اصول و ارزش‌های اسلامی مدیریت؛ - رابطه‌ی حق و تکلیف (در رفتار سازمانی)؛ - آشنایی با روش‌های تصمیم‌گیری؛ - کسب و کار و ارزش‌ها و احکام؛ - آشنایی با الگو و چارچوب مدیریت امام علی (ع)؛ - مدیریت زمان؛ - مدیریت مشارکتی. - کار آفرینی: - کارآفرینی، خطرپذیری و نوکل؛ - نوآوری، خلاقیت و ارزش آفرینی؛ - شناخت فرصت‌ها و کارآفرینی؛ - دولت و محیط کسب و کار. - مطالعه موردی.	

منبع اصلی:

کلیات مدیریت و کارآفرینی، مهندس نبوی و دکتر مبینی، انتشارات سمت، (در دست تدوین)

منابع فرعی:

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۱/۱۱/۲۹ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

عنوان درس: جامعه‌شناسی و سیاست	کد درس: ۲۴
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / تخصصی - اجباری
مقطع درس: کارشناسی	پیش‌نیاز: ندارد
هدف درس: آشنا ساختن دانشجویان با کلیات و مبانی جامعه‌شناسی و ارتباط آن با رشته علوم سیاسی.	
شرح درس: در این درس کلینی راجع به جامعه‌شناسی و مفاهیم مرتبط با آن از جمله جامعه، نهاد اجتماعی، ساختار اجتماعی، طبقه، گروه و تغییر اجتماعی آموزش داده می‌شود به نحوی که در عین آشنایی، دانشجویان به نقد و تعمق در آن بپردازد و کاربرد آن با لحاظ مسائل فرهنگی ایران و اسلام انجام شود.	
محورهای درس: - مفاهیم و کلیات: - چیستی جامعه؛ - اجتماع؛ - جامعه‌شناسی؛ - مفاهیم مرتبط؛ - پیشینه و خاستگاه جامعه‌شناسی در جهان اسلام و غرب؛ - رابطه جامعه‌شناسی با سایر علوم انسانی؛ - دیدگاه اسلامی درباره فرد و جامعه؛ - انواع جامعه‌شناسی و رویکردها و نظریه‌های اصلی آن؛ - رابطه دین، جامعه و جامعه‌شناسی؛ - جامعه: - ساخت جامعه؛ - انواع اجتماع؛ - روستایی؛ - شهری؛ - غیرصنعتی - صنعتی. - نهادهای اجتماعی: - خانواده؛ - اقتصاد؛ - آموزش و پرورش؛ - سیاست (با تکیه بر سیاست و بحث در رابطه آن با کل اجتماع). - طبقات، گروه‌ها، اقشار: - تعاریف؛	

- ملاک طبقه‌بندی؛ نقش و کارکرد آنها. - فرهنگ و جامعه: - مفهوم فرهنگ و طبقه‌بندی فرهنگ‌ها؛ رابطه فرهنگ و شخصیت؛ رابطه فرهنگ و ارزش؛ جامعه‌پذیری؛ سازگاری / کجروی؛ کنترل اجتماعی و ... - تغییرات اجتماعی: - عوامل و شرایط دگرگونی؛ نظریات در باب تغییرات اجتماعی؛ جنبش‌های اجتماعی و انقلاب‌ها (طرح انقلاب اسلامی به عنوان تحول بزرگ اجتماعی)؛ شکاف‌های اجتماعی و منازعات اجتماعی.	
منبع اصلی: منابع کمکی:	

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۱/۱/۲۷ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

عنوان درس: روش تحقیق در علوم سیاسی ۱	کد درس: ۲۵
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: پایه تخصصی
مقطع درس: کارشناسی	پیش نیاز: ندارد
هدف درس: آشنایی با روش علمی تحقیق به منظور استفاده از آن در انجام پژوهش در حوزه علوم سیاسی.	
شرح درس: در این درس، ضمن معرفی مفاهیم کلیدی، مراحل مختلف تحقیق اعم از انتخاب موضوع، مسأله‌یابی، طرح مسئله، تنظیم فرضیه، تهیه طرح و برنامه تحقیق، جمع آوری اطلاعات و مواردی از این قبیل، آموزش داده می‌شود.	
محورهای درس: - مفاهیم و کلیات: - ضرورت و اهمیت روش تحقیق؛ - ابزارهای شناخت : - تعریف علم و شناخت علمی؛ - انواع شناخت‌های چهارگانه: - جسمی؛ - عقلی؛ - وحیانی؛ - عرفانی. - مفاهیم کلیدی: - تعریف تحقیق؛ - انواع تحقیق؛ - روش علمی تحقیق؛ - مسئله؛ - سؤال؛ - فرضیه؛ - متغیر؛ - نظریه؛ - پارادایم؛ - مفروضه؛ - انواع قضیه؛ - انواع گزاره و سازه.	

- انواع طرح‌های تحقیقی: - تاریخی؛ - توصیفی؛ - همبستگی؛ - علی؛ - مقایسه‌ای و ... - چارچوب نظری و مفهومی پژوهش (نظریه و روش): - نقش نظریه در علوم سیاسی؛ - تعامل نظریه با پژوهش. - مراحل تحقیق: - انتخاب موضوع؛ - مساله‌یابی؛ - طرح مسئله؛ - تنظیم فرضیه؛ - تهیه طرح و برنامه تحقیق؛ - جمع‌آوری اطلاعات؛ - تجزیه و تحلیل اطلاعات؛ - نقد فرضیه‌ها؛ - تهیه گزارش تحقیق. - روشهای جمع‌آوری اطلاعات از طریق: - استفاده از کتابخانه (تحلیل اسناد، تحلیل محتوا، ...) - پیمایش (مانند مصاحبه، پرسش‌نامه، ...) - روشهای آماری (سرشماری- نمونه‌گیری- انواع نمونه‌گیری تهیه اطلاعات آماری با استفاده از سایر تکنیکهای آماری). - مهارت‌های رایانه‌ای، مهارت‌های اطلاع‌یابی و جستجو در منابع الکترونیکی کتابخانه دانشگاه و مؤسسات علمی، جستجوی مقالات فارسی در بانک اطلاعات نشریات فارسی (نمایه)، آشنایی با نرم‌افزارهای تحلیل آماری مانند SPSS.	منبع اصلی: روش تحقیق در علوم سیاسی (۱)، دکتر عیوضی، انتشارات سمت، (در دست تدوین) منابع کمکی: ۱- محمود سریع‌القلم، روش تحقیق در علوم سیاسی و روابط بین‌الملل، تهران: نشر فروزان روز، ۱۳۸۰ ۲- کاووس سیدامامی، پژوهش در علوم سیاسی، تهران: پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی وزارت علوم، ۱۳۸۶ ۳- محسن غرویان، آموزش منطق، قم: دارالعلم، ۱۳۷۸ ۴- نورمن بلیکی، طراحی پژوهش‌های اجتماعی، ترجمه: حسن جاوشیان، تهران: نشر نی، ۱۳۸۶ این سر فصل در جلسه مورخه ۱۳۹۱/۲/۲۴ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.
--	--

عنوان درس: روش تحقیق در علوم سیاسی ۲	کد درس: ۲۶
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / تخصصی - اجباری
مقطع درس: کارشناسی	پیش نیاز:
هدف درس: آشنایی دانشجویان با روش‌های تحقیق کمی و کیفی در علوم سیاسی با رویکرد نظری و کاربردی آن در مقام عمل.	
شرح درس: در این درس به دانشجویان علاوه بر معرفی مکاتب مختلف روش‌شناختی در علوم سیاسی، مراحل اجرایی پژوهش‌های کمی و کیفی آموزش داده می‌شود.	
محورهای درس: - مفاهیم و کلیات: - مفاهیم: - تحقیق نظری و عملی؛ - پژوهش کمی و کیفی، ... - کلیات: - جایگاه علوم سیاسی در طبقه‌بندی دانش در علوم اسلامی؛ - سابقه روش در علوم سیاسی در تمدن اسلامی مانند فلسفه سیاسی، فقه سیاسی، ... - مکاتب روش‌شناختی در جهان اسلام: - روش‌شناسی حکمت متعالیه؛ - روش‌شناسی تفسیری (اصول فقه)، منطق و ... - مکاتب روش‌شناختی در غرب در علوم سیاسی: - تجربه گرایی دیالکتیکی انتقادی (مکتب فرانکفورت)؛ - عقل‌گرایی انتقادی (پوپر)؛ - قانون استنباطی (ماکس وبر)؛ - رفتار گرایی و روش‌های تحقیق کیفی. - پیش‌درآمد نظری بر روش‌های کمی. - اصول کاربردی: - طرح مسئله؛ - متغیر وابسته و مستقل؛ - شاخص‌سازی و انضمامی کردن مفاهیم و متغیرها؛ - ارزیابی فرضیه و ...	

- روش‌های جمع‌آوری اطلاعات: - پرسش‌نامه؛ - مصاحبه؛ - مشاهده و اطلاعات کتابخانه‌ای و رابانه‌ای. - انواع پژوهش‌های کمی (مزایا و معایب): - پژوهش پیمایشی؛ - پژوهش میدانی؛ - تحلیل محتوای کمی. - تحقیق بر مبنای اطلاعات آماری: - سرشماری؛ - انواع نمونه‌برداری؛ - میانگین؛ - شاخص‌های پراکندگی و همبستگی؛ - انحراف از معیار. - پیش‌درآمد نظری بر روش‌های کیفی در علوم سیاسی (مزایا و معایب) - پیش‌درآمد نظری روش‌شناختی کیفی: نقد اثبات‌گرایی و بیان تفاوت پدیده‌های طبیعی و انسانی - آموزش روش‌های کیفی: - مطالعات تاریخی؛ - استادی؛ - روش تفسیری در اندیشه سیاسی؛ - روش تفسیری در علوم سیاسی؛ - تحلیل محتوای کیفی. - اجرای یک پژوهش توسط دانشجو زیر نظر استاد.	منبع اصلی: روش تحقیق در علوم سیاسی (۲)، دکتر عیوضی، انتشارات سمت، (در دست تدوین) منابع فرعی:
--	--

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۱/۲/۲۴ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

عنوان درس: کلیات فلسفه علوم اجتماعی	کد درس: ۲۷
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / تخصصی - اجباری
مقطع درس: کارشناسی	پیش‌نیاز:
هدف درس: آشنایی دانشجویان با مبانی فراتروری (فلسفه علوم اجتماعی) و مهمترین مسایل مربوط به آن و معطوف به علوم سیاسی.	
شرح درس: در این درس دانشجویان با کلیات فلسفه علوم اجتماعی بویژه مکاتب فلسفه علم و نقد آنها آشنا می‌شوند.	
محورهای درس: - مفاهیم و کلیات: - تعریف فلسفه علم و فلسفه علوم اجتماعی؛ - ضرورت مطالعه؛ - چیستی علم؛ - تعریف علم و علم دینی؛ - نسبت علوم اجتماعی با سایر علوم. - سیر تحول در فلسفه علوم اجتماعی. - آشنایی با مبانی فلسفی (فرا نظری) علوم اجتماعی: - هستی‌شناسی؛ - معرفت‌شناسی؛ - روش‌شناسی؛ - ارزش‌شناسی؛ - نقد و بررسی. - مکاتب در فلسفه علوم اجتماعی: - اثبات‌گرایی؛ - تفسیری؛ - انتقادی.	

- علوم اجتماعی دینی:

- انسان شناسی و مردم شناسی اجتماعی؛
- علوم اجتماعی و مسأله آزادی بشر؛
- علوم اجتماعی؛ دین، اخلاق و معنویت؛
- نیازهای دنیای کنونی به علوم اجتماعی؛
- فلسفه امروزی علوم اجتماعی؛ نگرش فرهنگی.

منبع اصلی:

منابع فرعی:

- ۱- محمود رجبی و دیگران، تاریخ تفکر اجتماعی در اسلام (تهران: سمت، ۱۳۹۰)
- ۲- علی برزگر، در فلسفه علوم اجتماعی (تهران: دهخدا، ۱۳۵۰)
- ۳- مجید کافی، دین و علوم اجتماعی (قم: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، ۱۳۹۰)
- ۴- هادی صمدی، ساختار نظریه های علمی در علوم طبیعی و علوم اجتماعی (قم: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، ۱۳۸۹)

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۱/۸/۲۱ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

۳- دروس تخصصی:

عنوان درس: اندیشه سیاسی در اسلام و ایران ۱ (صدر اسلام تا پایان دوره اموی)	کد درس: ۲۸
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / تخصصی - اجباری
مقطع درس: کارشناسی	پیش نیاز:
هدف درس: آشنایی دانشجویان با ماهیت و چیستی اندیشه سیاسی از صدر اسلام تا پایان امویان از طریق مطالعه آراء جریانهای فکری، مفاهیم و اندیشه ها.	
شرح درس: در این درس دانشجویان با شکل گیری مفاهیم، اصول، ضرورت اندیشه ها و آراء فرقه ها از بعثت پیامبر اکرم (ص) تا پایان دوره اموی و نیز با تفاوتها و شباهتهای آنها و نسبت سنجی آنان با اندیشه های وحیانی آشنا می گردند.	
محورهای درس: - مفاهیم و کلیات: - تأملی در مفهوم اندیشه سیاسی معطوف به رابطه دین و سیاست. - مفاهیم سیاسی: - نبوت؛ - امت؛ - ولایت؛ - خلافت؛ - امارت؛ - سلطنت؛ - اصول ثابت و متغیر؛ - چارچوب های نظری در تحلیل اندیشه های سیاسی در اسلام. - سیر تاریخی تکوین اندیشه سیاسی در اسلام: - تعامل اندیشه ها و واقعیت ها در تاریخ اسلام و مسلمین؛ - علل انشعابات مذهبی و سیاسی در جهان اسلام. - نظریه های مربوط به نظام سیاسی: - امامت؛ - خلافت. - ادوار تاریخی و شکل گیری اندیشه سیاسی در عصر پیامبر اکرم (ص): - اندیشه سیاسی در عصر خلفای چهارگانه؛	

- بازتولید اندیشه های سیاسی اسلام در دوره امام علی (ع)، امام حسن (ع) و امام حسین.

- جریان شناسی اندیشه سیاسی در دوره امویان:

- اندیشه های تخریب کننده مشروعیت؛
- اندیشه های تأمین کننده مشروعیت.

- جریان شناسی اندیشه سیاسی دوران اولیه:

- شیعه امامیه؛
- خوارج؛
- مرجئه؛
- جبریه اشاعره؛
- معتزله.

منبع اصلی:

اندیشه سیاسی در اسلام و ایران (۱)، دکتر لک زایی و دکتر عیوضی، انتشارات سمت، (در دست تدوین)

منابع فرعی:

- ۱- حاتم قادری، اندیشه سیاسی در اسلام و ایران (تهران: سمت، ۱۳۸۰)
- ۲- ابراهیم برزگر، تاریخ تحول دولت در اسلام (تهران: سمت، ۱۳۸۴)
- ۳- داود فیرحی، تاریخ تحول دولت در اسلام (قم: مفید، ۱۳۸۶)
- ۴- رسول جعفریان، تاریخ تحول دولت و خلافت در اسلام (قم: بوستان کتاب، ۱۳۸۶)
- ۵- علی اکبر علیخانی، سیاست نبوی، مبانی، اصول و راهبردها (تهران: پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی، ۱۳۸۷)
- ۶- حسن عباس، ساختار منطقی اندیشه سیاسی اسلام، ترجمه مصطفی فضائلی (قم: بوستان کتاب، ۱۳۸۹)
- ۷- حمید عنایت، نهادها و اندیشه های سیاسی در ایران و اسلام (تهران: روزنه، ۱۳۷۷)
- ۸- عسگر حقوقی، تاریخ اندیشه های سیاسی در ایران و اسلام (تهران: هیرمند، ۱۳۷۴)
- ۹- محمد ناصر تقوی، دوام اندیشه سیاسی در ایران (قم: پژوهشکده علوم و اندیشه سیاسی، ۱۳۸۴)

این سرفصل در جلسه مورخه ۹ / ۲۶ / ۱۳۹۱ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

عنوان درس: اندیشه سیاسی در اسلام و ایران ۲	کد درس: ۲۹
(از پایان اموی تا دوره صفویه و عثمانی)	
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / تخصصی - اجباری
مقطع درس: کارشناسی	پیش‌نیاز:
هدف درس: آشنایی دانشجویان با آراء سیاسی، جریان‌ها و اندیشمندان مسلمان و ایران اسلامی در قرون میانه (از امویه تا دوره قاجاریه).	
شرح درس: در این درس دانشجویان با آراء سیاسی جریان‌ها و اندیشمندان مسلمان در باره مسائل عمده سیاسی و نقد کامیابی‌ها و ناکامی‌های هر یک به منظور دسترسی به الگوهای اندیشه سیاسی مطلوب‌تر آشنا می‌شوند. (استفاده از تکنیک شبیه سازی در آموزش سیاسی در نقش هر یک از فرقه‌ها، جریان‌ها و متفکران توصیه می‌گردد).	
محورهای درس:	
- مفاهیم و کلیات: - الگوهای ثبات و تحول در اندیشه سیاسی در قرون میانه اسلامی؛ - قالب‌های نظری متفکر شناسی: - تأثیر پذیری از متفکران و اندیشه‌ها؛ - تأثیر پذیری از واقعیت؛ - تأثیر گذاری بر واقعیت؛ - تأثیر گذاری از متفکران و اندیشه‌ها؛ - شرح محورهای اندیشه متفکر؛	
- بررسی اندیشه متفکران ایرانی و مسلمان و آراء عباسی آنان در دوره عباسی (۵۵۰۰ ساله): - فارابی؛ - مودودی؛ - غزالی؛ - خواجه نظام الملک؛ - خواجه نصرالدین طوسی؛ - ابن مسکویه.	
- بررسی اندیشه سیاسی متفکران از عباسیان تا پایان صفویه و عثمانی: - ابن خلدون؛ - ابن تیمیه؛ - ابن باجه؛ - ابن طفیل؛ - ابن سینا؛	

- ابن رشد؛
- ابوالحسن عامی؛
- اخوان الصفا؛
- سهروردی؛
- ملاصدرا؛
- روزبهان خنجی اصفهانی؛
- جلال‌الدین دوانی؛
- محقق کرکی؛
- علامه حلی؛
- شیخ قطیفی؛
- احمد نراقی؛
- کاشف الغطاء؛
- محقق سبزواری؛
- شیخ بهایی و ...

- مقایسه جریان‌های اولیه اندیشه سیاسی نظری؛

- تشیع؛
- اشاعره؛
- معتزله؛
- جریان‌های ثانویه نظیر شعوبیه، سلفیه در این دوره

منابع اصلی:

اندیشه سیاسی در اسلام و ایران (۲)، دکتر لک زایی و دکتر عبوضی، انتشارات سمت، (در دست تدوین)

منابع فرعی:

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۱/۹/۲۶ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

عنوان درس: اندیشه سیاسی در اسلام و ایران ۳ (دوره معاصر)	کد درس: ۳۰
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / تخصصی - اجباری
مقطع درس: کارشناسی	پیش‌نیاز:
هدف درس: آشنایی دانشجویان با جریانها و اندیشه سیاسی در ایران و جهان اسلام در دورهمعاصر (آغاز برخورد عملی و عینی جهان اسلام با تمدن غرب).	
شرح درس: در این درس دانشجویان با جریانها و اندیشه های سیاسی در دوران معاصر ایران و جهان اسلامو جریانهای متأثر از اندیشه های سیاسی غرب، اندیشمندان و نظریه های این دوره آشنا می شوند. (استفاده از تکنیک شبیه سازی در آموزش سیاسی در نقش هر یک از جریانها و متفکران توصیه می گردد).	
محورهای درس: - مفاهیم و کلیات: - قلمرو، حدود و حوزه اندیشه سیاسی در دوره معاصر؛ - تفاوت آغاز دوره معاصر در کشورهای مختلف اسلامی؛ - چارچوبهای نظری در تحلیل اندیشه سیاسی در دوره معاصر. - مواجهه اندیشه سیاسی اسلامی با اندیشه های تئوین در اندیشه سیاسی غرب: - زمینه ها و بسترهای جدید واقعیات در طرح اندیشه های نوین اسلامی: - فروپاشی امپراطوری عثمانی؛ - مسئله فلسطین و شکل گیری اسرائیل؛ - انقلاب اسلامی و تأثیرات اندیشه ای آن؛ - جهتی شدن، ماهیت و فقه سیاسی. - عقب ماندگی اجتماعی و اقتصادی و تأثیر آن بر اندیشه سیاسی. - بررسی تأثیر تاریخ صدر اسلام بر اندیشه سیاسی معاصر. - بررسی ارتباط آراء سیاسی دوره میانه اسلامی با دوره معاصر. - جریانهای سیاسی دوران معاصر: - اندیشه های سیاسی: - اخباریون و اصولیون و بازتابهای سیاسی - اجتماعی آن؛ - سید جمال، اصلاح طلبی دینی، اهداف، فرایند و نتایج آن؛ - اخوان المسلمین و تأثیرات گسترده آن بر جهان اسلام؛	

- اندیشه های سیاسی متأثر از غرب:
- ناسیونالیسم؛
- لیبرالیسم؛
- سوسیالیسم؛
- التقاطی؛
- اندیشه سیاسی اسلامی
- اندیشه سیاسی نوین در شیعه.

- بررسی موردی اندیشمندان سیاسی معاصر:
- سید جمال الدین؛
- حسن بناء؛
- محمد عبده؛
- رشید رضا؛
- عبدالرحمن کواکبی؛
- علامه نائینی؛
- امام خمینی (ره)؛
- شهید صدر؛
- مودودی؛
- علامه طباطبائی؛
- شهید مطهری.

منبع اصلی:

اندیشه سیاسی در اسلام و ایران (۳)، دکتر برزگر، انتشارات سمت، (در دست تدوین)

منابع فرعی:

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۱ / ۹ / ۲۶ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

عنوان درس: اندیشه سیاسی غرب ۱ (باستان و میانه)	کد درس: ۳۱
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / تخصصی - اجباری
مقطع درس: کارشناسی	پیش‌نیاز:
هدف درس: آشنایی دانشجویان با سیر تاریخی اندیشه و اندیشمندان مهم سیاسی غرب از یونان باستان تا ماکیاوولی (دوره قدیم و میانه)	
شرح درس: در این درس دانشجویان با بررسی جریانهای اندیشه‌ای و متفکران برجسته از یونان باستان تا ماکیاوولی و همچنین بررسی انتقادی دیدگاههای آنان آشنا می‌گردند.	
محورهای درس: - مفاهیم و کلیات: - مفاهیم؛ - چستی غرب باستان و میانه؛ - ادوار اندیشه سیاسی در غرب باستان و میانه؛ - جمع بندی، نقد و بررسی؛ - اندیشه سیاسی پیشاسقراطی: - اسطوره‌ها و اندیشه سیاسی؛ - سوفسطائیان؛ - جمع بندی، نقد و بررسی؛ - اندیشه سیاسی فیلسوفان یونان باستان: - سقراط؛ - افلاطون؛ - ارسطو؛ - جمع بندی، نقد و بررسی؛ - مکاتب سیاسی حائل: - کلیان؛ - شکاکان؛	

- اپیکوریان؛
- رواقیان؛
- جمع بندی، نقد و بررسی.
- اندیشه‌های سیاسی مسیحیت:
- آموزه‌های سیاسی کتاب مقدس؛
- سنت آگوستین؛
- سنت آکویناس؛
- جمع بندی، نقد و بررسی.
- نقد و بررسی اندیشه سیاسی غرب باستان و میانه.
- جمع بندی و نتیجه گیری.

منبع اصلی

منابع کمکی:

- ۱- بنیاد فلسفه سیاسی در غرب، حمید عنایت، زمستان، ۱۳۷۷.
- ۲- تاریخ فلسفه سیاسی غرب: از آغاز تا پایان سده‌های میانه، عبدالرحمن عالم، وزارت امور خارجه، ۱۳۷۶.
- ۳- خداوندان اندیشه سیاسی، مایکل ب. فاستر، ترجمه جواد شیخ الاسلامی، علمی و فرهنگی، ویرایش دوم، ۱۳۷۷.
- ۴- مبانی اندیشه‌های سیاسی غرب، فرشاد شریعت

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۱/۶/۵ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

عنوان درس: اندیشه سیاسی غرب ۲ (دوران مدرنیته)	کد درس: ۳۲
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / تخصصی - اجباری
مقطع درس: کارشناسی	پیش نیاز: اندیشه سیاسی غرب میانه و باستان
هدف درس: آشنایی دانشجویان با سیر تاریخی اندیشه و اندیشمندان مهم سیاسی غرب در دوره مدرنیته با رویکردی انتقادی.	
شرح درس: بررسی سیر افکار جریانهای اندیشه‌ای و متفکران برجسته از ماکیاول تا مارکس و بررسی انتقادی دیدگاه‌های این دوره.	
محورهای درس: - مفاهیم و کلیات: - چیست مدرنیته؟ - زمینه‌های فکری و اجتماعی پیدایش اندیشه سیاسی مدرن : - رنسانس؛ - پروتستانتیسم؛ - جنگ‌های صلیبی؛ - نهضت ترجمه؛ وقوع تحریف در مسیحیت. - پیشگامان اندیشه سیاسی مدرن: - ماکیاولی؛ - مارتین لوتر؛ - کالوین؛ - توماس مور؛ - ژان بدن. - متفکران مکتب قرارداد اجتماعی: - هابز؛ - لاک؛ - منتسکیو؛ - ژان ژاک روسو. - متفکران برجسته عصر روشنگری: - کانت؛ - ولتر؛	

نیچه

سودگرایی:

- جان اسمیت؛
- جرمی بنتهام؛
- جان استوارت میل؛
- دیوید هیوم؛
- هگل؛
- فویر باخ.

- اصحاب دایره المعارف و انقلاب فرانسه.

- نتایج و کاربردها.

منبع اصلی

منابع کمکی:

- ۱- بنیاد فلسفه سیاسی در غرب، حمید عنایت، زمستان، ۱۳۷۷.
- ۲- تاریخ فلسفه سیاسی غرب: عصر جدید و سده نوزدهم، عبدالرحمن عالم، وزارت امور خارجه، ۱۳۷۷.
- ۳- خداوندان اندیشه سیاسی، و. ت. جونز، ترجمه علی رامین، علمی و فرهنگی، ۱۳۷۶، (جلد دوم)
- ۴- خداوندان اندیشه سیاسی، لین و لنکستر، ترجمه علی رامین، علمی و فرهنگی، ۱۳۷۶، (جلد سوم)
- ۵- انسان و جامعه: نظریه سیاسی و اجتماعی از ماکس ولسون تا مارکس، جان پلامناتز، ترجمه کاظم فیروزمند، روزنه، ۱۳۸۷.

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۱/۶/۵ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

عنوان درس: اندیشه سیاسی ۳ (غرب معاصر)	کد درس: ۳۳
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / تخصصی - اجباری
مقطع درس: کارشناسی	پیش‌نیاز: اندیشه سیاسی غرب مدرن
هدف درس: آشنایی دانشجویان با شناخت، فهم سیر تاریخی اندیشه و اندیشمندان و مکاتب مهم سیاسی غرب معاصر با رویکردی انتقادی.	
شرح درس: در این درس دانشجویان با بررسی سیر افکار جریانهای اندیشه‌ایی و متفکران برجسته از مارکس تا هابرماس و بررسی انتقادی دیدگاههای این دوره آشنا می‌گردند.	
محورهای درس: - مفاهیم و کلیات: - چیستی غرب معاصر؟ - زمینه های تحول در پیدایش غرب معاصر؟ - مکتب مارکسیسم: - مارکس و انگلس؛ - لنین و استالین؛ - لوکزامبورگ؛ - گرامشین و ... - طبقه بندی جریانهای نئومارکسیستی؛ - اردوکس؛ - هگلی. - مارکسیست پس از سقوط شوروی (چپ جدید). - مکتب انتقادی: - آدرنو؛ - مارکوزه؛ - هابرماس. - مکتب منتقدان درونی مکتب غرب: - بنیادگرایی غرب مسیحی؛ - لئو اشتراوس؛ - سنت گرایان.	

- مکتب لیبالمسج:
- نسل اول؛
- نسل دوم؛
- نسل سوم؛
- نسل چهارم.

- جریانهای سیاسی نتولیمیرال:
- ایزا برلین؛
- جان راولز؛
- پست مدرنیسم.
- نتایج و کاربردها.
- نقد و بررسی.

منبع اصلی

منابع کمکی:

- ۱- فیلسوفان سیاسی قرن بیستم؛ مایکل ایچ. لسناف، خشایار دیهیمی، نشر کوچک، ۱۳۷۸.
- ۲- تاریخ اندیشه‌های سیاسی در قرن بیستم؛ حسین بشیریه، نشر نی، ۱۳۷۶. (دو جلد)
- ۳- اندیشه‌های سیاسی در قرن بیستم؛ حاتم قادری، سمت، ۱۳۷۹.

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۱/۶/۵ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

عنوان درس: مطالعه تطبیقی انقلاب ها	کد درس: ۳۴
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / تخصصی - اجباری
مقطع درس: کارشناسی	پیش نیاز:
هدف درس: آشنایی دانشجویان با مطالعه تطبیقی انقلاب ها بویژه انقلاب های بزرگ جهان و شناخت وجوه افتراق و اشتراک آنها.	
شرح درس: در این درس تلاش می گردد که ضمن ارائه چارچوب های نظری انقلاب و انتخاب نظریه مناسب برای تحلیل تطبیقی انقلاب های جهان بویژه انقلاب های بزرگ همچون انقلاب فرانسه، روسیه و انقلاب اسلامی، ابزار متناسبی به دانشجو ارائه گردد تا بتواند اولاً تفاوت انقلاب را با سایر تحولات سیاسی اجتماعی مانند کودتا، رفرم و ... تمیز داده و در عین حال نقاط ضعف و قوت هریک از انقلاب ها را بشناسد.	
محورهای درس: - مفاهیم و کلیات: - مفاهیم کلیدی؛ - تعریف انقلاب؛ - تفاوت انقلاب با سایر دگرگونی های سیاسی - اجتماعی. - چارچوب نظری انقلاب: - نظریه های مهم انقلاب؛ - رویکرد انتقادی به نظریه های انقلاب؛ - ارائه چارچوب مناسب: - ارکان اصلی انقلاب: - مردم؛ - رهبری؛ - مکتب. - ویژگی های اصلی انقلاب: - علل و عوامل؛ - تداوم؛ - انحراف و یا شکست انقلاب. - شرایط و اوضاع و احوال سیاسی - اجتماعی قبل از انقلاب (Old- Regime): - فرانسه؛ - روسیه؛	

- ایران و ...

- شرایط و اوضاع احوال شکل گیری انقلاب (قدرت اجتماعی):

- مشارکت مردمی:

- فرانسه؛

- روسیه؛

- ایران و ...

- رهبری انقلاب:

- فرانسه؛

- روسیه؛

- ایران و ...

- ایدئولوژی (مکتب) انقلاب:

- فرانسه؛

- روسیه؛

- ایران و ...

- دوران بعد از پیروزی انقلاب:

- حاکمیت میانه روها:

- فرانسه؛

- روسیه؛

- ایران و ...

- حاکمیت رادیکالها (انقلابیون):

- فرانسه؛

- روسیه؛

- ایران و ...

- سرانجام انقلاب (تثبیت و تدوام، انحراف و یا شکست، علل و عوامل):

- فرانسه؛

- روسیه؛

- ایران و ...

باسمه تعالی

شورای تخصصی تحول و ارتقاء علوم انسانی

کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی

منبع اصلی:

دکتر منوچهر محمدی، انقلاب اسلامی در مقایسه با انقلاب فرانسه و روسیه، قم، نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها، ۱۳۸۲.

منابع فرعی:

۱- دکتر مصطفی ملکوتیان، انقلابهای متعارض معاصر انقلاب فرانسه ۱۷۸۹، انقلاب روسیه ۱۹۱۷، دانشگاه تهران، دانشکده حقوق و علوم سیاسی،

۱۳۸۱.

۲- کلارنس کرین بریتون، کالبد شکافی چهار انقلاب، ترجمه محسن ثلاثی، شرق، ۱۳۸۳.

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۱/۶/۲۶ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

عنوان درس: مسائل پیشرفت و توسعه سیاسی	کد درس: ۲۵
تعداد واحد: ۲ واحد	نوع واحد: نظری/تخصصی - اجباری
مقطع درس: کارشناسی	پیش نیاز:
هدف درس: آشنایی دانشجویان با نظریه‌های توسعه در غرب و نقد آن و نیز طراحی مفاهیم، مبانی، مسائل و الگوی پیشرفت در اسلام. شرح درس: این درس در پی تبیین مفاهیم و الگوهای پیشرفت و توسعه بر پایه اندیشه سیاسی اسلام همراه با رویکردی انتقادی به مفاهیم، مبانی، نظریه‌ها و مسائل توسعه در غرب است و در رویکردی اجباری دانشجویان را با مبانی پیشرفت، شاخص‌ها و نظریه پیشرفت اسلامی - ایرانی و افق‌های آینده پیشرفت و تجربه جمهوری اسلامی ایران آشنا خواهند شد. محورهای درس: - مفاهیم و کلیات: - مفهوم شناسی پیشرفت: - رشد؛ - پیشرفت؛ - توسعه؛ - تعالی. - ضرورت مطالعات پیشرفت و توسعه؛ - انواع توسعه و پیشرفت. - نقد و بررسی نظریه‌های توسعه در غرب: - سیر تاریخی و خاستگاه توسعه در غرب؛ - مبانی توسعه در غرب؛ - نظریه‌های توسعه در غرب؛ - افق‌های پیش رو در توسعه غربی. - مسائل توسعه سیاسی . - تبیین الگوی پیشرفت سیاسی در اندیشه اسلامی: - سیر تاریخی و پیشینه تمدنی اسلام؛ - مبانی پیشرفت سیاسی در اسلام؛ - نظریه پیشرفت سیاسی؛ - شاخص‌های پیشرفت سیاسی در اسلام؛ - پیشرفت سیاسی و افق‌های پیش رو.	

منابع اصلی:

مسایل پیشرفت و توسعه سیاسی، دکتر عیوضی و دکتر موسایی، انتشارات سمت، (در دست تدوین)

منابع فرعی:

- ۱- سرزلاتوشه، غربی سازی جهان، ترجمه امیررضایی، ۱۳۷۹.
- ۲- علیاکبر علیخانی، توسعه سیاسی از دیدگاه امامعلی، تهران: سازمان تبلیغات اسلامی، نشر بین الملل، ۱۳۷۹.
- ۳- آمار تپاس، توسعه پهنه‌های آزادی، ترجمه وحید محمودی، تهران، دستان، ۱۳۸۱.
- ۴- بدیع برتران، توسعه سیاسی، ترجمه احمد تقی‌زاده، تهران، نشر قومس، ۱۳۷۶.
- ۵- بدیع، برتران، دو دولت؛ قدرت و جامعه در غرب و در سرزمین‌های اسلامی، ترجمه: احمد تقی‌زاده، تهران، مرکز بازشناسی اسلام و ایران، ۱۳۸۰.
- ۶- لوسین پای، و دیگران، بحران‌ها و توالی‌ها در توسعه سیاسی، ترجمه: غلام رضا خواجه‌سروی، تهران، پژوهشگاه مطالعات راهبردی، ۱۳۸۰.
- ۷- الوبن سو، تغییر اجتماعی و توسعه، ترجمه: محمود حبیبی مظاهری، تهران، پژوهشگاه مطالعات راهبردی، ۱۳۷۸.
- ۸- عبدالعلی قوام، چالش‌های توسعه سیاسی، تهران: قومس، ۱۳۷۹.
- ۹- یحیی‌فوزی، مذهب و توسعه در ایران: مطالعه‌ی موردی مواضع امام خمینی (ره) /

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۱/۴/۴ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

عنوان درس: سیاست مقایسه ای	کد درس: ۳۶
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / تخصصی - اجباری
مقطع درس: کارشناسی	پیش نیاز:
هدف درس: آشنایی دانشجویان با مهم‌ترین نظریه‌ها و یافته‌های بنظر مبطلر حدر سیاست مقایسه‌ای و بررسی تطبیقی سوارز با انتقاد بنظام‌ها و روش‌های متنوعی که کشور‌ها می‌توانند پیرو ایندها و نهاد‌های سیاسی خود را برگزیده‌اند می‌باشد.	
شرح درس: در این درس سادات جویان با مفاهیم کلیات، تاریخچه، نظریه‌ها و سیاست‌های مقایسه‌ای، نظام‌های، نظم‌ها و ای سیار می‌ساختار نهادها، باز یگران، فرایندها و تأثیر روند های قراملیو جهان پیرو سیاست‌های مقایسه‌ای آشنا می‌شوند.	
محورهای درس: - کلیات و مفاهیم: - تعاریف: - سیاست مقایسه‌ای؟ - مرزهای نظری؟ - اجزاء و مفاهیم اصلی و مفاد سیاست مقایسه‌ای؟ - متون کلاسیک. - تاریخچه: - تاریخچه جهت‌گیری سیاست مقایسه‌ای در دورانی‌های مدرن؟ - مدرن و پسامدرن؟ - نظم‌های مدرن و معضلات نظام‌های مدرن؟ - شیوه‌های حکومتداری در بستر تاریخ و از شیوه‌های مختلف شامل: - دیکتاتوری؟ - استبداد؟ - دموکراسیو ... - نظریه‌ها و روش‌های سیاست مقایسه‌ای: - روش‌شناسی؟ - رهیافتهای نظری؟ - سیاست مقایسه‌ای به عنوان یک روش تحقیق در مطالعات بین‌رشته‌ای و دولتها؟ - مطلق مقایسه؟ - مقیدات و محدودیت‌های. - ساختار نهادها: - نهادها و قانون‌ساز؟ - دیوانسالاری و دولت؟	

- قانون‌های بالادستی و پادیندستی و قدر تقضایی؛
- نهادهای انتخاباتی؛
- نهادهای ملی و محلی...

باز یگر انوفرا ایندها:

- جامعه و فرهنگ؛ سیستم‌های حزبی و احزاب سیاسی؛
- ارتباطات سیاسی؛
- جنبش‌های اجتماعی؛
- فرهنگ و مشارکت سیاسی؛
- گروه‌های نفوذ و ...

مباحث جدید:

- تأثیرات روند های فرا ملی و جهانی بر سیاست‌مقایسه‌ای؛
- گسترش مرزهای سیاست‌مقایسه‌ای از سطح تحلیلی ملی به منطقی‌های؛
- جهان‌ساز بود دولت - ملت؛
- دموکراسی‌های نوین؛
- باز یگر انجدید و ...

منبع اصلی:

سیاست مقایسه‌ای، دکتر سعید خطیب زاده، انتشارات سمت، (در دست تدوین)

منابع فرعی:

- ۱- الموند، گابریل (۱۳۷۶)، چارچوب نظری برای بررسی سیاست تطبیقی، مترجم: علیرضا طبیب، تهران: مرکز آموزش مدیریت دولتی.
- ۲- اوتیل، پاتریک (۱۳۸۵)، مبانی سیاست تطبیقی، مترجم: سعید میرترابی، تهران: نشر تهران.
- ۳- قوام، عبدالعلی (۱۳۸۲)، سیاست‌های مقایسه‌ای، تهران: سمت.
- ۴- جیلکوت، رونالد (۱۳۹۰)، نظریه‌های سیاست مقایسه‌ای، مترجم: وحید بزرگی و علیرضا طبیب، تهران: رسا.

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۱/۱۱/۲۹ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

عنوان درس: ادبیات سیاسی فارسی و ویراستاری (۱)	کد درس: ۳۷
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / تخصصی اجباری
مقطع درس: کارشناسی	پیش‌نیاز:
هدف درس: آشنایی دانشجویان با متون اصیل فارسی در زمینه سیاست از قبیل شعر، طنز و داستان سیاسی، به منظور درک مفهوم متون، حفظ و احیا و روزآمدی و کاربرست و انتقال موازیت فکری-علمی سیاسی اسلام و ایران.	
شرح درس: بخش مهمی از افکار و اندیشه های سیاسی در ایران در قالب متون ادبی، داستانی، طنز و اشعار حکیمانه آمده است. از این رو در این درس مفاهیم، دیدگاهها، اندیشه ها و نظریه های سیاسی با زبانی و منظری دیگر به دانشجویان آموزش داده می شود. آشنایی با بخش عمده ای از حکماء، ادباء، دانشمندان، طنز پردازان و حماسه سرایان و آثار برجسته ایرانی-اسلامی در این درس فراهم می شود. لذا شایسته است اساتید محترم به گونه ای برنامه ریزی نمایند که دانشجویان با تعداد بیشتری از دانشمندان، متون، سبک ها و دوره ها آشنا شوند.	
محورهای درس: - مفاهیم، کلیات و تاریخچه - پیشینه زبان و ادبیات سیاسی فارسی - سیر و ساختار ادبیات سیاسی فارسی - معرفی شیوه های نگارش (ادبیات سیاسی فارسی): - نثری-نظمی؛ - نثر-موضوعی؛ - قدیم؛ - میانه؛ - جدید. - شعر سیاسی: - تعریف؛ - سابقه و جایگاه شعر سیاسی؛ - پدید آورنده گان؛ - آثار مهم؛ - مباحث روش شناختی؛ - مضامین اساسی و ادبیات سیاسی؛ - سبک ها و الگوهای سیاسی؛	

- شاهنامه فردوسی؛
- منطق الطیر عطار؛
- بوستان سعدی؛
- نسیم شمال و ...

- طنز سیاسی:
- تعریف؛
- سابقه و جایگاه؛
- متفکران عمده؛
- آثار مهم؛
- مباحث روش شناختی؛
- مضامین اساسی؛
- سبکها و الگوهای سیاسی مثل آثار عبید زاکانی

- داستان، رمان و نمایش نامه های سیاسی:
- تعریف؛
- سابقه و جایگاه؛
- متفکران عمده؛
- آثار مهم؛
- مباحث روش شناختی؛
- مضامین اساسی؛
- سبکها و الگوهای سیاسی مثل کلیله و دمنه و قابوس نامه.

- نثر سیاسی:
- تعریف؛
- سابقه و جایگاه؛
- متفکران عمده؛
- آثار مهم؛
- مباحث روش شناختی؛
- مضامین اساسی؛
- سبکها و الگوهای سیاسی مثل گلستان سعدی.

- سایر (کتاب، استعاره و ضرب المثل)

منبع اصلی:

منابع کمکی:

- ۱- شاهنامه فردوسی
- ۲- سیاستنامه خواجه نظام الملک طوسی
- ۳- روضه الانوار عباسی محقق سبزواری
- ۴- کلیله و دمنه
- ۵- تحفه الملوک سید جعفر کشفی
- ۶- نسیم شمال اشرف الدین گیلانی
- ۷- دیوان امام خمینی
- ۸- دیوان ملک الشعراء بهار
- ۹- مثنوی مولوی
- ۱۰- مثنوی ملا صدرا
- ۱۱- منطق الطیر عطار
- ۱۲- اوصاف الاشراف عبید زاکانی و دیگر آثار ایشان
- ۱۳- آثار سعدی
- ۱۴- آثار سنایی و نظامی گنجوی و

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۱/۶/۵ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

عنوان درس: ادبیات سیاسی فارسی و ویراستاری (۲)	کد درس: ۲۸
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / تخصصی اجباری
مقطع درس: کارشناسی	پیش‌نیاز:
هدف درس: آشنایی دانشجویان با متون اصیل فارسی در زمینه سیاست از قبیل شعر، طنز و داستان سیاسی، به منظور درک مفهوم متون، حفظ و احیا و روزآمدی و کاربرست و انتقال موارث فکری-علمی سیاسی اسلام و ایران.	
شرح درس: بخش مهمی از افکار و اندیشه های سیاسی در ایران در قالب متون ادبی، داستانی، طنز و اشعار حکیمانه آمده است. از این رو در این درس مفاهیم، دیدگاهها، اندیشه ها و نظریه های سیاسی با زبانی و منظری دیگر به دانشجویان آموزش داده می شود. آشنایی با بخش عمده ای از حکما، ادبا، دانشمندان، طنز پردازان و حماسه سرایان و آثار برجسته ایرانی-اسلامی در این درس فراهم می شود. لذا شایسته است اساتید محترم به گونه ای برنامه ریزی نمایند که دانشجویان با تعداد بیشتری از دانشمندان، متون، سبک ها و دوره ها آشنا شوند.	
محورهای درس: - گزیده متون اصیل سیاسی فارسی: - گزیده متون فلسفی سیاسی؛ مثل شرح حدیث جنود عقل و جهل امام خمینی؛ - گزیده متون کارگزاری سیاسی؛ مثل سیاستنامه خواجه نظام الملک طوسی و روضه الاتوار عباسی؛ - گزیده متون سیاسی اخلاقی؛ مثل اخلاق ناصری خواجه نصیر الدین طوسی؛ - گزیده متون فقهی سیاسی؛ مثل تنبیه الامه و تنزیه المله علامه نایینی و ولایت فقیه امام خمینی؛ - گزیده اشعار سیاسی مثل شاهنامه حکیم ابوالقاسم فردوسی. - روزآمدی-کارآمدی و اثربخشی زبان و ادبیات (نثر-نظم) سیاسی معاصر. - تحقیق در شیوه های نگارش (نثری-نظمی / نگره-موضوعی / قدیم-میان-جدید) ادبیات سیاسی - در موارد ذیل در قالب کار و گزارش کلاسی از دانشجویان خواسته شود. - بررسی شیوه های نگارش و گزارش فلسفی سیاسی (تبیینی: آثار فارابی، حکمت جاویدان، ابن مسکویه، تحفه الملوک سید جعفر کشنی) - بررسی شیوه های نگارش و گزارش کلامی سیاسی (تجویزی: تجرید الاعتقاد خواجه نصیر). - بررسی شیوه های نگارش و گزارش اخلاقی نظری سیاسی (توجیهی: اخلاق ناصری خواجه نصیر)، اخلاقی عملی سیاسی (توضیه ای: کیمیای سعادت و نصیحت الملوک غزالی، اخلاق محسنی واعظ کاشفی...). - بررسی شیوه های نگارش و گزارش فقهی سیاسی (تحلیل متن: ولایت فقیه امام خمینی) - بررسی شیوه های نگارش و گزارش تاریخی (تاریخ فخری، محمد بن طباطبائی، تجارب الامم ابن مسکویه رازی...).	

منبع اصلی:

منابع کمکی:

- ۱۵- شاهنامه فردوسی
- ۱۶- سیاستنامه خواجه نظام الملک طوسی
- ۱۷- روضه الانوار عباسی محقق سبزواری
- ۱۸- کلیله و دمنه
- ۱۹- تحفه الملوک سید جعفر کشفی
- ۲۰- نسیم شمال اشرف الدین گیلانی
- ۲۱- دیوان امام خمینی
- ۲۲- دیوان ملک الشعراء بهار
- ۲۳- مثنوی مولوی
- ۲۴- مثنوی ملا صدرا
- ۲۵- منطق الطیر عطار
- ۲۶- اوصاف الاشراف عبید زاکانی و دیگر آثار ایشان
- ۲۷- آثار سعدی
- ۲۸- آثار سنایی و نظامی گنجوی و

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۱/۶/۵ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

عنوان درس: انقلاب اسلامی	کد درس: ۳۹
تعداد واحد: ۲ واحد	نوع واحد: نظری / تخصصی - اجباری
مقطع درس: کارشناسی	پیش نیاز: ندارد
هدف درس: آشنایی دانشجویان با مبانی، علل و عوامل، اهداف، و آرمانهای وقوع انقلاب اسلامی به رهبری (ره) و طی آن از اندیشه حاکم بر انقلاب اسلامی، مقایسه آن با انقلابهای بزرگ جهان، و نیز از ظرفیتهای تمدنی، فرصتها و چالشهای فراروی آن در حوزههای مختلف سیاسی و اجتماعی مطلع گردند.	
شرح درس: در این درس تلاش می‌گردد تا ماهیت انقلاب اسلامی که در بهمن ۱۳۵۷ که در ایران عینیت یافته است، مورد بررسی قرار گرفته و تحلیلی نظری و مبنایی ارائه شود. اشاره به وقایع و حوادث تاریخی جز به ضرورت و در جهت معنابخشی به مباحث نظری صورت خواهد گرفت. بنابراین ضمن نگاه به ریشه‌های دینی این پدیده، عوامل تحقق آن در زمینه‌های فرهنگی، اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و تاریخی ایران مورد واکاوی قرار می‌گیرد. افزون بر این، این درس به دستاوردها، آثار، و تبعات آن در منطقه و جهان و همچنین به آینده انقلاب اسلامی و ظرفیتهای تمدنی و موانع پیش روی آن نگاهی خواهد انداخت.	
محورهای درس: - مفاهیم و مباحث نظری و ارائه نظریه های مختلف انقلاب و انقلاب اسلامی: - عریف انقلاب و نمايز انقلاب با ديگر اشكال دگرگونی های سیاسی - اجتماعی: - اصلاح (رقم)؛ - کودتا؛ - نهضت های استقلال طلبانه؛ - نهضت های جدایی خواهانه؛ - شورش و ... - ارائه چارچوب نظری انقلاب اسلامی: - تعارضات میان قدرت سیاسی و قدرت اجتماعی؛ - عوامل شتاب؛ - عناصر قدرت سیاسی (نظامی، اقتصادی، سیاسی، بین المللی)؛ - قدرت اجتماعی (رهبری، مکتب، مشارکت مردمی)؛ - ویژگی های رهبری (نظریه پرداز، فرمانده، معمار)؛ - ویژگی های مکتب انقلاب؛ - گروه های فعال اجتماعی در دوران قبل و بعد از پیروزی انقلاب. - شرایط، اوضاع و احوال قبل از پیروزی: - ویژگی های قدرت سیاسی در ایران قبل از انقلاب.	

- شرایط و ویژگی‌های رژیم پهلوی:

- وابستگی و سلطه غرب؛
- حاکمیت استبداد و دیکتاتوری؛
- فساد مالی و اخلاقی دربار؛
- دین‌ستیزی در جامعه؛
- ویژگی‌های پلیس مخفی؛
- ساواک؛
- وضعیت سیاسی، نظامی، اقتصادی و فرهنگی رژیم سابق.

- علل و عوامل پیروزی:

- عوامل اصلی:
- رهبری امام خمینی در انقلاب اسلامی (بعنوان رهبر بلامنازع):
- نظریه پرناز (معرفی نظریه ولایت فقیه)؛
- فرمانده انقلاب اسلامی؛
- معمار نظام جمهوری اسلامی.

- مکتب انقلاب اسلامی:

- مکتب اهل بیت؛
- شهادت و مقاومت؛
- ولایت فقیه؛
- حکومت عدل علوی؛
- عاشورا؛
- مبارزه با طاغوت؛
- انتظار و مهدویت.

- مشارکت همگانی در انقلاب اسلامی:

- روحانیون؛
- روستائیان؛
- عشایر؛
- کارگران؛
- کارمندان؛
- معلمان و اساتید؛
- دانش‌آموزان و دانشجویان؛
- بازاریان.

- عوامل شتاب‌زا:

- مدرنیزاسیون؛

- حقوق بشر و فضای باز سیاسی؛
- بیماری شاه؛
- مقاله رشدی مطلق در روزنامه اطلاعات.

- شرایط، اوضاع و احوال بعد از پیروزی:

- وضعیت سیاسی؛
- حاکمیت لیبرالها؛
- دولت مستأجل لیبرالها؛
- حاکمیت اسلام گرایان؛
- تثبیت انقلاب؛
- چالشها و مشکلات دوران بعد از انقلاب؛
- بسیج همگانی دشمنان انقلاب اسلامی علیه آن؛
- تحریک اختلافات قومی؛
- ایران هراسی؛
- جنگ عراق - ایران؛
- واقعه طبس؛
- کودتا؛
- ترورهای کور و هدفمند؛
- تحریمهای بین المللی.

- دستاوردها و پیامدها

- تأسیس نظام جمهوری اسلامی؛
- احیای معنویت، خودباوری، گسترش نهضت‌های آزادی‌بخش اسلامی، بیداری اسلامی و بیداری جهانی؛
- نهادهای برخاسته از انقلاب اسلامی؛
- بیداری اسلامی و بیداری جهانی؛
- تداوم منازعه مستضعفین با استکبار جهانی؛
- زمینه‌سازی ظهور و حکومت جهانی؛
- تأثیر انقلاب اسلامی بر نظریه‌های مادی‌گرا، نظام بین‌الملل، و ترتیبات امنیتی منطقه؛
- شکل‌گیری جامعه ولایتی (رهبری ولایتی، مکتب ولایتی و امت ولایت مدار)؛
- جایگاه انقلاب اسلامی در میان انقلابهای بزرگ جهان.

- خطرات و آفات :
- آفات انقلاب اسلامی:
- استحاله فرهنگی؛
- غفلت از ارزش‌های انقلاب؛
- دنیاطلبی مسئولان و مردم؛
- تضعیف روحیه صبر و مقاومت.

منبع اصلی:

انقلاب اسلامی، دکتر منوچهر محمدی، انتشارات سمت، (در دست تدوین)

منابع کمکی:

- ۱- بررسی مقایسه ای انقلاب اسلامی، فرانسه و روسیه، دکتر منوچهر محمدی
- ۲- انقلاب های متعارض معاصر، مصطفی سلکوتیان، تهران: دانشکده حقوق و علوم سیاسی، ۱۳۸۱.
- ۳- درون انقلاب ایران، جان دی استمیل، ترجمه منوچهر شجاعی، تهران: رسا، ۱۳۷۷.
- ۴- رهیافت های نظری بر انقلاب اسلامی، عبدالوهاب قزاقی، قم: نشر معارف، ۱۳۷۹.
- ۵- انقلاب اسلامی، زمینه ها و پیامدها، منوچهر محمدی، تهران: امیر کبیر، ۱۳۶۶.

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۰/۹/۲۷ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

عنوان درس: سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران	کد درس: ۴۰
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / تخصصی - اجباری
مقطع درس: کارشناسی	پیش‌نیاز:
هدف درس: آشنایی دانشجویان با تجزیه و تحلیل مبانی، اصول، اهداف، فرایند تصمیم‌گیری و رفتار و تحولات سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران.	
شرح درس: در این درس دانشجو درعین آشنایی با اصول و مبانی سیاست خارجی جمهوری اسلامی، اهداف سیاست خارجی، منافع ملی جمهوری اسلامی ایران، اصل نه شرقی، نه غربی، ساختار تصمیم‌گیری، گفتمتها، راهبردها، مسائل و رفتارها در دورانه‌های مختلف بعد از پیروزی انقلاب اسلامی را مورد مطالعه قرار میدهد.	
محورهای درس: - مفاهیم و کلیات. - اصول و مبانی: - نفی سلطه‌گری و سلطه‌پذیری: - اسلام؛ - قانون اساسی؛ - امام؛ - رهبری. - ظلم‌ستیزی، عدالت‌خواهی و استکبارستیزی: - اسلام؛ - قانون اساسی؛ - امام؛ - رهبری. - حمایت از مستضعفان و جنبش‌های آزادی‌بخش؛ - حمایت و دفاع از مسلمانان؛ - همزیستی مسالمت‌آمیز و صلح‌طلبی؛ - عدم مداخله در امور داخلی کشورها و احترام متقابل: اصل اعتدال؛ - تعهد به فرادادها و قوانین بین‌المللی: وفای به عهد؛ - اهداف سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران: - حفظ امنیت ملی و موجودیت کشور؛ - تمامیت ارضی؛ - حاکمیت ملی و استقلال نظام جمهوری اسلامی ایران؛ - صیانت از ملت ایران.	

- توسعه رفاه اقتصادی؛
- کسب، حفظ و افزایش قدرت ملی؛
- کسب اعتبار بین المللی؛
- حفظ کیان اسلامی؛
- صدور انقلاب اسلامی؛
- وحدت جهان اسلام؛
- تشکیل جامعه جهانی اسلامی.
- منافع ملی جمهوری اسلامی ایران:
 - تعریف و عناصر:
 - حفظ بقای قیضیکی به معنای ادامه حیات ملت و دولت؛
 - آزادی عمل ملت در تعیین حکومت؛
 - رفاه اقتصادی.
 - ابعاد منافع ملی:
 - دفاعی و امنیتی؛
 - معطوف به نظم جهانی؛
 - اقتصادی و رفاهی؛
 - ایدئولوژیک.
 - راهبرد و جهت گیری سیاست خارجی:
 - اصل نه شرقی نه غربی، جمهوری اسلامی؛
 - اصل عزت، حکمت و مصلحت.
 - عوامل تعیین کننده سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران:
 - عوامل فردی؛
 - عوامل نقشی؛
 - عوامل حکومتی و دیوان سالارانه؛
 - عوامل اجتماعی؛
 - عوامل خارجی؛
 - عوامل ایدئولوژیک.
 - ساختار تصمیم گیری و نهادهای تصمیم گیرنده:
 - نهاد رهبری؛
 - قوه مجریه؛
 - قوه مقننه؛
 - قوه قضائیه؛
 - شورای نگهبان؛

- مجمع تشخیص مصلحت نظام؛
- شورای عالی امنیت ملی؛
- سایر نهادها و سازمان‌های ذی‌ربط.

- تحولات سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران:
 - دوران دولت موقت: (گفتمان، راهبرد، مسائل و رفتارها)؛
 - دوران دفاع مقدس: (گفتمان، راهبرد، مسائل و رفتارها)؛
 - دوره سازندگی: (گفتمان، راهبرد، مسائل و رفتارها)؛
 - دوره اصلاحات: (گفتمان، راهبرد، مسائل و رفتارها)؛
 - دوره اصول‌گرایی: (گفتمان، راهبرد، مسائل و رفتارها).
- چشم‌انداز آینده.

منبع اصلی:

سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران (اصول و مبانی)، سید جلال دهقانی فیروز آبادی، انتشارات سمت، (در دست تدوین)

منابع فرعی:

- ۱- سید جلال دهقانی فیروز آبادی، سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران، تهران، سمت، ۱۳۸۹
- ۲- منوچهر محمدی، سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران: اصول و مسایل، تهران: نشر دادگستر، ۱۳۸۶.

این سر فصل در جلسه مورخه ۱۳۹۱/۲/۱۷ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

عنوان درس: تحولات سیاسی - اجتماعی ایران تا آغاز دوره قاجاریه	کد درس: ۴۱
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / تخصصی - اجباری
مقطع درس: کارشناسی	پیش نیاز: ندارد
هدف درس: آشنایی دانشجویان با تحولات سیاسی - اجتماعی قبل از دوره قاجاریه، و تعامل دین و سیاست در ایران، منطق حاکم بر این مناسبات اجتماعی و ارزیابی مختصات حاکم بر جامعه و نظام سیاسی در آن دوره.	
شرح درس: ابتدا کلیاتی در باره مباحث فلسفه نظری تاریخ، دوره بندی های تاریخ سیاسی ایران و مروری بر تحولات سیاسی داخلی و خارجی ایران پیش از صفویه و سپس سلسله صفویه و مختصات آن بیان و نیز سیمای جهان در این عصر، علل و عوامل رویکرد ایرانیان به تشیع و چگونگی رسمیت یافتن تشیع در ایران و نحوه عملکرد رهبران دینی و مذهبی بررسی می گردد. سپس سیاست صفویه و تعامل آنها با علما و نقش آنها در حکومت و دستاوردها و ناکامیهای سیاسی و مذهبی مورد توجه قرار می گیرد و دریایان نتایج نهادینه شدن حکومت شیعی در ایران تا ظهور قاجاریه مورد بحث قرار می گیرد.	
محورهای درس: - کلیات و مفاهیم: - فلسفه تاریخ؛ - مروری بر نظریه های مختلف درباره تاریخ معاصر ایران و... - مروری بر حوادث و تحولات داخلی و خارجی تا آغاز قاجاریه. - سیمای جهان در عصر صفویه و جایگاه ایران. - علل و عوامل سیاسی - اجتماعی تاسیس سلسله صفویه. - تعامل دین و سیاست در دوره صفویه: - علل گرایش ایرانیان و حکومت ایران به تشیع؛ - فرهنگ؛ - باور و گفتمان های سیاسی؛ - گستره و گفتمانهای سیاسی رایج اهل سنت؛ - جایگاه و نقش روحانیت شیعه و اهل سنت؛ - رابطه و تعامل شیعه با ادیان دیگر و ...	

- ساختار سیاسی و مناسبات اجتماعی:

- گروه بندی های سیاسی؛
- نهادهای سیاسی و قدرت؛
- کاروبزه های سیاست؛
- ساختار و توزیع قدرت؛
- جنبش های سیاسی در زمان صفویه.

- مختصات کلی سیاسی و اجتماعی در دوره افشاریه و زندیه.

- علل و عوامل افول صفویه و ویژگی های دوران گذار تا آغاز قاجاریه.
- بررسی ویژگی ها و تحولات اقتصادی (داخلی و خارجی) در این مقطع.

- روابط خارجی:

- صفویان، افشاریه و زندیه با عثمانی ها و اروپاییان و پیدایش نقطه های آغازین برای نفوذ اروپاییان.

- پندها و عبرت ها.

منبع اصلی:

منابع کمکی:

- ۱- سید محمد علی حسینی زاده، سیاست و حکومت در دوره صفویه
- ۲- نجف لک زایی، چالش سیاست دینی و نظم سلطانی
- ۳- بهزاد کشاورزی، تشیع و قدرت در ایران
- ۴- موسی نجفی، مقدمه تحلیلی تاریخ تحولات سیاسی ایران (دین، دولت، تجدد): تکوین هویت ملی نوین ایران از عصر صفویه تا دوران معاصر
- ۵- موسی نجفی، تعامل دیانت و سیاست در ایران
- ۶- نجف لک زایی، تحولات سیاسی اجتماعی ایران معاصر، (قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۳۹۰)
- ۷- مرتضی مطهری، فلسفه تاریخ

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۱/۱/۲۷ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

عنوان درس: تحولات سیاسی - اجتماعی ایران تا پایان قاجاریه	کد درس: ۴۲
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / تخصصی - اجباری
مقطع درس: کارشناسی	پیش‌نیاز: تحولات سیاسی - اجتماعی ایران در دوره صفویه
هدف درس: آشنایی دانشجویان با مجموعه تحولات و مناسبات سیاسی و اجتماعی ایران در دوره قاجاریه قبل از ورود گسترده نشانه های تجدید به ایران آشنا گردیده، ارزیابی مختصات حاکم بر جامعه و نظام در دوره گذار که با نفوذ استعمار شروع می شود و با نهضت مشروطه فصلی از آن به پایان می رسد.	
شرح درس: ابتدا کلیاتی از مهمترین تحولات سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، مذهبی و اقتصادی متأثر از عوامل داخلی و خارجی در دوره قاجاریه بیان می شود. در گام بعدی مهمترین حوادث سیاسی این دوره با محوریت جنگهای ایران و روس و ایران و انگلیس مورد تجزیه و تحلیل قرار می گیرد. همچنین تناویم منطق قدیم حاکم بر مجموعه تحولات دوره قاجاریه تا پایان نیمه اول قرن سیزدهم در حوزه های سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی توضیح داده می شود. حوادث نیمه دوم قرن نوزدهم که مقدمه مشروطه است به عنوان نتایج نفوذ غرب در حوزه های سه گانه اقتصادی، فرهنگی و سیاسی از یک سو و آغاز جنبش اسلامی از سوی دیگر توضیح داده می شود. در مباحث فرهنگی بحث فرقه های مذهبی و شبه مذهبی و نیز عملکرد علما، بویژه در مواجهه با نفوذ بیگانه و دفاع از استقلال ایران مورد توجه قرار می گیرد. در بحث اقتصادی شکل گیری نیروهای جدید اقتصادی تجاری و نقش سیاسی آنها بحث می شود. تحولات سیاسی این دوره با تمرکز بر اقتضاهای وضعیت نیمه استعماری تحلیل می گردد. پایان این دوره منوطاً به بررسی ظهور جنبشهای سیاسی اختصاص خواهد یافت.	
محورهای درس: - کلیات و مفاهیم: - از زوال صفویان تا ورود گسترده نشانه های تجدید به ایران در اواسط دوره ناصری. - مروری بر حوادث و تحولات داخلی و خارجی ایران تا آغاز پهلوی. - سیمای جهان در عصر قاجاریه و جایگاه ایران. - ظهور قاجاریه و تلاش جهت بازگشت به عصر صفویه. - سیاست و حکومت در دوره قاجاریه: - فرهنگ؛ - باور و گفتمان های سیاسی؛ - گروه بندی های سیاسی؛ - نهادهای سیاسی و قدرت؛ - کارویژه های سیاست؛ - ساختار و توزیع قدرت. - دین و سیاست در دوره قاجاریه (بحث تصوف و حکومت نیز مورد توجه قرار گیرد). - شکل گیری فرق ضاله در دوره قاجاریه. - نفوذ فراماسونری بر ساختار حکومت.	

- بررسی جنگهای ایران و دول بیگانه در دوره قاجاریه.
- شکست ایران در جنگهای روس و انگلیس و قرار گرفتن ایران در دوران گذار.
- نفوذ اقتصادی روس و انگلیس و تغییرات اقتصادی تجاری در نیمه دوم قرن نوزدهم.
- نفوذ سیاسی فرهنگی روس و انگلیس و شکل گیری نیروی روشنفکری و حکومتهای وابسته.
- مواضع اعتراضی روحانیت در قبال نفوذ بیگانگان.
- شکل گیری جنبش های سیاسی:
 - مبارزه علیه اعطای امتیاز به بیگانگان؛
 - جنبش تنباکو؛
 - نهضت مشروطه (بررسی کارگزاران فکری سیاسی و آسیب شناسی نهضت).
- تحولات سیاسی و اجتماعی از فتح تهران تا ظهور رضا خان (بویژه تحلیل قرارداد ۱۹۱۹).
- پندها و عبرت ها.

منبع اصلی:

منابع کمکی:

- ۱- تاریخ سیاسی معاصر ایران، سید جلال الدین مدنی، ج ۱
- ۲- موسی نجفی؛ مقدمه تحلیلی تاریخ تحولات سیاسی ایران (تهران: نشر منیر، ۱۳۷۸)
- ۳- جان فوران؛ مقاومت شکننده تاریخ تحولات اجتماعی ایران، ترجمه احمد تدین (تهران: موسسات خدمات فرهنگی رسا، ج ۲، ۱۳۷۸)
- ۴- علیرضا امینی و حبیب الله ابوالحسن شیرازی؛ تحولات سیاسی - اجتماعی ایران (تهران: قومس، ۱۳۸۲)
- ۵- رسول جعفریان؛ صفویه در عرصه دین، فرهنگ و سیاست (قم: پژوهشکده حوزه و دانشگاه، ۱۳۷۹)
- ۶- نجف لک زایی، تحولات سیاسی اجتماعی ایران معاصر، (قم: پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۳۹۰)
- ۷- هوشنگ مهدوی؛ تاریخ روابط خارجی ایران از ابتدای دوران صفویه تا پایان جنگ دوم جهانی (۱۵۰۰-۱۹۴۵) (تهران: کتابهای سیمرغ، ۱۳۵۵)
- ۸- حسین آبادیان؛ ایران؛ از سقوط مشروطه تا سوم اسفند (تهران: موسسه مطالعات و پژوهشهای سیاسی، ۱۳۸۵)
- ۹- حسین آبادیان؛ روایت ایرانی جنگ های ایران و روس (تهران: وزارت امور خارجه، ۱۳۸۰)
- ۱۰- حسین آبادیان؛ مبانی نظری حکومت مشروطه و مشروعه (تهران: نشر نی، ۱۳۷۴)
- ۱۱- علی اصغر شمیم؛ ایران در دوره سلطنت قاجار (تهران: علمی، ۱۳۴۲)
- ۱۲- داریوش رحمانیان؛ تاریخ علت شناسی انحطاط و عقب ماندگی ایرانیان و مسلمین (تبریز: دانشگاه تبریز: موسسه تحقیقاتی علوم اسلامی - انسانی، ۱۳۸۲)

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۱/۱/۲۷ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

عنوان درس: تحولات سیاسی - اجتماعی ایران دوره پهلوی	کد درس: ۴۲
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / تخصصی - اجباری
مقطع درس: کارشناسی	پیش نیاز: تحولات سیاسی - اجتماعی ایران در دوره قاجاریه
هدف درس: در این درس دانشجویان با مجموعه مناسبات سیاسی و اجتماعی ایران در این دوره، با عوامل داخلی و خارجی تکوین دولت مستبد مدرن و تحت سلطه و گسست آن و عملکردهای سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی این دولت در ایران و همچنین، با نقاط عطف تاریخی این دوره از زمان تاسیس سلسله پهلوی تا سرنگونی محمد رضا شاه آشنا می گردند. به ماهیت رقابت سیاسی در فضای باز پی برده از بحرانها، مشکلات و چالش های سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی این دوره مطلع می گردند. در عین حال نقاط عطف تاریخی را که سازنده مقدمات انقلاب اسلامی بوده است، مورد توجه قرار می دهند. شرح درس: ابتدا به مقدمات ظهور سلسله پهلوی پرداخته می شود. سپس نظریه های مختلف در باره ماهیت دولت در عصر پهلوی مطرح می شود. پس از آن به تحلیل آنچه با عنوان نوسازی در دوره رضا شاه مطرح شد می پردازیم. در گام بعدی اشغال ایران در جنگ جهانی مورد بررسی قرار می گیرد. تحولات دهه بیست ذیل عنوان فضای باز سیاسی و تقابل دولت و جامعه مورد توجه قرار می گیرد و این دوره را با تحلیل نهضت ملی شدن صنعت نفت و کودتای بیست و هشت مرداد ۳۲ به پایان می بریم. پس از آن به دوره دبکناوری دهه سی می پردازیم و اقدامات دولت کودتا و نیز بحران اقتصادی پایان این دهه بررسی می شود. تحولات دهه چهل را به عنوان مقدمه انقلاب اسلامی مورد توجه قرار می دهیم و به صورت عینی به تحولات مذهبی و فرهنگی (قیام پانزده خرداد و ظهور و تکوین اسلام سیاسی فقهانی)، اقتصادی - اجتماعی («انقلاب سفید»؛ نوسازی صنعتی و اصلاحات ارضی) و تحولات سیاسی (تداوم استبداد مطلق به شکل انحصاری) مورد توجه قرار می گیرد. محورهای درس: - مفاهیم و کلیات: - نظریه های دولت مدرن در ایران؛ - مروری بر تاریخ دوره پهلوی. - از تکوین دولت مستبد مدرن و تحت سلطه در ایران تا سقوط سلسله پهلوی: - علل و عوامل داخلی و خارجی کودتای سوم اسفند ۱۲۹۹ و علل و عوامل شکست قاجار و تاسیس سلسله پهلوی؛ - ریشه های جمهوری خواهی در ایران معاصر و عوامل شکست آن؛ - دولت سازی: اقدامات نظامی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی رضا شاه و اقدامات ضد مذهبی؛ - دولت رضا شاه و روشنفکران؛ - دولت رضا شاه و علما؛ - بررسی تحولات خارجی: قرارداد ۱۹۲۱، قرارداد نفتی ۱۹۳۳، پیمان نظامی سعد آباد؛ - تحلیل روابط خارجی دوره رضا شاه؛ - علل و عوامل اشغال ایران و سقوط پهلوی اول -	

- پهلوی دوم (از فضای باز سیاسی تا انقلاب اسلامی):

- دوره نزول سلطه (بیست تا سی و دو):

- گسست در دولت مطلقه تحت سلطه و فضای باز سیاسی؛
- احزاب، مطبوعات و جریان‌های سیاسی و مذهبی؛
- مجلس و اقتصاد سیاسی نفت؛
- تجزیه طلبی؛ ماهیت، علل و عوامل پیدایش و شکست؛
- دولت مصدق و اجرای قانون ملی شدن صنعت نفت؛
- تحلیل کودتای بیست و هشتم مرداد ۱۳۳۲.

- دوره سلطه و دیکتاتوری:

- روابط خارجی این دوره:

- قرارداد کنسرسیوم و اقتصاد سیاسی نفت؛
- پیمان سنتو (بفداد)؛
- دکترین‌های روسای جمهور امریکایی‌بیزه دکترین نیکسون؛
- مسأله جزایر ایرانی و جدایی بحرین.

- بحران اقتصادی؛

- تأسیس ساواک و سرکوب نیروهای مبارز؛
- «انقلاب سفید» و تداوم دولت مطلقه مدرن؛
- نهضت امام خمینی (بویژه تحلیل قیام پانزدهم خرداد و مسأله کاپیتولاسیون)؛
- احزاب و تشکلهای سیاسی ایران در بین سالهای ۳۲ تا ۵۷ (احزاب دولت ساخته و گروههای ضد رژیم)؛
- تحلیل دولت در این دوره یا تأکید بر شخصیت نخست وزیران؛
- دکترین کارتر و تأثیر آن بر تحولات سیاسی - اجتماعی قبل از انقلاب؛
- پندها و عبرت‌ها.

منبع اصلی:

منابع کمکی:

- ۱- مروری بر روابط خارجی دوران پهلوی (یا تصمیم گیری در نظام تحت سلطه)، دکتر متوجهر محمدی
- ۲- تاریخ سیاسی معاصر ایران، سید جلال الدین مدنی
- ۳- تحولات سیاسی اجتماعی ایران، دکتر ازغندی، سمت
- ۴- به اهتمام رسول افشلی؛ دولت مدرن در ایران (قم: دانشگاه مفید، ۸۶)
- ۵- حسین مکی؛ تاریخ بیست ساله ایران
- ۶- فرحناز حسام؛ دولت و نیروهای اجتماعی در عصر پهلوی اول (تهران: مرکز اسناد انقلاب اسلامی، ۸۲)
- ۷- محمد علی همایون کاتوزیان؛ اقتصاد سیاسی ایران، ترجمه محمد رضا نفیسی و کامبیز عزیزی (تهران: نشر مرکز، ۷۳)
- ۸- نجف لک زایی، تحولات سیاسی اجتماعی ایران معاصر، (قم: پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۳۹۰)
- ۹- به اهتمام مجتبی مقصودی؛ تحولات سیاسی و اجتماعی ایران ۱۳۲۰-۱۳۵۷ (تهران: روزنه، ۱۳۸۰)
- ۱۰- رسول جعفریان؛ جریانه‌های و سازمانهای مذهبی سیاسی در ایران ۱۳۲۰-۱۳۵۷ (تهران: مرکز اسناد انقلاب اسلامی، ۱۳۸۳)
- ۱۱- سید محمد علی حسینی زاده؛ اسلام سیاسی در ایران (قم: دانشگاه مفید، ۱۳۸۵)

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۱/۱/۲۱ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

عنوان درس: تحولات سیاسی - اجتماعی جمهوری اسلامی ایران (۱) (دوران رهبری حضرت امام)	کد درس: ۴۴
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / تخصصی - اجباری
مقطع درس: کارشناسی	پیش‌نیاز: ندارد
هدف درس: آشنایی دانشجویان با تحولات داخلی و خارجی جمهوری اسلامی در دوره رهبری حضرت امام خمینی و آگاهی از اقدامات دولتی بعد از انقلاب در این دوره و هم چنین آشنایی با شیوه رهبری و مدیریت امام خمینی.	
شرح درس: در این درس به علل و عوامل سقوط رژیم پهلوی، پیروزی انقلاب اسلامی و تأسیس نظام جمهوری اسلامی و همچنین حوادث مهم سالهای اولیه انقلاب پرداخته می‌شود. مناسبات و شرایط سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و مذهبی این دوره تا پایان جنگ تحمیلی و رحلت رهبر کبیر انقلاب مورد بحث قرار بگیرد.	
محورهای درس: - تحلیل سقوط حکومت سلطنتی و بررسی علل و عوامل پیروزی انقلاب اسلامی و روند شکل‌گیری و تأسیس نظام جمهوری اسلامی - تحولات سیاسی و اجتماعی دوران گذار تا استقرار نهادهای قانونی در کشور (۵۷-۵۸). - روند تکوین ساختار سیاسی بعد از انقلاب و تداوم آن: - شورای انقلاب؛ - دولت موقت؛ - نهادهای انقلابی؛ - تعیین نوع نظام سیاسی؛ - مجلس خبرگان؛ - قانون اساسی جمهوری اسلامی و بازنگری در آن؛ - ریاست جمهوری و مجلس شورای اسلامی؛ - مجمع تشخیص مصلحت نظام؛ - شورای عالی انقلاب فرهنگی و... - صف بندی نیروهای سیاسی بعد از انقلاب در دوران رهبری حضرت امام خمینی. - چالش‌ها و بحرانهای سیاسی و اجتماعی دوران امام خمینی و شیوه رهبری و مدیریت حضرت امام: - اقدامات تروریستی گروه فرقان؛ - تآر امیهای منطقه‌ای، قومی، مذهبی؛ - تصرف سفارت آمریکا در تهران؛ - انقلاب فرهنگی؛ - کودتای نافرجام توزه؛ - مساله قائم مقامی رهبری؛	

- جریان مهدی هاشمی و...

- علل و عوامل بروز جنگ تحمیلی عراق علیه ایران و پذیرش قطعنامه.
- تحلیل تحولات اقتصاد سیاسی این دوره اعم از داخلی و خارجی.
- تحلیل روابط خارجی این دوره.
- پندها و عبرت ها.

منبع اصلی:

منابع کمکی:

- ۱- منوچهر محمدی، انقلاب اسلامی، زمینه ها و پیامدها
- ۲- محمد رضا شریف، انقلاب آرام، در آمدی بر تحول فرهنگی سیاسی در ایران (تهران، روزنه، ۱۳۸۱)
- ۳- سید علی رضا حسینی بهشتی، پسا تجدد گرایی و جامعه امروز ایران (تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۷۷)
- ۴- یحیی فوزی، تحولات سیاسی و اجتماعی بعد از انقلاب اسلامی ایران، ۲ ج (تهران: عروج، ۱۳۸۴)

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۱/۱/۲۷ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

عنوان درس: تحولات سیاسی - اجتماعی جمهوری اسلامی ایران (۲)	کد درس: ۴۵
(دوران رهبری آیت الله خامنه ای)	
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / تخصصی - اجباری
مقطع درس: کارشناسی	پیش نیاز: ندارد
هدف درس: آشنایی دانشجویان با تحولات گسترده و پیچیده در دوره بعد از رحلت امام خمینی (ره)، آگاهی از بحرانهای بعد از جنگ و شیوه مدیریت رهبری امام خامنه ای در عبور موفقیت آمیز از این بحرانها، اطلاع از نقاط عطف تاریخی مهم و بالاخره بررسی اقدامات دولتهای این دوره.	
شرح درس: در این درس تحولات بعد از دفاع مقدس، وفات رهبر کبیر انقلاب و بنیان گذار جمهوری اسلامی انتخاب آیت الله خامنه ای بعنوان رهبر جدید، بازنگری قانون اساسی، تغییر رویکرد دشمن از جنگ سرد به جنگ نرم و ویژگی های رهبری جدید در ابعاد سیاسی، حقوقی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی مورد بحث قرار می گیرد. سیاست ها و عملکرد دولت سازندگی تحلیل می شود. ویژگی ها و عملکرد دولت اصلاحات و ابعاد آن مورد بررسی قرار می گیرد. سپس علل رویکرد مردم به گفتمان عدالت گرا و نحوه استقرار و اقدامات آن دولت توضیح داده می شود.	
محورهای درس: - تحولات سیاسی اجتماعی ایران در سالهای ۱۳۶۸-۱۳۷۶: - رحلت امام خمینی و انتخاب جانشین؛ - بازنگری در قانون اساسی؛ - دولت سازندگی و گفتمان آن؛ - رویکردهای اقتصادی، سیاسی و فرهنگی؛ - روابط و تعاملات خارجی؛ - چالش های فراروی نظام در این دوره. - تحولات سیاسی اجتماعی ایران در سالهای ۷۶-۸۴: - دولت اصلاحات و گفتمان آن؛ - رویکردهای اقتصادی، سیاسی و فرهنگی؛ - روابط و تعاملات خارجی؛ - چالش های فراروی نظام در این دوره. - تحولات سیاسی اجتماعی ایران در سالهای ۱۳۸۴ به بعد: - دولت عدالت گرا و گفتمان آن؛ - رویکردهای اقتصادی، سیاسی و فرهنگی؛ - روابط و تعاملات خارجی؛ - چالش های فراروی نظام در این دوره.	

- در تمام این دوران به مدیریت و عملکرد رهبری:
- (تدوین سیاست های کلی نظام، نقش ولایت فقیه در حفظ و ثبات کشور و مدیریت بحرانها، پیشرفت های علمی، هسته ای و دفاعی، مسائل سیاست داخلی و سیاست خارجی) مورد بحث و بررسی عمیق قرار می گیرد.
- تجارب، آموزه ها، دستاوردها و چشم انداز آینده.

منبع اصلی:

منابع کمکی:

- ۱- منوچهر محمدی، انقلاب اسلامی در بوته آزمون: جنگ نرم ۲۰ ساله و فتنه ۸۸
- ۲- یحیی فوزی؛ تحولات سیاسی و اجتماعی بعد از انقلاب اسلامی ایران، ۲ ج (تهران: عروج، ۱۳۸۴)
- ۳- جریان شناسی سیاسی، دارابی
- ۴- رقابت و ثبات سیاسی در جمهوری اسلامی ایران، خواجه سروی
- ۵- کارنامه بیست ساله ولایت فقیه، ذوعلم
- ۶- درآمدی بر کارنامه جمهوری اسلامی (۶ جلد، مجموعه مقالات)

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۱/۱/۲۷ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

عنوان درس: دفاع مقدس	کد درس: ۴۶
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / تخصصی - اجباری
مقطع درس: کارشناسی	پیش‌نیاز: ندارد
هدف درس: در این درس دفاع مقدس تحلیل محتوایی و عینی گردیده و الگوی اسلامی - ایرانی آن ترسیم و تجارب و دستاوردها تبیین می شود. و در ضمن آن دانشجویان با ماهیت، علل و عوامل جنگ آشنا می شود.	
شرح درس: آشنایی دانشجویان با شرایط، زمینه ها و دلایل آغاز جنگ تحمیلی و سیر مراحل نظامی و سیاسی آن، تبیین اهداف استکبار جهانی از تهاجم به ایران، تبیین و ترسیم الگوی دفاع مقدس، و تحلیل پیام و پیامدهای ملی، منطقه ای و جهانی جنگ تحمیلی و دفاع مقدس. تبیین کارآمدی نظام ولایت فقیه در دفاع از استقلال و تمامیت ارضی	
محورهای درس: - مفاهیم و کلیات: - جهاد دفاعی در اسلام و دفاع مقدس - رویکرد براندازی نظام استکبار و سلطه در شکست انقلاب اسلامی و براندازی جمهوری اسلامی - جلوگیری از الهام بخشی و صدور انقلاب - محورهای اصلی: - اوضاع و احوال و شرایط سیاسی - اجتماعی و بین الملل دوران آغاز جنگ تحمیلی: - اوضاع و احوال شرایط داخلی؛ - اوضاع و شرایط منطقه ای؛ - اوضاع و شرایط جهانی. - مروری بر وقایع جنگ: - از آغاز جنگ تا عزل بنی صدر؛ - از عزل بنی صدر تا فتح خرمشهر؛ - دوره تعقیب دشمن در خاک عراق. - شرایط پذیرش قطعنامه ۵۹۸، قبول آتش بس و عملیات مرصاد. - راهبردهای ایران در دفاع مقدس. - الگوی دفاع مقدس: - دفاع همه جانبه مردمی و تشکیل بسیج؛	

- عدم انکاف به خارج و نهضت خودکفایی؛

- سازمان های بین المللی و دفاع مقدس؛

- سازمان کنفرانس؛

- سازمان ملل.

- آزادی اسرا (آزادگان) علل و عوامل آن.

- تغییر موضع سازمان ملل و اعلام عراق بعنوان متجاوز.

- پیامدها، نتایج و دستاوردها.

منبع اصلی:

دفاع مقدس، پژوهشکده دفاع مقدس، دانشگاه امام حسین، انتشارات سمت، (در دست تدوین)

منابع کمکی:

- ۱- تاریخ دفاع مقدس، اسماعیل منصوری لاریجانی، تهران.
- ۲- چرایی و چیستی دفاع مقدس در بیانات امام خمینی (ع)، حجر اردستانی، ۲، تهران، مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس
- ۳- مبانی سیاسی دفاع مقدس، جوادی ارجمند و علیرضا صدرا، تهران، پژوهشگاه دفاع مقدس

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۱/۱/۲۷ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

عنوان درس: مبانی و اصول سیاست گذاری عمومی (سیاستگذاری عمومی در جمهوری اسلامی ایران)	کد درس: ۴۷
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / تخصصی - اجباری
مقطع درس: کارشناسی	پیش نیاز:
هدف درس: آشنایی دانشجویان با کلیات، اصول و مبانی سیاستگذاری عمومی و کاربرد آن در جمهوری اسلامی ایران.	
شرح درس: در این درس بعد از آشنایی با کلیات سیاست گذاری عمومی از جمله منابع، مبانی، و نظریه‌ها، به موضوعات مرتبط با آن در جمهوری اسلامی ایران در ابعاد مختلف فرهنگی، سیاسی، اجتماعی و اقتصادی پرداخته می‌شود. سطوح مختلف جغرافیایی آن در ایران مورد مطالعه قرار می‌گیرد و با ساختار و نهادهای رسمی و غیررسمی سیاست‌گذاری در ایران آشنایی ایجاد می‌شود. در نهایت دستاوردها، نتایج، و چشمانداز آینده آن بررسی می‌شود.	
محتوای درس: - کلیات و مفاهیم: - تعاریف؛ - تاریخچه؛ - مبانی؛ - روش؛ - تئوری‌ها؛ - چارچوب نظری. - موضوعات سیاست گذاری در ایران: - فرهنگی؛ - سیاسی؛ - اجتماعی؛ - اقتصادی. - سطوح سیاست گذاری در ایران: - بخشی (شهری)؛ - منطقه ای (استانی)؛ - ملی. - ساختارها و نهادهای رسمی و غیر رسمی سیاست گذاری در ایران. - دستاوردها، نتایج، چشم انداز آینده.	

منبع اصلی:

مبانی و اصول سیاست گذاری عمومی، دکتر اشتریان و دکتر ملک محمدی، انتشارات سمت، (در دست تدوین)

منابع فرعی:

- ۱- اشتریان، کیومرث؛ روش سیاست گذاری فرهنگی، نشر جامعه شناسان و شهرداری تهران، ۱۳۹۰.
- ۲- اشتریان، کیومرث؛ چالش های اجرای سیاست گذاری عمومی در ایران، پروژه دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت، ۱۳۸۹.
- ۳- شورای عالی انقلاب فرهنگی، اصول سیاست عمومی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۷۶.
- ۴- مولر، پیر. سیاست گذاری عمومی، ترجمه حمیدرضا ملک محمدی، نشر دادگستر، ۱۳۷۸.
- ۵- هاوالت، مایکل، ام. رامش؛ مطالعه خط مشی عمومی، ترجمه عباس منوریان و ابراهیم گلشن، سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، مرکز آموزش مدیریت دولتی، ۱۳۸۰.
- ۶- لستر، جیمز پی، جوزف استوارت جی آر؛ فرآیند خط مشی گذاری عمومی رویکردی تکاملی، ترجمه طبری، مجتبی، خورشیدی، نشر ساوالان، ۱۳۸۱.
- ۷- اشتریان، کیومرث؛ بازتعریف نقش نهادهای سیاستگذار در جمهوری اسلامی ایران، طرح پژوهشی دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام، ۱۳۸۷.

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۱/۲/۱۰ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

عنوان درس: حقوق اساسی جمهوری اسلامی ایران	کد درس: ۴۸
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / تخصصی - اجباری
مقطع درس: کارشناسی	پیش نیاز: کلیات حقوق اساسی
هدف درس: آشنایی اولیه دانشجویان با نظام حقوقی جمهوری اسلامی ایران.	
شرح درس: در این درس دانشجویان با ساختار حقوقی نظام جمهوری اسلامی، هدف قانون اساسی (تنظیم قدرت و تضمین آزادیها)، نهادهای قانونی، کارکردها و وظایف قانونی آنها آشنا خواهد شد.	
محورهای درس: - تعریف، موضوع و اهداف حقوق اساسی. - کلیات (منابع، مبانی و ویژگی‌های قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران). - پیشینه تاریخی حقوق اساسی در ایران. - نهادهای عالی در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران: وظایف و اختیارات: - رهبری؛ - مجلس خبرگان رهبری؛ - قوای سه گانه؛ - شورای نگهبان؛ - مجمع تشخیص مصلحت نظام؛ - نیروهای مسلح. - مهم ترین مفاهیم حقوق اساسی: - تنظیم قدرت: - ایجاد مشروعیت قدرت؛ - انسجام و اجرای قدرت؛ - انتقال قدرت؛ - نظارت بر قدرت؛ - نظارت مردم بر قدرت؛ - نظارت قوا بر یکدیگر؛ - نظریه حاکمیت در جمهوری اسلامی ایران. - تضمین آزادی:	

- جیستی آزادی؛
- انواع آزادی و اقسام آن؛
- راهکارهای تضمین آزادی با تاکید بر حاکمیت قانون؛
- استقلال قوه قضائیه؛
- اصل قانونی بودن جرایم و مجازات ها؛
- اصل برائت؛
- اصل منع هتک حیثیت متهمین و ...

منبع اصلی:

حقوق اساسی جمهوری اسلامی ایران، دکتر مرندی و دکتر درخشه، انتشارات سمت، (در دست تدوین)

منابع فرعی:

- ۱- مشروح مذاکرات قانون اساسی جمهوری اسلامی سالهای ۱۳۵۸ و ۱۳۶۸ .
- ۲- حقوق اساسی و نهادهای سیاسی، جلالالدین محمدنی.
- ۳- حقوق اساسی جمهوری اسلامی ایران، محمد رضا مرندی.
- ۴- حقوق اساسی جمهوری اسلامی ایران، سید محمد هاشمی.

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۱/۲/۱۰ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

عنوان درس: اصول و مبانی روابط بین الملل ۱	کد درس: ۴۹
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / تخصصی - اجباری
مقطع درس: کارشناسی	پیش نیاز:
هدف درس: آشنایی دانشجویان با اصول، مبانی، ماهیت، سیر تحول، موضوع، قلمرو، مکاتب، مراحل و فرایندهای روابط بین الملل.	
شرح درس: در این درس دانشجویان با ماهیت و واقعیت و موضوعات روابط بین الملل جهت رسیدن به اصول روابط بین الملل و عرضه مهمترین نقدهای وارد بر آن با معیارهای ایرانی - اسلامی.	
محورهای درس: - مفاهیم و کلیات: - تعریف مفاهیم: - روابط بین الملل؛ - سیاست بین الملل / سیاست جهانی؛ - سیاست خارجی؛ - نظام بین الملل / جامعه بین الملل و نظم جهانی؛ - موضوع قلمرو و روابط بین الملل: - تاریخچه شکل گیری رشته و علم روابط بین الملل؛ - ماهیت رشته روابط بین الملل؛ - ابعاد، موضوعات و گرایش های فرعی. - واحدهای تحلیل؛ - سطوح تحلیل؛ - بازیگران بین المللی. - رهیافت ها: - آرمان گرایی / لیبرالیسم / تکثر گرایی؛ - واقع گرایی؛ - جهان گرایی؛ - انتقادی؛ - اسلامی؛ - متون اسلامی؛ - فلاسفه مسلمان.	

- روش‌ها:

- سنت گرایی؛
- رفتارگرایی اثبات گرایی؛
- فرا رفتارگرایی / فرا اثبات گرایی.

- مناظره‌ها:

- مناظره اول: تقابل آرمان گرایی و واقع گرایی؛
- مناظره دوم: تقابل سنت گرایی و رفتارگرایی؛
- مناظره سوم: تقابل تکثر گرایی و جهان گرایی با واقع گرایی؛
- مناظره چهارم: تقابل تأمل گرایی با واقع گرایی.

- قدرت ملی:

- ماهیت و مفهوم قدرت؛
- انواع و چهره های قدرت؛
- گفتمانهای قدرت؛
- ارزیابی و بر آورد قدرت؛
- عناصر قدرت؛
- موازنه قوا:
- موازنه درون گرا؛
- موازنه برون گرا؛
- اتحادها؛
- اختلاف‌ها.

- امنیت ملی و بین المللی:

- معنا و مفهوم؛
- رویکردهای مختلف؛
- ابعاد وجود؛

منبع اصلی:

اصول و مبانی روابط بین‌الملل (۱)، دکتر سید جلال دهقانی، انتشارات سمت، (در دست تدوین)

منابع فرعی:

- ۱- فرهاد فاسمی، اصول روابط بین‌الملل (تهران: میزان، ۱۳۸۴)
- ۲- عبدالعلی قوام، اصول سیاست خارجی و سیاست بین‌الملل (تهران: سمت، ۱۳۷۰)
- ۳- هوشنگ عامری، اصول روابط بین‌الملل (تهران: آگاه، ۱۳۸۸)
- ۴- جوادی آملی، عبدالله، اصول روابط بین‌الملل اسلامی (قم: اسراء، ۱۳۸۹)
- ۵- حسین سیف زاده، اصول روابط بین‌الملل (۱) و (۲) (تهران: میزان، ۱۳۸۰)
- ۶- حسین جمالی، تاریخ و اصول روابط بین‌الملل (قم: زمزم هدایت، ۱۳۸۵)
- ۷- عبدالعلی قوام، اصول سیاست خارجی و سیاست بین‌الملل (تهران: سمت، ۱۳۸۹)
- ۸- جوادی آملی، عبدالله، اصول روابط بین‌الملل اسلامی (قم: اسراء، ۱۳۸۹)

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۱ / ۸ / ۲۸ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

عنوان درس: اصول و مبانی روابط بین الملل ۲	کد درس: ۵۰
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / تخصصی - اجباری
مقطع درس: کارشناسی	پیش‌نیاز: اصول و مبانی روابط بین الملل ۱
هدف درس: آشنایی دانشجویان با تئوری‌ها، استراتژی‌ها، اصول و عوامل مؤثر بر روابط بین الملل، دیپلماسی و سیاست خارجی.	
شرح درس: آشنایی دانشجویان با مفاهیم، مقولات، منازعه و همکاری در روابط بین الملل، جهانی شدن، نقش دین و فرهنگ در روابط بین الملل، تئوریها، جهت گیری و مدل تصمیم گیری در سیاست خارجی آشنا می شوند.	
محورهای درس: - منازعه و همکاری (جنگ و صلح): - منازعه و واگرایی؛ - معنا و مفهوم؛ - انواع؛ - علل و عوامل؛ - بحران و مدیریت بحران های بین المللی؛ - همکاری و همگرایی. - اقتصاد سیاسی بین المللی و جهانی شدن: - اقتصاد سیاسی بین المللی؛ - رویکردها و رهیافت ها؛ - شمال - جنوب؛ - مسائل و موضوعات. - رژیم های بین المللی؛ - جهانی شدن و جهانی سازی. - دین، فرهنگ، اخلاق و روابط بین الملل: - فرهنگ و روابط بین الملل؛ - اخلاق و روابط بین الملل؛ - دین و روابط بین الملل؛ - اسلام و روابط بین الملل؛ - انقلاب اسلامی و روابط بین الملل. - سیاست خارجی و دیپلماسی:	

- سیاست خارجی؛
- معنا و مفهوم؛
- نظریه های سیاست خارجی؛
- اسلامی؛
- غیر اسلامی.
- انواع سیاست خارجی؛
- آرمان گرایی؛
- واقع گرایی.
- منابع سیاست خارجی (عوامل تعبیین کننده سیاست خارجی)؛
- فردی؛
- حکومتی و دیوانسالاری؛
- اجتماعی (جامعه ای)؛
- خارجی و بین الملل؛
- نظام بین الملل؛
- جهانی شدن.
- نهادها و ساختار تصمیم گیری در سیاست خارجی؛
- الگوها و مدل های تصمیم گیری در سیاست خارجی؛
- منافع ملی؛
- اهداف ملی؛
- نقش های ملی؛
- راهبردها و جهت گیری های سیاست خارجی؛
- بحران و مدیریت بحران در سیاست خارجی؛
- ابزار سیاست خارجی.
- دیپلماسی؛
- معنا و مفهوم؛
- انواع؛
- عمومی؛
- دفاعی؛
- اقتصادی؛
- فرهنگی؛
- رسانه و دیجیتال.
- کارکرد.

منبع اصلی:

اصول و مبانی روابط بین‌الملل (۲)، دکتر دهقانی، انتشارات سمت، (در دست تدوین)

منابع فرعی:

- ۱- فرهاد قاسمی، اصول روابط بین‌الملل (تهران: میزان، ۱۳۸۴)
- ۲- عبدالعلی قوام، اصول سیاست خارجی و سیاست بین‌الملل (تهران: سمت، ۱۳۷۰)
- ۳- هوشنگ عامری، اصول روابط بین‌الملل (تهران: آگاه، ۱۳۸۸)
- ۴- جوادی آملی، عبدالله، اصول روابط بین‌الملل اسلامی (قم: اسراء، ۱۳۸۹)
- ۵- حسین سیف زاده، اصول روابط بین‌الملل (۱) و (۲) (تهران: میزان، ۱۳۸۰)
- ۶- حسین جمالی، تاریخ و اصول روابط بین‌الملل (قم: زمزم هدایت، ۱۳۸۵)
- ۷- عبدالعلی قوام، اصول سیاست خارجی و سیاست بین‌الملل (تهران: سمت، ۱۳۸۹)
- ۸- جوادی آملی، عبدالله، اصول روابط بین‌الملل اسلامی (قم: اسراء، ۱۳۸۹)

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۱ / ۸ / ۲۸ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

عنوان درس: تحولات روابط بین الملل (۱)	کد درس: ۵۱
تعداد واحد: ۲ واحد	نوع واحد: نظری - تخصصی / اجباری
مقطع: کارشناسی	پیش نیاز: ندارد
هدف درس: آشنایی دانشجویان با تحولات روابط بین الملل طی ادوار تاریخی گذشته با توجه بر رویدادها و واقعیت‌های موجود در تاریخ روابط بین الملل با رویکرد انتقادی. شرح درس: در این درس ابتدا مروری کلی از روابط (یا تأکید بر همکاری ها، رقابت ها، و منازعات) میان واحدهای سیاسی در دوره‌های پیش از معاهده وستفاليا (امپراطوری‌ها و دولت‌شهرها) ارائه می‌گردد. همچنین با رویکردی انتقادی توضیح داده می‌شود که این تحولات نظیر رفرماسیون، ظهور سرمایه داری، و صلح وستفاليا چگونه روابط بین الملل مدرن را شکل داده است. در این فرآیند به روابط میان دولتهای غربی با دولت‌ها و کنشگران غیر غربی نیز پرداخته می‌شود. محورهای درس: - مفاهیم و کلیات: - فلسفه تاریخ؛ - اهمیت مطالعه تاریخ در سیاست و روابط بین الملل؛ - بررسی مفهوم واحد سیاسی و اشکال مختلف آن. - تحولات عمده در روابط میان واحدهای سیاسی عهد باستان: - آشنایی با واحدهای سیاسی اولیه و تمدن‌های باستانی؛ - منطق حاکم بر روابط واحدهای سیاسی و امپراطوری‌های باستانی؛ - قبیله‌شهرها؛ - دولت‌شهرها؛ - امپراطوری‌ها؛ - دولت-ملت‌ها؛ - بین‌النهرین؛ - هند باستان؛ - ایران باستان و ... - مناسبات قدرتها و تمدنهای عصر باستان: - ریشه‌های ظهور قدرتهای عصر پیش از ظهور اسلام؛ - تعاملات خارجی قدرتها؛ - تعاملات اولیه امپراطوری‌ها و تمدن‌های شرق و غرب مانند ایران، روم، یونان، چین، بین النهرین.	

عوامل افول امپراطوری‌ها و تمدن‌های باستانی (ایران، یونان، و ...) :
ظهور و گسترش مسیحیت و نقش آن در تحولات بین‌المللی عصر باستان.

۱. در روابط میان واحدهای سیاسی از ظهور اسلام تا آغاز عصر جدید

- ظهور و گسترش اسلام و نقش آن در تحولات بین‌المللی؛
تأثیر تحولات سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی این دوره بر مناسبات بین‌المللی:
- زمینه‌های ظهور، تحولات و افول امپراطوری روم؛
 - ظهور و تحولات و تعاملات امپراطوری‌های دینی؛
 - مسیحیت و اسلام،
 - جنگ‌های صلیبی،
 - مناسبات میان تمدن‌های شرق و غرب

۲. میان واحدهای سیاسی در دوره نوزایی تا انقلاب فرانسه:

- ظهور و گسترش اندیشه نوزایی و تأثیر آن بر تحولات بین‌المللی؛
تأثیر تحولات سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی این دوره بر مناسبات بین‌المللی:
- تحولات امپراطوری روم شرقی و فروپاشی آن؛
- آیین مدرسی؛
 - نوزایش و اصلاح‌طلبی؛
 - تحولات سیاسی امپراطوری روم؛
 - زمینه‌ها و تحولات جنگ‌های سی‌ساله؛
 - معاهده وستفالیه؛
 - انقلاب صنعتی؛
 - انقلاب فرانسه؛
 - اکتشاف سرزمین‌های جدید؛
 - استقلال آمریکا؛
 - امپریالیسم و استعمار؛
 - سرمایه‌داری؛
 - و تحلیل نقادانه آن.

تأثیر تحولات سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی در سده نوزدهم بر مناسبات بین‌المللی:

- کنسرت اروپایی؛
- انقلاب‌های اروپایی؛
- عصر معاهدات اروپایی و تدوین حقوق بین‌الملل جدید؛
- تداوم استعمار (جنگ تراباک)؛
- تحولات عثمانی و چین؛

باسمه تعالی
شورای تخصصی تحول و ارتقاء علوم انسانی
کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی

این سرفصل در
جلسه مورخه ۱۳۹۱/۳/۲۸
کارگروه تحول و ارتقاء علوم
سیاسی به تصویب نهایی
رسید.

وحدت المان

تحلیل نقادانه آن.

تاریخ روابط بین الملل، دکتر احمد نقیب زاده، قومس
تاریخ روابط بین الملل، دکتر بزرگمهری، سمت

عنوان درس: تحولات روابط بین الملل (۲)	کد درس: ۵۲
تعداد واحد: ۲ واحد	نوع واحد: نظری - تخصصی / اجباری
مقطع: کارشناسی	پیش نیاز: تحولات روابط بین الملل (۱)
هدف درس: آشنایی دانشجویان با تحولات روابط بین الملل در قرن بیستم و ابتدای هزاره سوم میلادی با توجه بر رویدادها و واقعیت‌های موجود در تاریخ روابط بین الملل با رویکرد انتقادی.	

شرح درس:

در این درس بعد از مروری اجمالی بر وضعیت نظام بین الملل در ابتدای قرن بیستم، با رویکردی انتقادی توضیح داده می شود که این تحولات نظیر درگیری ایدئولوژی ها و استعمار چگونه روابط بین الملل را تحت تأثیر قرار داده و به جنگهای جهانی اول و دوم منجر شده است. مطالعه نتایج و پیامدهای این جنگها بر تحولات بعدی بین المللی در طول جنگ سرد همراه با نقش مهم انقلاب اسلامی در تحولات ربع پایانی قرن بیستم و تحولات آینده روابط بین الملل مورد بررسی قرار می گیرد.

محورهای درس:

- روابط بین الملل در سده بیستم.
- از سال ۱۹۰۰ تا ۱۹۱۸ (پایان جنگ جهانی اول):
 - یادداشت سیاست درهای باز تئودور روزولت و ورود امریکا به صحنه سیاست بین الملل، شکست آلمان؛
 - جنگ جهانی اول، ریشه ها و پیامدها؛
 - پیمان ورسای و نظریه ویلسون (دولت فدرال جهانی)؛
 - انقلاب روسیه؛
 - تشکیل جامعه ملل بر اساس نظریه ویلسون؛
 - فروپاشی عثمانی (دولتهای تحت الحمایه).
- از سال ۱۹۲۰ تا ۱۹۴۵ (پایان جنگ جهانی دوم)
 - بحران اقتصادی غرب؛
 - ایجاد موازنه قوای جدید با احیاء آلمان و تقویت نازیسم هیتلری؛
 - انزوا گرایی امریکا (خروج از جامعه ملل)؛
 - پیروزی حزب ناسیونالیسم هیتلری؛
 - حمله ایتالیا به حبشه و ناکامی جامعه ملل و برخورد با متجاوز؛
 - پیمان ۱۹۲۸ برپان کلوگ؛
 - قرارداد مولوتف - ریبین تروپ؛
 - حمله آلمان به لهستان و اتریش و آغاز جنگ جهانی دوم؛
 - جنگ جهانی دوم: ریشه ها و پیامدها؛
 - نظریه فرانکلین روزولت (برادران بزرگتر)؛
 - شکل گیری سازمان ملل و حق وتو برای قدرتهای پیروز در جنگ.
- از پایان جنگ جهانی دوم تا پیروزی انقلاب اسلامی ایران:
 - ظهور دو ابر قدرت و شکل گیری نظام دو قطبی؛
 - نظریه محاصره بلوک شرق با پیمانهای نظامی متقابل (ناتو، سیتو، سنتو، اتزو و پیمان ورشو)؛

- آغاز جنگ سرد و جنگهای تابعه میان دو قطب شرق و غرب:
 - جنگ کره؛
 - جنگ ویتنام؛
 - بحران موشکی کوبا؛
 - پیمانهای کنترل تسلیحاتی؛
 - همزیستی مسالمت آمیز؛
- کنفرانس غیر متعهدها؛
- تأسیس رژیم صهیونیستی و جنگ با اعراب؛
- امواج ضداستعماری و آغاز استعمار نو.
- از انقلاب اسلامی ایران تا فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی و نظام دو قطبی:
 - انقلاب اسلامی و پیامدهای منطقه‌ای و جهانی؛
 - نزدیکی دو ابر قدرت در تقابل با انقلاب اسلامی و آغاز جنگهای خلیج فارس:
 - حمله عراق به ایران؛
 - حمله عراق به کویت؛
 - مداخله آمریکا برای کنترل شیرهای نفت.
 - فروپاشی شوروی و تحولات پساجنگ سرد؛
 - چرایی و چگونگی حادثه ۱۱ سپتامبر و حمله آمریکا و ناتو به افغانستان و عراق؛
 - بحرانهای اقتصادی و مالی در اتحادیه اروپا و آمریکا؛
 - ناکامی آمریکا در ایجاد نظم نوین جهانی؛
 - قدرت گرفتن جهان شرق و جهان اسلام؛
 - تحلیل نقادانه تحولات این قرن.
- تحولات نوین روابط بین الملل:
 - تاثیر تحولات سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی این دوره بر تحولات بین‌المللی؛
 - جهان اسلام و بیداری اسلامی؛
 - تداوم بحران مالی غرب؛
 - تحلیل نقادانه تحولات سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی این دوره و تاثیر آن بر روابط بین‌الملل:
 - تقویت نظامی گری و دیپلماسی نظامی؛
 - پیروزیهای مقاومت اسلامی؛

- قدرت‌یابی قدرتهای جدید مانند چین و برزیل

- ناکامی نظریه پردازان غربی در تبیین و پیش بینی نظام بین الملل آینده بعد از جنگ سرد:

- پایان تاریخ؛

- برخورد تمدنها؛

- برخورد یا سلطه؛

منبع اصلی:

منابع کمکی:

۱- تاریخ روابط بین الملل، دکتر احمد تقیپ زاده، قومس

۲- تاریخ روابط بین الملل، دکتر بزرگمهری، سمت

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۱/۳/۲۸ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

عنوان درس: مسائل بین‌المللی جهان اسلام	کد درس: ۵۳
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / تخصصی - اجباری

مقطع درس: کارشناسی	پیش نیاز: ندارد
هدف درس: آشنایی دانشجویان با مسائل و تحولات بین المللی مرتبط با کشورهای اسلامی در حوزه های سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی.	
شرح درس: در این درس با رویکرد تاریخی به چگونگی تولد و گسترش جهان اسلام به مثابه یک کل فرهنگی- تمدنی پرداخته می شود و سپس مسایل و رویدادهای جهان اسلام در دوران معاصر مطالعه می گردند.	
محورهای درس: - مفاهیم و کلیات: - امت؛ - دارالاسلام؛ - دارالایمان؛ - خلافت؛ - امامت؛ - دارالکفر؛ - دارالهدنه؛ - جهان اسلام و ... - شکل گیری جهان اسلام. - مروری بر تاریخ تحولات بین المللی جهان اسلام از ابتدای ظهور اسلام تا دوره معاصر: - شکل گیری حکومت مدینه؛ - ارتباطات بین المللی آغازین جهان اسلام؛ - شکست ایران و روم از مسلمانان؛ - منازعات بین المللی جهان اسلام مانند حمله مغولان و جنگهای صلیبی؛ - شکوفایی فرهنگ و تمدن اسلامی؛ - قدرتهای اصلی جهان اسلام در پایان تمدن اسلامی شامل صفویه، عثمانی، گورکانیان. - مسائل بین المللی جهان اسلام در دوران معاصر: - استعمار در جهان اسلام؛ - شکل گیری دولت- ملتها و تاثیر آن بر جهان اسلام؛ - نفوذ مکاتب فکری غرب در جهان اسلام: - پان عربیسم؛ - پان ترکیسم؛ - پان ایرانیسم؛ - پان کردیسم. - منازعات جهان غرب با جهان اسلام؛ - جنگهای ایران و روس؛	

- جنگهای انگلستان و فرانسه با ایران و عثمانی؛
 - فروپاشی عثمانی و افول اقتدار اسلام.
 - جغرافیای فرهنگی و سیاسی جهان اسلام بعد از جنگ جهانی اول و دوم تاکنون؛
 - شکل گیری رژیم صهیونیستی و مساله فلسطین؛
 - نهضت‌های آزادی بخش چپ‌گرا، ملی‌گرا و اسلام‌گرا؛
 - چالشهای فعلی جهان اسلام
 - بحران کشمیر؛
 - تأثیر نظام پسا جنگ سرد بر مناسبات خارجی کشورهای جهان اسلام؛
 - مسئله سودان؛
 - جنگ عراق و ایران؛
 - بحران صحراء؛
 - جنگ‌های اول و دوم خلیج فارس؛
 - بحران شبه جزیره بالکان؛
 - بحران پشتونستان و ظهور طالبان؛
 - حضور نظامی غرب در جهان اسلام پس از ۱۱ سپتامبر؛
 - مسائل محلی جهان اسلام؛
 - پاراچنار پاکستان؛
 - چین؛
 - سین کیانگ و اوغوری‌های چین؛
 - جزیره مینداناو فیلیپین؛
 - بیداری اسلامی.
 - چالشهای فرهنگی جهان اسلام:
 - مسائل مسلمانان در کشورهای غیر اسلامی
 - اسلام‌هراسی؛
 - ایران‌هراسی؛
 - عرب‌هراسی؛
 - غربی شدن؛
 - همگرایی و اتحاد.
- جمع‌بندی و چشم انداز جهان اسلام.

منبع اصلی:

مسائل بین الملل جهان اسلام، دکتر محمد حسن خانی، انتشارات سمت، (در دست تدوین)

منابع کمکی:

باسمه تعالی
شورای تخصصی تحول و ارتقاء علوم انسانی
کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۱/۳/۲۱ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

عنوان درس: ایران و کشورهای همسایه	کد درس: ۵۴
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / تخصصی - اجباری

مقطع درس: کارشناسی	پیش‌نیاز: سیاست خارجی جمهوری اسلامی
هدف درس: آشنایی دانشجویان با ساختارهای سیاسی، اقتصادی و فرهنگی کشورهای همسایه و نوع روابط جمهوری اسلامی ایران با آنها.	
شرح درس: در این درس دانشجویان در ضمن آشنایی با ساختارهای حکومتی، سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی کشورهای همسایه، ویژگیها و سیاست‌های منطقه‌ای و بین‌الملل آنها را مورد مطالعه قرار داده و با حوادث و مسائل و موضوعات مهمی که در این کشورها بر روابط دوجانبه و چندجانبه آنها با جمهوری اسلامی تأثیرگذار هستند آشنا می‌گردند.	
محتوای درس: - مفاهیم و کلیات: - اهمیت منطقه و جایگاه ایران در بین همسایگان؛ - تبیین و معرفی همسایگان (ویژگی‌های کلی). - چارچوب‌های نظری مطالعات منطقه‌ای متناسب با مسائل ایران و همسایگان. - همسایگان ایران: - کشورهای حاشیه جنوبی خلیج فارس: - بررسی ساختار سیاسی؛ - وضعیت فرهنگی؛ - اوضاع اقتصادی؛ - ترتیبات امنیتی (شورای همکاری خلیج فارس)؛ - روابط با جمهوری اسلامی ایران؛ - نقش و نفوذ قدرتهای فرامنطقه‌ای. - همسایگان غربی (عراق، ترکیه): - بررسی ساختار سیاسی؛ - وضعیت فرهنگی؛ - اوضاع اقتصادی؛ - ترتیبات امنیتی؛ - نقش و نفوذ قدرتهای فرامنطقه‌ای؛ - عضویت ترکیه در ناتو و تأثیر آن بر روابط با ایران؛ - اشغال عراق توسط آمریکا؛ - روابط با جمهوری اسلامی ایران. - همسایگان شرقی (افغانستان، پاکستان):	

- ساختار سیاسی؛
- وضعیت فرهنگی؛
- اوضاع اقتصادی؛
- ترتیبات امنیتی؛
- اشغال افغانستان توسط ناتو؛
- نقش و نفوذ قدرتهای فرامنطقه ای (چالشهای امنیتی)؛
- روابط با جمهوری اسلامی ایران.
- همسایگان شمالی (آذربایجان، ارمنستان، ترکمنستان و روسیه):
 - بررسی ساختار سیاسی؛
 - وضعیت فرهنگی؛
 - اوضاع اقتصادی؛
 - ترتیبات امنیتی؛
 - منازعات مهم؛
 - نقش و نفوذ قدرتهای فرامنطقه ای؛
 - اهمیت و جایگاه دریای خزر در روابط متقابل با کشورهای شمالی؛
 - بحرانیهای قره باغ تاجیکستان و تأثیر آن بر روابط با کشورهای شمالی؛
 - منازعات بین ارمنستان و آذربایجان.
- مسائل و موضوعات مهم:
 - نقش انرژی در روابط ایران با کشورهای همسایه؛
 - فرصتها و چالشهای منطقه ای و جهانی؛
 - بیداری اسلامی، انقلاب اسلامی و بازتابهای آن بر همسایگان؛
 - چالشها و تقابل ایران با استکبار جهانی و تأثیر بر روابط با کشورهای همسایه؛
 - نظام سلطه.

منبع اصلی:

ایران و کشورهای همسایه، دکتر منوچهر محمدی، انتشارات سمت، (در دست تدوین)

منابع فرعی:

- ۱- علیرضا شیخ عطار، ریشه های رفتار سیاسی در آسیای مرکزی و قفقاز (تهران: دفتر مطالعات سیاسی و بین الملل، ۱۳۷۱)
- ۲- منوچهر محمدی، بازتاب جهانی انقلاب اسلامی
- ۳- پیروز مجتهد زاده، کشورها و مرزها در منطقه ژئوپولیتیک خلیج فارس، ترجمه سید داوود آقایی (تهران: میزان، ۱۳۸۷)
- ۴- امیر محمد حاجی یوسفی، سیاست خارجی جمهوری اسلامی در پرتو تحولات منطقه ای (تهران، وزارت امور خارجه، ۱۳۸۴)
- ۵- منوچهر محمدی، آینده نظام بین الملل و تأثیر آن بر روابط خارجی جمهوری اسلامی
- ۶- داوود غرایان زندی، محیط امنیتی پیرامونی ایران (تهران، پژوهشکده مطالعات راهبردی، ۱۳۸۷)
- ۷- مرتضی شیروزی، مسایل منطقه ای ایران (تهران، قم: تحسین، ۱۳۸۳)

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۱/۶/۱۲ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

عنوان درس: بازتاب جهانی انقلاب اسلامی	کد درس: ۵۵
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / تخصصی - اجباری
مقطع درس: کارشناسی	پیش نیاز: انقلاب اسلامی
هدف درس: در این درس دانشجویان ضمن آشنایی با ماهیت فراملی انقلاب اسلامی ایران، در جریان تحولات منطقه‌ای و جهانی ملهم از آن قرار می‌گیرند.	
شرح درس: این درس با تأکید بر ماهیت فراملی انقلاب اسلامی ایران، به پیامدهای منطقه‌ای و فرامطقه‌ای آن به ویژه تأثیر آن بر روی ملت‌ها و دولتهای مختلف پرداخته و در عین حال با مروری بر ماهیت انقلاب اسلامی و اندیشه صدور انقلاب، مناطق جغرافیای فرهنگی شامل جهان اسلام، جهان مستضعفین، و جهان توسعه‌یافته اقتصادی را تحت پوشش قرار می‌دهد.	
محورهای درس: - مفاهیم و کلیات: - تعاریف؛ - ماهیت انقلاب اسلامی ایران؛ - انقلاب اسلامی و صدور انقلاب. - بازتاب انقلاب اسلامی بر مناطق مختلف جهان: - جهان اسلام: - ملت‌ها؛ - دولتها؛ - تعاملات منطقه‌ای. - جهان مستضعفین: - ملت‌ها؛ - دولتها؛ - تعاملات منطقه‌ای. - جهان توسعه یافته اقتصادی: - ملت‌ها؛ - دولتها؛ - تعاملات منطقه‌ای. - بازتاب انقلاب اسلامی بر نظام بین الملل:	

- برخورد با نظام سلطه؛
- فروپاشی شوروی؛
- شکل‌گیری بازیگران و پدیده‌های نوظهور (مانند):
- حزب‌الله لبنان؛
- حماس؛
- جهاد اسلامی؛
- القاعده؛
- گفتمانهای جدید (مانند):
- بنیادگرایی دینی؛
- بیداری اسلامی؛
- الهیات رهایی‌بخش.
- تاثیر بر نظریه‌های روابط بین‌الملل.
- چشم‌انداز آینده.

منبع اصلی:

بازتاب جهانی انقلاب اسلامی، دکتر منوچهر محمدی، سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، ۱۳۹۰

منابع کمکی:

- ۱- بازتاب جهانی انقلاب اسلامی، منوچهر محمدی، تهران: پژوهشکده فرهنگ و اندیشه اسلامی، ۱۳۸۵.
- ۲- آثار و نتایج انقلاب اسلامی، محمدباقر حشمت‌زاده، تهران: دانش و اندیشه معاصر ۱۳۸۲.
- ۳- نظریه‌های بازتاب جهانی انقلاب اسلامی، ابراهیم برزگر، انتشارات دانشگاه امام صادق، ۱۳۹۱.
- ۴- انقلاب ایران و بازتاب جهانی آن، جان اسپوزیتو، محسن مدیرشانه‌چی.
- ۵- الگوهای صدور انقلاب در سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران، جلال دهقانی و فیروزه رادفر، دانشگاه امام صادق علیه‌السلام، ۱۳۸۹.

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۱/۱/۲۷ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

عنوان درس: مناطق راهبردی جهان	کد درس: ۵۶
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / تخصصی - اجباری
مقطع درس: کارشناسی	پیش‌نیاز: ندارد
هدف درس: آشنایی دانشجویان با جنبه‌های اقتصادی، انسانی، محیطی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی پنج منطقه جغرافیایی راهبردی جهان که هر کدام از آن مناطق یک کل فرهنگی-تمدنی را شکل می‌دهند.	
شرح درس: آشنایی دانشجویان با مفاهیم پایه‌ای و نظریه‌ها در مطالعات جغرافیای سیاسی و جغرافیای فرهنگی-تمدنی، و کاربرد این موارد در مناطق پنجگانه راهبردی جهان (جهان اسلام، جهان غرب، جهان شرق، آمریکای لاتین، آفریقای جنوب صحرا) با توجه به ابعاد و رویکردهای مختلف مانند جغرافیای طبیعی، ژئواستراتژیک، جغرافیای انسانی، جغرافیای سیاسی، و جغرافیای فرهنگی.	
محورهای درس: - کلیات: - مفاهیم و تعاریف؛ - نظریه‌ها: - مانند منطقه‌گرایی؛ - جهانی شدن؛ - نظریه‌های ژئوپولیتیک؛ - نظریه‌های ژئوکالچر؛ - مجموعه‌های امنیتی. - مناطق راهبردی جهان: - بررسی جغرافیای طبیعی و انسانی؛ - ژئوپولیتیک؛ - مسائل دینی-فرهنگی؛ - اقتصادی و اجتماعی؛ - جایگاه سیاسی و راهبردی هر منطقه در نظام بین‌الملل. - جهان اسلام. - جهان غرب. - جهان شرق (آسیای غیرمسلمان). - آمریکای لاتین. - آفریقای جنوب صحرا	

منبع اصلی:

منابع کمکی:

- ۱- مردم، دولتها و هراس، بری بوزان، پژوهشکده مطالعات راهبردی، ۱۳۷۸.
- ۲- دکتر عزت الله عزتی، ژئوپولیتیک در قرن بیست و یکم، تهران، سمت، ۱۳۸۰.
- ۳- دکتر فرانسوا توال، ژئوپولیتیک شیعه، ترجمه دکتر علیرضا قاسم‌آقا، تهران، نشر امن (با همکاری مرکز مطالعات و تحقیقات اندیشه سازان نور)، بهار ۱۳۷۹.
- ۴- رویارویی غرب معاصر با جهان اسلام، ابراهیم منقی، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، ۱۳۸۷.
- ۵- جهان غرب و امپریالیسم، یوردان پویف، ترجمه عادی آزادی، ۱۳۵۹.

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۱/۲/۱۷ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

عنوان درس: مسایل راهبردی و امنیتی در روابط بین الملل	کد درس: ۵۷
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / تخصصی - اجباری
مقطع درس: کارشناسی	پیش نیاز:
هدف درس: آشنایی دانشجویان با عمده ترین مسائل، موضوعات و راهبردهای امنیتی - نظامی و رقابت ها و پیمانهای نظامی و آثار و اهداف و نتایج آن در دوران پس از جنگ سرد و پس از آن.	
شرح درس: در این درس دانشجویان با حقایق پنهان و آشکار اهداف استعماری و سلطه جویانه قدرتهای بزرگ در رشد فزاینده رقابت های تسلیحاتی در جهان آشنا گردیده و مسائل امنیتی جدید و کلیات، عوامل نظامی و ساختاری تعیین کننده راهبردها و دیگر مسائل مؤثر نظامی و راهبردی معاصر و دخالت و رقابت نظامی و تسلیحاتی قدرت ها و عرضه نقادانه آثار زبان یار راهبردهای نظامی قدرتهای بزرگ بر سایر کشورهای جهان به ویژه کشورهای اسلامی آشنا می گردند.	
محورهای درس: - کلیات: - تعریف؛ - تاریخچه؛ - قلمرو؛ - اصول؛ - موضوع؛ - واژه های مشابه؛ - رابطه استراتژیک و ... - مروری بر نظریه های متعارف در علوم راهبردی (مکاتب و نظریه ها). - عوامل نظامی تعیین کننده راهبرد: - تکنولوژی نظامی؛ - سلاح های استراتژیک؛ - بازدارندگی؛ - سازمان های اطلاعاتی؛ - جنگ های نامتقارن و ... - عوامل ساختاری تعیین کننده راهبرد: - دولت - ملت؛	

- سازمان های بین المللی؛

- نهادهای مردمی و ...

- مروری بر انواع راهبردهای نظامی پس از جنگ جهانی دوم.

- راهبرد های نظامی دو قدرت:

- آمریکا و شوروی؛

- آمریکا و روسیه.

- جایگاه سلاح های گشتار جمعی و هسته ای در راهبرد های نظامی.

- پیامدهای راهبردهای نظامی در ورابط بین الملل.

- پیمان ها و معاهدات راهبردی.

- کنترل تسلیحات و خلع سلاح هسته ای.

- انقلاب اسلامی و تأثیر آن بر راهبردهای امنیتی و نظامی قدرتهای بزرگ.

- فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی و تأثیر آن بر راهبردهای نظامی.

- آثار یک جانبه گرایی سیاسی - نظامی آمریکا بر مسائل استراتژیکی معاصر.

- بررسی تحولات جدید راهبردی و نظامی در روابط بین الملل:

- راهبرد های امنیتی در عصر جهانی شدن و پسامدرن؛

- راهبرد های و جنگ های نر (سیاسی، اقتصادی و فرهنگی)؛

- راهبرد جنگ نامتقارن.

- چشم انداز راهبردها در آینده ایران و جهان اسلام و دنیا.

منبع اصلی:

مسائل راهبردی و امنیتی در روابط بین الملل، دکتر عیوضی و دکتر دهقانی، انتشارات سمت، (در دست تدوین)

منابع فرعی:

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۱ / ۱۰ / ۳ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

عنوان درس: سازمان‌های بین‌المللی	کد درس: ۵۸
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / تخصصی - اجباری
مقطع درس: کارشناسی	پیش‌نیاز:
هدف درس: آشنایی دانشجویان با زمینه‌های شکل‌گیری، نقش و کارکرد سازمان‌های بین‌بویژه سازمان ملل و ارائه نقد آن.	
شرح درس: در این درس دانشجویان با تعریف، تاریخچه، ضرورت، اهمیت، زمینه‌های شکل‌گیری، خاستگاه اروپایی، چارچوب نظری، اهداف، وظایف، ساختار و کارکرد، نقش و جایگاه سازمان‌های بین‌المللی در عرصه جهانی یا تأکید بر سازمان ملل متحد و سازمان‌های وابسته و نقد عملکرد سازمان‌ها.	
محورهای درس: - مفاهیم و کلیات: - تعریف؛ - تاریخچه؛ - ضرورت؛ - اهمیت؛ - بسترها و فلسفه وجودی سازمان‌های بین‌المللی. - چارچوب نظری و انتقادی در تحلیل سازمان‌های بین‌المللی. - سیر تحول تاریخی و ساختاری سازمان‌های بین‌المللی. - تبیین برخی از نظریه‌های معطوف به سازمان‌های بین‌المللی. - اصول مشترک، طبقه‌بندی و دسته‌بندی سازمان‌های بین‌المللی. - جامعه ملل: - علل پیدایش؛ - زمینه‌ها؛ - اهداف؛ - وظایف؛ - انحلال؛ - سازمان‌های تابعه. - سازمان ملل متحد: - زمینه‌ها و بسترهای تأسیس؛ - اهداف؛	

- چاروچوب نظری؛
- وظایف و ساختار و نحوه کار؛
- شورای امنیت؛
- نیروهای حافظ صلح؛
- حق و ثواب و نقد عملکرد آن در حفظ صلح؛
- دبیرخانه (دبیر کل)؛
- مجمع عمومی و سایر ارکان سازمان ملل؛
- سازمان‌های تخصصی وابسته به سازمان ملل متحد.

- سازمان ملل، نهادهای حقوق بشر و ... و معیارهای دوگانه.
- سازمان‌های منطقه‌ای؛ بررسی چند نمونه با تأکید بر سازمان‌های اسلامی به ویژه سازمان همکاری اسلامی.
- سازمان‌های بین‌المللی و پدیده جهانی شدن یا جهانی سازی.
- بررسی ویژگی و گونه‌های سازمان‌های بین‌المللی غیردولتی.
- سازمان ملل، سازمان‌های بین‌المللی و آینده صلح و پیشرفت جهانی.
- جمهوری اسلامی ایران و سازمان‌های بین‌المللی با تأکید بر نقش سازمان ملل متحد در جنگ تحمیلی.
- نقد کارکرد و عملکرد سازمانهای بین‌المللی.

منبع اصلی:

سازمانهای بین‌المللی، دکتر غفوری، انتشارات سمت، (در دست تدوین)

منابع فرعی:

- ۱- محمد غفوری، سازمان‌های بین‌المللی (تهران: سمت، ۱۳۸۹)
- ۲- محمدحسن خانی، پیشینه و نقش سازمان‌های بین‌المللی در روابط بین‌الملل (تهران: دانشگاه امام صادق (ع)، ۱۳۸۹)
- ۳- محمدحسن خانی، سازمان‌های بین‌المللی از تئوری تا عمل: گذشته، حال و آینده (تهران: دانشگاه امام صادق (ع)، ۱۳۸۵)
- ۴- محمدجواد ظریف و محمدکاظم سجادیپور، سازمان‌های بین‌المللی (تهران: میزان، ۱۳۸۹)
- ۵- رضا موسی زاده و ابراهیم کوهی، حقوق سازمان‌های بین‌المللی: حقوق شورای امنیت (تهران: میزان، ۱۳۸۹)

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۱/۹/۱۲ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

عنوان درس: حقوق بین الملل عمومی	کد درس: ۵۹
تعداد واحد: ۲ واحد	نوع واحد: نظری / تخصصی - اجباری
مقطع: کارشناسی	پیش نیاز: کلیات حقوق اساسی
هدف درس: آشنایی دانشجویان علوم سیاسی با حقوق بین الملل، تاریخچه، مفاهیم، و ابعاد آن، و تاثیر و تعامل آن با سیاست بین الملل.	
شرح درس: در این درس دانشجویان با مبانی تشکیل حقوق بین الملل عمومی، منابع، حقوق معاهدات بین المللی، و حل و فصل مسالمت آمیز منازعات بین المللی به طور کلی آشنا می شوند. همچنین مهمترین مسایل ایران در ارتباط با حقوق بین الملل اشاره می شود.	
محتورهای درس: - مفاهیم و کلیات: - مفاهیم؛ - تاریخچه حقوق بین الملل؛ - تئوری های حقوق بین الملل؛ - نهادهای حقوق بین الملل؛ - ویژگی ها و اهداف حقوق بین الملل؛ - حوزه های حقوق بین الملل: - حقوق معاهدات؛ - حقوق انرژی؛ - حقوق هسته ای؛ - حقوق بشر؛ - حقوق بشردوستانه؛ - حقوق دریاهای؛ - حقوق هوا-فضا و ... - شناسایی و انواع آن. - معاهدات بین المللی: - عرف بین المللی؛ - اصول کلی حقوقی؛ - سایر منابع. - حقوق معاهدات بین المللی؛	

- تعریف و دسته بندی معاهدات بین المللی؛
- جایگاه و اعتبار معاهدات بین المللی؛
- مراحل و شرایط انعقاد معاهدات بین المللی؛
- شمول و آثار معاهدات بین المللی؛
- ابطال، فسخ، تعلیق و خاتمه معاهدات بین المللی؛
- نقد و ارزیابی.

- حقوق حل و فصل مسالمت آمیز اختلافات بین المللی:
- تاریخچه و انواع اختلافات بین المللی؛
- اهمیت و جایگاه حل و فصل مسالمت آمیز اختلافات بین المللی؛
- روش های حقوقی حل و فصل مسالمت آمیز اختلافات بین المللی؛
- روش های سیاسی حل و فصل مسالمت آمیز اختلافات بین المللی؛
- نقد و بررسی.

- حقوق جنگ و منازعات مسلحانه بین المللی:
- اهمیت و ضرورت حقوق جنگ و منازعات مسلحانه بین المللی؛
- سیر تکامل حقوق جنگ و منازعات مسلحانه بین المللی؛
- حقوق طرف های منازعه؛
- حقوق کشورهای بیطرف؛
- حقوق حاکم بر منازعات بین المللی کنشگران غیردولتی؛
- نقد و بررسی.

- شرایط صلح و حقوق حاکم بر آن.
- حقوق مسؤولیت بین المللی:
- مبنا و منشأ نظری مسؤولیت بین المللی؛
- مسؤولیت بین المللی دولت ها؛
- مسؤولیت بین المللی کنشگران غیردولتی؛
- ضمانت اجرا در حقوق بین الملل؛
- نقد و بررسی.

- ایران و حقوق بین الملل:
- رویکرد جمهوری اسلامی در مورد حقوق بین الملل؛
- حقوق و تعهدات بین المللی ایران در معاهدات و موافقت نامه های مختلف؛

- مطالعه موردی:

- پرونده هستمائی؛
- مسایل سه جزیره خلیج فارس و تنگه هرمز؛
- رژیم حقوقی دریای قزوین؛
- پرونده دآوری ایران و آمریکا؛
- مسایل حقوقی جنگ ایران و عراق.

منبع اصلی

حقوق بین الملل عمومی، دکتر توکل حبیب زاده، انتشارات سمت، (در دست تدوین)

منابع کمکی:

- ۱- ضیائی بیگدلی، محمدرضا (۱۳۸۳)، حقوق بین الملل عمومی، تهران: گنج دانش.
- ۲- مقتدر، هوشنگ (۱۳۷۳)، حقوق بین الملل عمومی، تهران: وزارت امور خارجه، مؤسسه چاپ و انتشارات.
- ۳- موسی زاده، رضا (۱۳۷۶)، کلیات حقوق بین الملل عمومی، جلد اول و دوم، تهران: وزارت امور خارجه، مؤسسه چاپ و انتشارات.

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۱/۳/۲۱ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

عنوان درس: اقتصاد سیاسی بین الملل	کد درس: ۶۰۰
تعداد واحد: ۲ واحد	نوع واحد: نظری - تخصصی / اجباری
مقطع: کارشناسی	پیش نیاز: کلیات اقتصاد
هدف درس: آشنایی دانشجویان با کلیات نظریه‌ها و سناریهای اقتصاد سیاسی بین الملل، نقد آنها و نقش و جایگاه ایران در آن.	
شرح درس: در این درس تلاش می‌گردد تا: الف. زمینه‌های شکل گیری مباحث و رشته اقتصاد سیاسی بین الملل مورد بررسی قرار گیرد؛ ب. اهمیت و جایگاه مباحث اقتصاد سیاسی بین الملل برای دانشجویان علوم سیاسی تفهیم گردد؛ ج. متفکران و آثار آنها در مورد تعامل سیاست و اقتصاد در عرصه بین الملل معرفی گردد؛ د. نقد و بررسی موضوعات مرتبط با اقتصاد سیاسی بین الملل؛ و ه. مباحث اقتصاد سیاسی بین الملل در مناسبات بین المللی ایران مورد بحث و بررسی واقع شود.	
محتوای درس: - مباحث مقدماتی: - عوامل و روند تشکیل اقتصاد سیاسی بین الملل: - تاریخچه اقتصاد سیاسی بین الملل (از شرق باستان) - بررسی تحولات اقتصاد بین الملل در سه دهه اول دوره جنگ سرد با تأکید بر مناسبات اقتصادی آمریکا، اروپا و آسیا؛ - بحران انرژی در پی تحریم نفتی اعراب؛ و رکود تورمی فراگیر در اقتصاد جهان و ... که همگی در تشکیل و قوام‌یابی اقتصاد سیاسی بین الملل دخالت داشته‌اند. - بررسی مفاهیم کلیدی: - اقتصاد بین الملل؛ - سیاست بین الملل؛ - اقتصاد سیاسی؛ - اقتصاد سیاسی بین الملل؛ - تجارت آزاد؛ - رژیم‌های اقتصادی؛ - هم‌مونی اقتصادی؛ - بحران مالی بین المللی و ... - بررسی و نقد مکاتب و نظریه‌های اقتصاد سیاسی بین الملل: - مکاتب ناظر بر جستی و کارکرد اقتصاد سیاسی بین الملل: - مکتب آمریکایی - مکتب بریتانیایی - مکتب اسلام و ... - مکاتب ناظر بر نحوه تعامل اقتصاد بین الملل و سیاست بین الملل: - لیبرالیسم،	

- رئالیسم.
- مارکسیسم و ...
- حوزه‌های موضوعی:
 - روابط تجاری بین المللی:
 - مبنای اقتصادی-سیاسی تجارت بین الملل؛
 - فیض و بسط تحولات تجارت بین الملل به ویژه از انقلاب صنعتی تاکنون؛
 - رژیم‌های تجاری موجود در سطوح جهانی و منطقه‌ای؛
 - منطقه‌گرایی و چندجانبه‌گرایی در تجارت بین الملل؛
 - چپستی و اهمیت تحریم‌های بین‌المللی؛
 - نقش و جایگاه انرژی در تجارت بین الملل.
 - روابط پولی و مالی بین المللی:
 - تحولات سیستم پولی بین‌المللی از سده نوزدهم تاکنون؛
 - نقش سیستم پولی در تنظیم تجارت بین الملل؛
 - رژیم‌های پولی و مالی بین‌المللی؛
 - ریشه‌ها و پیامدهای بحران‌های مالی بین‌المللی.
 - شرکت‌های چندملیتی و تولید جهانی:
 - ریشه‌ها، تحولات، و آثار سیاسی و اقتصادی شرکت‌های چند ملیتی؛
 - نقش شرکت‌های چند ملیتی در جهان کمتر توسعه یافته؛
 - نحوه تعامل شرکت‌های چندملیتی با دولت‌های متبوع (مادر).
 - مسایل بین‌المللی توسعه:
 - شاخص‌ها، ریشه‌ها، و پیامدهای فقر و نابرابری در اقتصاد جهانی؛
 - تجربه وابستگی و نوسازی در جوامع در حال توسعه؛
 - کمک‌های خارجی و مسأله توسعه در جهان کمتر توسعه یافته؛
 - رژیم‌های بین‌المللی توسعه.
- تحلیل مسایل جاری در اقتصاد سیاسی بین‌الملل:
 - جهانی شدن/ جهانی‌سازی؛
 - مسایل زیست‌محیطی؛
 - بحران مالی جهانی، تحولات نوین در جهانی تجارت؛
 - مناسبات اقتصادی- سیاسی قدرت‌های بزرگ؛
 - خیزش چین؛
 - چالش‌های اتحادیه اروپا.
- ایران در عرصه اقتصاد سیاسی بین‌الملل:
 - جایگاه ایران در تجارت بین‌الملل، ایران و مسأله سرمایه‌گذاری خارجی؛

- مسایل ایران در عرصه مبادلات انرژی؛
- ایران و تحریم‌های بین‌المللی؛

- اسلام و اقتصاد سیاسی بین‌الملل؛
- مفاهیم و مبانی؛
- سازمان‌های اقتصادی کشورهای اسلامی؛
- جهان اسلام و اقتصاد سیاسی بین‌الملل؛

منابع اصلی:

اقتصاد سیاسی بین‌الملل، دکتر حاجی یوسفی، انتشارات سمت، (در دست تدوین)

منابع کمکی:

- ۱- گیلپین، رابرت، یا همکاری چین ام، گیلپین (۲۰۰۱) اقتصاد سیاسی جهانی: درک نظم اقتصاد بین‌الملل، ترجمه مهدی میر محمدی، محمود بزدان قام، علی رضا خسروی، و محمد جمشیدی، تهران: تدبیر اقتصاد.
 - ۲- استیگلیتز، جوزف (۱۳۸۴)، جهانی‌سازی و مسایل آن، ترجمه حسن گلریز، چاپ سوم، تهران: نشر نی.
- Cohn, Theodore H. , (2000) Global Political Economy: Theory and Practice, New York: Longman.

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۱/۳/۷ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

عنوان درس: اندیشه سیاسی در ایران باستان	کد درس: ۶۱
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / تخصصی - اجباری
مقطع درس: کارشناسی	پیش نیاز:
هدف درس: آشنایی دانشجویان با پیشینه و یکتاوند اندیشه سیاسی در ایران و سیر و ساختار کلی آن و شناخت زمینه‌های پیدایی اندیشه اساطیری و ارتباط آن با نظم سیاسی، پیدایی اندیشه سیاسی پشتیبان آن نظام از آغاز پیدایی تمدن ایران تا ورود اسلام به ایران.	
شرح درس: در این درس از یک سو سابقه دولت و اندیشه سیاسی در ایران که بر یونان باستان پیشی داشته است و حتی این واقعیت که اندیشه سیاسی در ایران خود از منابع مهم اندیشه سیاسی در یونان باستان بوده است مورد مطالعه قرار خواهد گرفت. از سوی دیگر به این موضوع خواهیم پرداخت که در مشرق جغرافیای جهان آن دوران، تمدن‌های بزرگی در قلمرو زندگی بشری برپا بوده است که در میان آن‌ها فرهنگ و تمدن اجتماعی و آیینی ایران باستان جایگاهی مهم در تولید، توسعه و تداوم دانش و اندیشه آن زمان داشته است. در این میان مسائلی چون ضرورت تشکیل و تثبیت حاکمیت مقتدر سیاسی، تأسیس و کاربست دستگاه دیوانی کارآمد، مهیا ساختن سازمان توانمند نظامی، تدبیر نظم و امنیت سراسری، اجرای عدالت، تولید، آبادانی و تقویت اخلاق، و الزامات صفاتی و کارکردی شهروان (شاهان) ایرانی، در شمار ذهن ورزی کسانی بوده، که دل‌نگران تدبیر سیاست این سرزمین بزرگ و گسترده بوده‌اند.	
محورهای درس: - مفاهیم، کلیات و مقایسه رویکردهای پژوهشی در بررسی موضوع سیاست در ایران باستان: - ادوار اندیشه سیاسی در ایران باستان: - دوره اساطیری؛ - دوره مادها؛ - دوره هخامنشیان؛ - دوره اشکانیان؛ - دوره ساسانیان. - موضوعات: - سیاست و شهرسازی در اندیشه مزدک و مانی؛ - بازخوانی روایت‌های یونانی، عربی اسلامی و شرق شناسانه از اندیشه شهرسازی؛ - جایگاه زردشت در اندیشه سیاسی دوره باستان؛ - اخلاق و سیاست در دوره ایران باستان؛ - مفهوم آرمانی شهری در ایران باستان؛ - بازتاب اندیشه سیاسی ایرانشهری در روایت کلیله و دمنه و ...	

منبع اصلی:

اندیشه سیاسی در ایران باستان، دکتر مسلم عباسی، انتشارات سمت، (در دست تدوین)

منابع کمکی:

- ۱- اوستا؛
- ۲- نامه تنسر؛
- ۳- نامه اردشیر بابکان (ترجمه قره وشی)؛
- ۴- زرتشت، مزدیسنا و حکومت، جلال الدین آشتیانی؛
- ۵- شاهنامه، فردوسی؛
- ۶- شهرزیبای افلاطون و شاهی آرمانی در ایران، فتح الله مجتبیایی؛
- ۷- عانی و تعلیمات او، وین گرین؛
- ۸- عقاید مزدک، سیدعلی مهدوی نقوی؛
- ۹- اندیشه های فلسفی ایرانی، ابوالقاسم پرتو؛
- ۱۰- تاثیر جهان بینی ایرانی بر افلاطون، استفان پاتوسی؛
- ۱۱- کارنامه شاهان، کریستین آندرسون؛
- ۱۲- مبانی اندیشه سیاسی در خرد مزدایی، محمد رضایی ران، تهران، طرح نو، ۱۳۷۸؛
- ۱۳- آیین شهرسازی در شرق، ساموئیل ادی کینگ، ترجمه بدره ای، تهران، گام نو، ۱۳۴۷؛
- ۱۴- شناخت اساطیر ایران، جان هیتلر، ترجمه آموزگار و تفضلی، پابل، چشمه، ۱۳۶۸؛
- ۱۵- اندیشه سیاسی در شرق باستان، فرهنگ رجایی، قومس؛
- ۱۶- تحول اندیشه سیاسی در شرق، ویلیام پیرویان، سمت.

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۱/۲/۲۴ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

عنوان درس: حقوق اداری ایران	کد درس: ۶۲
تعداد واحد: ۳	نوع واحد: نظری / تخصصی - اجباری
مقطع درس: کارشناسی	پیش‌نیاز:
هدف درس: آشنایی دانشجویان با کلیات حقوق اداری و سیاسی نهادها، سازمان ها، تشکیلات وزارتخانه هاو همچنین آگاهی با حدود قلمرو، اختیارات، تقسیمات کشوری و تأثیرات سیاسی آن ها.	
شرح درس: در این درس دانشجویان با ساختار درونی سازمان ها، ادارات و نهادهای دولتی و غیردولتی و عرضه کلیات حقوق اداری ایران، وظایف، اختیارات و تقسیمات کشوری و تأثیرات سیاسی آن ها آشنا گردیده و روشهای ارتقاء کارآمدی آنها مبتنی بر ارزشهای اسلامی- ایرانی مورد نقد و بررسی قرار می- گیرند.	
محورهای درس: - مفاهیم و کلیات: - مبانی؛ - تعاریف؛ - قلمرو؛ - حقوق اداری و سازمان ها؛ - انواع قلمرو قانونی آن ها. - چارچوب نظری. - مروری بر سیر تاریخی دیوانسالاری در ایران. - ساختار و اختیارات: - سازمان های دولتی و نهادهای انقلابی در سطح کشور؛ - محلی؛ - استانی؛ - کشوری. - سازمانهای حرفه ای و تخصصی: - کانون وکلا؛ - نظام پزشکی؛ - اتحادیه اصناف؛	

- اتاق بازرگانی و ...

- تقسیمات سیاسی کشور.

- قوانین و مقررات استخدام و خدمات کشوری و لشکری:

- مقررات و مسائل حقوقی و اداری شوراهای استان، شهر، شهرستان، بخش و روستا.

- آسیب شناسی نظام اداری ایران، ارتقاء سلامت اداری و نقد و ارزیابی.

منبع اصلی:

منابع فرعی:

۱- منوچهر طباطبائی مؤتمنی، حقوق اداری (تهران: سمت، ۱۳۸۷)

۲- رضاموسی زاده، حقوق اداری (کلیات و ایران) (تهران: دانشگاه میزان، ۱۳۷۷)

۳- سیدجلال الدین مدنی، حقوق اداری (تهران: پایدار، ۱۳۸۶)

۴- محمد امامی، حقوق اداری، سازمان های اداری کشور (تهران: نشر میزان، ۱۳۸۹)

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۱/۸/۲۱ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

عنوان درس: تحلیل سیاسی مسائل روز	کد درس: ۶۳
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / تخصصی - اجباری
مقطع درس: کارشناسی	پیش نیاز:
هدف درس: آشنایی دانشجویان با شیوه تحلیل سیاسی. مسائل مهم روز.	
شرح درس: در این درس استاد در عین آموزش شیوه و روش تحلیل مسائل مهم جهانی با استفاده از شیوه تحلیل کلان معضی از مسائل مبتلابه روز جهان بویژه موضوعاتی که به طریقی جمهوری اسلامی در آن نقش داشته و یا درگیر می باشد را انتخاب نموده و در هر جلسه یکی از این مسائل را مورد تجزیه تحلیل قرار خواهد داد.	
محتوای درس: - مفاهیم و کلیات: - اهمیت، ضرورت و هدف از تحلیل سیاسی؛ - قدرت و تحلیل سیاسی؛ - اطلاعات و تحلیل سیاسی؛ - تحلیل سیاسی و تدبیر سیاسی؛ - عوامل مؤثر در بررسی های سیاسی؛ - اصول و مبانی شناخت و تحلیل سیاسی؛ - ابزارها و روش های تحلیل سیاسی؛ - ویژگی های تحلیل گر سیاسی؛ - تحلیل سیاسی با رهیافت کتاب، سنت و سیره؛ - مشکلات فراروی تحلیل سیاسی؛ - روشهای تحلیل: - تحلیل کلان؛ - تحلیل خرد؛ - تحلیل کیفی (محتوا)؛ - تحلیل کمی (آمار)؛ - رویکردها و چارچوب های تحلیل؛ - سطوح تحلیل: - ملی؛ - منطقه ای؛ - جهانی؛	

- انتخاب موضوعات، تحولات و بحران‌های مهم سیاسی روز در منطقه و جهان. - بحث آزاد توسط دانشجویان و پرسش و پاسخ: (از آنجا که موضوعات، تحولات و بحرانهای مهم منطقه ای و جهانی در سالهای مختلف متفاوت می باشد لذا ارائه آنها بصورت ثابت امکان پذیر نیست. در عین حال پاره ای از این بحرانها که در حال حاضر در جهان مطرح می باشد بصورت نمونه ارائه می گردد.) جهانی: - بحران اقتصادی غرب؛ - جنبش تسخیر وال استریت؛ - تحولات بعد از فروپاشی نظام دوقطبی؛ - آینده نظام بین الملل منطقه ای: - بیداری اسلامی (بهار عربی)؛ - بحران سوریه؛ - اشغال افغانستان؛ - بحران جانشینی در عربستان. ملی: - بررسی موردی مسائل روز داخلی.	منبع اصلی: منابع فرعی: با توجه به اینکه مسائل مهم سیاسی روز جهان در حال تغییر می باشد لذا کتب منبع خاصی معرفی نمی گردد بلکه باید از فصلنامه‌های علمی و تحلیلی منتشره توسط اندیشمندان و کارشناسان داخلی و خارجی استفاده نمود.
--	---

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۱/۶/۲۶ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

عنوان درس: تاریخ تحول دولت در اسلامو ایران (از آغاز تا پایان صفویه)	کد درس: ۶۴
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / تخصصی - اجباری
مقطع درس: کارشناسی	پیش نیاز:
هدف درس: آشنایی دانشجویان با پیدایش، شکل گیری و تحول دولت از صدر اسلام تا صفویه.	
شرح درس: در این درس دانشجویان با مفاهیم، چارچوب های نظری و تحلیل تاریخ تحول دولت، پیدایش قدرت و مهمترین مسائل دولت و تحولات آن در دوره های مختلف اسلام و ایران اسلامی تا صفویه.	
محوres های درس: - مفاهیم و کلیات: - قلمرو؛ - موضوع؛ - ضرورت بررسی تحول دولت؛ - چارچوب های نظری. - بی دولتی در عصر جاهلیت. - دولت سازی پیامبر در مدینه. - دولت خلفای چهارگانه (الگوهای استقرار خلافت و تحولات آن). - دولت حضرت امیرالمؤمنین علی (ع). - دولت امویان. - دولت عباسیان و تحولات ساختاری هر دوره: - دوره ایرانیان؛ - دوره ترکان عراقی؛ - دوره آل بویه؛ - دوره سلجوقی؛ - دوره خوارزمشاهیان. - تحول دولت در دوره ایلخانی. - تحول دولت در دوره صفویه. - تحول دولت در دوره عباسیان.	

منبع اصلی:

تاریخ تحول دولت در اسلام و ایران، دکتر برزگر، انتشارات سمت، (در دست تدوین)

منابع فرعی:

- ۱- ابراهیم برزگر، تاریخ تحول دولت در اسلام (تهران: سمت، ۱۳۸۳).
- ۲- داود فیرحی، تاریخ تحول دولت در اسلام (قم: مفید، ۱۳۸۶).
- ۳- رسول جعفریان، تاریخ تحول دولت و خلافت در اسلام (قم: بوستان کتاب، ۱۳۸۶).
- ۴- عباسعلی عمید زنجانی، نظام سیاسی و دولت در اسلام (تهران: میزان، ۱۳۸۰).

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۱ / ۹ / ۲۶ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

باسمه تعالی

شورای تخصصی تحول و ارتقاء علوم انسانی

کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی

عنوان درس: کارورزی	کد درس: ۶۵
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / تخصصی - اجباری
مقطع درس: کارشناسی	پیش نیاز:
هدف درس: آشنایی دانشجویان با کارورزی در دستگاههای دولتی و غیر دولتی مرتبط با رشته علوم سیاسی از جمله وزارت خارجه، وزارت کشور، مطبوعات و...	
شرح درس:	
محتوای درس: در این درس دانشجویان با نظارت استاد و هماهنگی با نهادهای ذیربط عملاً در آن واحدها حضور یافته و ضمن آشنایی با ساختار، عملکرد و روشهای حاکم بر نهادهای ذیربط، آموزش لازم را دیده و در پایان نیمسال گواهی حضور خود را از نهاد مربوطه دریافت و به همراه آن گزارش جامع و مکتوب خود را به کلاس ارائه خواهند داد. توصیه می گردد در طول نیمسال حداقل هفتهای یک روز و در مجموع ۲۲ ساعت برای کارورزی در طول یک ترم اختصاص داده شود.	
منبع اصلی:	
منابع فرعی:	

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۱/۱۱/۲۹ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

عنوان درس: آشنایی با متون انگلیسی (۱)	کد درس: ۶۶
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / تخصصی - اجباری
مقطع درس: کارشناسی	پیش‌نیاز:
هدف درس: آشنایی دانشجویان با واژه‌ها و اصطلاحات سیاسی در زبان انگلیسی به منظور توانمندسازی آنان در استفاده از منابع خارجی.	
شرح درس: در این درس دانشجویان از طریق آموزش متون انگلیسی با مسائل سیاسی و تحلیل آنها آشنا گردیده و طی آن یا ساختار کاربرد جملات، تلفظ، معنا و کاربرد لغات و اصطلاحات سیاسی و کاربرد آن در ترجمه، و نیز تمرین و ترجمه کاربردی متون سیاسی به دانشجویان در فهم متون سیاسی به زبان انگلیسی کمک می‌کند.	
محورهای درس: - سطح فهم: آموزش با تلفظ، معنا و کاربرد واژه‌ها، مفاهیم و اصطلاحات سیاسی به زبان انگلیسی. - سطح مهارتی: توانایی در تلفظ، معنی حدود یک هزار لغت و اصطلاح سیاسی. - سطح مفهوم سازی: ترجمه و توضیح مفاهیم و واژه‌ها و اصطلاحات سیاسی اسلامی زبان فارسی در مقایسه با موارد مشابه در زبان انگلیسی.	
منبع اصلی: منابع فرعی: ۱- هرمز داورپناه (1) English for students of political Sciences (تهران: سمت ۱۳۸۴) ۲- هرمز داورپناه (2) English for students of political Sciences (تهران: سمت ۱۳۸۵) ۳- کتاب‌های منتشره به زبان انگلیسی در حوزه علوم سیاسی از سال ۲۰۰۰ به بعد ۴- مجلات انگلیسی زبان در حوزه علوم سیاسی از سال ۲۰۰۰ به بعد ۵- داریوش آشوری، دانشنامه سیاسی (تهران، مروارید، ۱۳۷۳) ۶- پلنو جک و روی آلتون، فرهنگ و روابط بین الملل، ترجمه ابوالفضل رئوف (تهران، سرای عدالت، ۱۳۸۷)* *Plano, J. and Olton, R., "The International Relations Dictionary", Santa Barbara: Longman, 1988 Mclean, I., The concise Oxford Dictionary of Politics, Oxford University, 1996.	

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۱/۶/۱۲ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

عنوان درس: آشنایی با متون انگلیسی (۲)	کد درس: ۶۷
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / تخصصی - اجباری
مقطع درس: کارشناسی	پیش نیاز: آشنایی با متون انگلیسی (۱)
هدف درس: شناخت دانشجویان با واژه‌ها اصطلاحات سیاسی انگلیسی با هدف ایجاد توانایی در آنان برای بهره گیری از منابع اصلی خارجی.	
شرح درس: در این درس دانشجویان از طریق آموزش متون انگلیسی با مسائل سیاسی و تحلیل آنها آشنا گردیده و استاد با عرضه تلفظ، معنا و کاربرد لغات و اصطلاحات سیاسی و کاربرد آن در ترجمه و نیز، تمرین و ترجمه کاربردی متون سیاسی به دانشجویان در فهم متون سیاسی به زبان انگلیسی کمک می‌کند.	
محورهای درس: - سطح فهم: آموزش با تلفظ، معنا و کاربرد واژه‌ها، مفاهیم و اصطلاحات سیاسی به زبان انگلیسی. - سطح مهارتی: توانایی در تلفظ، معنی و کاربرد دو هزار لغت و اصطلاح سیاسی و توانایی در ترجمه متون سیاسی از انگلیسی خارجی به فارسی و بر عکس. - سطح مفهوم سازی: ترجمه و توضیح به اصطلاحات اسلامی نسبت به اصطلاحات انگلیسی به دلیل برخورداری از ماهیت متعالی بودن در مقایسه با موارد مشابه در زبان انگلیسی.	
منبع اصلی: منابع فرعی: ۷- هرمز داورپناه (۱) English for students of political Sciences (تهران: سمت ۱۳۸۴) ۸- هرمز داورپناه (۲) English for students of political Sciences (تهران: سمت ۱۳۸۵) ۹- کتاب های منتشره به زبان انگلیسی در حوزه علوم سیاسی از سال ۲۰۰۰ به بعد ۱۰- مجلات انگلیسی زبان در حوزه علوم سیاسی از سال ۲۰۰۰ به بعد ۱۱- داریوش آشوری، دانشنامه سیاسی (تهران، مروارید، ۱۳۷۳) ۱۲- پلنو جک و روی آلتون، فرهنگ و روابط بین الملل، ترجمه ابوالفضل رثوف (تهران، سرای عدالت، ۱۳۸۷) Plano, J. and Olton, R., "The International Relations Dictionary", Santa Barbara: Longman, 1988. McLean, I., The concise Oxford Dictionary of Politics, Oxford University, 1996.	

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۱/۶/۱۲ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

۴- دروس اختیاری:

حوزه مطالعات ایران:

عنوان درس: مدیریت بحران در جمهوری اسلامی ایران	کد درس: ۶۸
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / تخصصی - اجباری
مقطع درس: کارشناسی	پیش‌نیاز: ندارد
هدف درس: آشنایی دانشجویان با الگوی مدیریت بحران در جمهوری اسلامی ایران و دستاوردهای آن.	
شرح درس: درس دانشجویان با سه محور اساسی مدیریت بحرانها ۱- مفاهیم و نظریه‌های متعارف، ۲- مبادی و رهیافت‌های اسلامی به عنوان گفت‌وگو میان مینا و مسلط، ۳- دستاوردهای جمهوری اسلامی ایران با استفاده از مطالعات موردی آشنا می‌گردند.	
محورهای درس: - کلیات و مفاهیم: - مفهوم‌شناسی بحران و مرزهای مفهومی آن با سایر واژگان مرتبط؛ - ویژگی‌ها و انواع بحران؛ - نظریه‌های مربوط به تکوین، ظهور، اوج و زوال بحران‌ها (سیکل حیاتی بحران)؛ - مکاتب اصلی در حوزه مدیریت بحران اعم از اسلامی و غیر اسلامی. - جمهوری اسلامی ایران و مدیریت بحران: - مدیریت بحران‌ها در دوره امام: - بحران‌های آغاز انقلاب تا تثبیت: - منازعات قومی؛ - مذهبی؛ - ترورها؛ - بررسی تاریخی بحران‌ها کودتاها و فتنه: - بحران عزل بنی‌صدر و مسأله منافقین؛ - کودتای نوژه؛ - کودتای قطب زاده و شریعتمداری؛ - ماجرای حزب توده و کشف شبکه نظامی؛ - فتنه‌ها: شامل فتنه شریعتمداری، احمد کاشانی و مهدی هاشمی؛ - حملات نظامی خارجی شامل تجاوز به طبرستان و جنگ تحمیلی.	

- مدیریت بحران ها در دوره رهبری مقام معظم رهبری:

- مساله هسته ای؛
- ماجرای میکونس؛
- مجلس ششم؛
- ۱۸ تیر ۷۸؛
- انتخابات ریاست جمهوری دهم (قته ۸۸).

- الگوی مدیریت بحران در جمهوری اسلامی ایران:

- تحلیل و نظریه پردازی بحران در اندیشه و سیره:
- امام خمینی (ره)؛
- مقام معظم رهبری؛
- اندیشه های متفکرانی چون شهید مطهری، شهید بهشتی، و ...

- نتایج، پیامدها و دستاوردها:

- یافته ها و دستاوردهای نظری؛
- یافته ها و دستاوردهای حقوقی؛
- آشنایی با اصول مدیریت بحران در نظام قانونی کشور؛
- یافته ها و دستاوردهای علمی.

منبع اصلی:

مدیریت بحران و دستاوردهای جمهوری اسلامی ایران، دکتر متوجهر محمدی، انتشارات سمت، (در دست تدوین)

منابع کمکی:

- ۱- محمدی، متوجهر، انقلاب اسلامی در بوته آزمون: جنگ نرم ۲۰ ساله و فتنه ۸۸
- ۲- خواجه سروی، ثبات و رقابت سیاسی در جمهوری اسلامی ایران
- ۳- افتخاری، اصغر - به اهتمام - (۱۳۷۸) خشونت و جامعه. تهران: سفیر.
- ۴- افتخاری، اصغر (۱۳۸۶) کالبد شکافی تهدید. تهران: دانشگاه امام حسین.
- ۵- برچر، مایکل و جانان ویلکنفلد (۱۳۸۲) بحران، تعارض و بی‌ثباتی. علی صبحدل، تهران: پژوهشکده مطالعات راهبردی.
- ۶- جمعی از نویسندگان (۱۳۸۰) انقلاب رنگی. فرزاد پورسعید (تدوین)، تهران: پژوهشکده مطالعات راهبردی.
- ۷- جمعی از نویسندگان (۱۳۸۰) رسانه و ثبات سیاسی در جمهوری اسلامی ایران. تهران: پژوهشکده مطالعات راهبردی.
- ۸- عبدالله خانی، علی (۱۳۸۶) تهدیدات امنیت ملی. تهران: موسسه فرهنگی و تحقیقاتی بین‌المللی معاصر تهران.
- ۹- گر، تد رابرت (۱۳۷۷) چرا انسان‌ها شورش می‌کنند. علی مرشدی‌زاد. تهران: پژوهشکده مطالعات راهبردی.
- ۱۰- سید علی اصغر کاظمی، مدیریت بحرانهای بین‌المللی
- ۱۱- مجموعه ۱۰ جلدی جنگ نرم موسسه ابرار معاصر تهران.
- ۱۲- مجموعه ۲۰ جلدی قدرت نرم دانشگاه امام صادق.

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۱/۱/۲۷ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

باسمه تعالی
شورای تخصصی تحول و ارتقاء علوم انسانی
کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی

عنوان درس: تحلیل نظری روابط خارجی ایران (قبل از انقلاب)	کد درس: ۶۹
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / تخصصی - اختیاری
مقطع درس: کارشناسی	پیش‌نیاز:
هدف درس: آشنایی دانشجویان با چارچوب نظری و تجزیه و تحلیل مهم‌ترین حوادث و مسائل روابط خارجی ایران از صفویه تا انقلاب اسلامی.	
شرح درس: بی‌بردن به حقایق پنهان و تجزیه و تحلیل نظری روابط خارجی ایران و دریافت واقعیت اثرگذاری قدرت‌های بزرگ در دوران قبل از انقلاب و تبیین مهم‌ترین حوادث و مسائل روابط خارجی ایران از صفویه تا انقلاب اسلامی و نقد سیاست‌های استعماری قدرت‌ها و تأثیر آن بر روابط خارجی ایران با کاربری ارزشهای ملی و مذهبی.	
محورهای درس: - مفاهیم و کلیات: - تعریف؛ - قلمرو؛ - اهداف و موضوع و ... - نظریه‌های (تنویری) تحلیل روابط خارجی: - چارچوب نظری مناسب برای تحلیل روابط خارجی ایران؛ - تبیین نظری قدرت‌های خارجی ذیمدخل در سیاست خارجی کشورهای ثالث. - بررسی تطبیقی دوره‌های تاریخی از صفویه تا انقلاب اسلامی: - روابط خارجی ایران در دوره صفویه: - نگاه به قدرت. - روابط خارجی ایران از صفویه تا قاجار: - تثبیت جای پای قدرت‌های ذینفوذ. - روابط خارجی ایران از قاجاریه تا مشروطه: - رویکرد به قدرت سوم؛ - امیرکبیر و موازنه مثبت در روابط خارجی ایران در دوره قاجار؛ - رقابت روسیه تزاری و انگلیس. - روابط خارجی ایران در دوره پهلوی اول: - تثبیت حضور و سلطه انگلیس.	

- روابط خارجی ایران در دهه ۱۳۲۰:
- دوره تزلزل سلطه و رقابت قدرتهای بزرگ در ایران؛
- نهضت ملی شدن صنعت نفت و تغییر در روابط خارجی ایران و سیاست موازنه متفی.
- روابط خارجی ایران از کودتا ۲۸ مرداد تا انقلاب؛
- سلطه مشترک امریکا و انگلیس؛
- بازخوانی تحلیل نظری روابط خارجی در انقلاب اسلامی.

منبع اصلی:

تحلیل نظری روابط خارجی ایران (قبل از انقلاب)، دکتر منوچهر محمدی، انتشارات سمت، (در دست تدوین)

منابع فرعی:

- ۱- دکتر منوچهر محمدی، مروری بر سیاست خارجی ایران، دوران پهلوی، نشر دادگستر، ۱۳۸۹
- ۲- ایرج ذوقی، ایران و قدرت های بزرگ در جنگ جهانی دوم، تهرانف پازنگ، ۱۳۶۷
- ۳- عبدالرضا هوشنگ مهدوی، تاریخ روابط خارجی ایران از صفویه تا پایان جنگ جهانی دوم، تهران، امیرکبیر، ۱۳۸۲
- ۴- علیرضا ازغندی، تاریخ روابط خارجی ایران از ۱۳۲۰ تا ۱۳۵۷، تهران، نشر قاموس، ۱۳۸۳
- ۵- جلال الدین مدنیف تاریخ تحولات سیاسی و روابط خارجی ایران، ج۲، قم، انتشاراتاسلامی، ۱۳۸۶
- ۶- ابوالحسن غفاریف جیگاه فرانسه در تاریخ روابط خارجی ایران، تهران، وزارت امور خارجه، ۱۳۸۲
- ۷- خسرو معتضد، تنش بزرگ، روابط خارجی ایران در دوران رضا شاه از ۱۳۰۰ تا ۱۳۲۰، تهران، نظر پیکان، ۱۳۷۷
- ۸- عبدالرضا هوشنگ مهدوی، تاریخ روابط خارجی ایران، تهران، سیمرغ، ۱۳۵۵
- ۹- عبدالرضا هوشنگ مهدوی، روابط خارجی ایران از ابتدای صفویه تا پایان جنگ جهانی دومف تهران، امیر کبیر، ۱۳۹۰
- ۱۰- علیرضا ازغندی، روابط خارجی ایران، دولن دست نشاند، تهران قومس، ۱۳۹۰
- ۱۱- علیرضا امینی، روابط خارجی ایران از قاجاریه تا سقوط رضا شاه، تهران، خط سوم، ۱۳۸۲
- ۱۲- علیرضا امینی، روابط خارجی ایران در دوره پهلوی، تهران، صدای معاصر، ۱۳۸۶
- ۱۳- علیرضا محمدی و احمد بخشایشی، روابط خارجی ایران در نظام بین الملل، تهران، پلکان، ۱۳۸۸
- ۱۴- مرکز بررسی اسناد تاریخی، روابط ایران و شوروی، تهران، مرکز بررسی اسناد تاریخی، ۱۳۸۲
- ۱۵- مهدی کاویانی، روابط ایران و آمریکا از نگاه تاریخ، تهران، آل محمد(ص)، ۱۳۸۶
- ۱۶- وزارت خارجه، سیاستگزاران و رجال سیاسی در روابط خارجی ایران، تهران، وزارت خارجه، ۱۳۶۹

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۱/۴/۱۹ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

عنوان درس: جامعه شناسی سیاسی ایران معاصر (از مشروطه به بعد)	کد درس: ۷۰
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری
مقطع درس: کارشناسی	پیش نیاز: کلیات جامعه شناسی
هدف درس: آشنایی دانشجویان با مفاهیم و نظریه های جامعه شناختی مناسب برای تحلیل جامعه شناسانه مسایل ایران معاصر، نظریه ها و تحولات دولت در ایران و نیروها و عوامل اجتماعی تاثیر گذار و متاثر از سیاست.	
شرح درس: در این درس مجموعه ای از مفاهیم، نظریه ها و مولفه های جامعه شناختی سیاسی در تطبیق با مسایل ایران ارائه خواهد شد. به این منظور ابتدا لازم است مفاهیم و نظریه های جامعه شناختی مناسب با تاریخ و جامعه ایران مورد توجه قرار گیرد. قبل از تطبیق این نظریه ها لازم است تحقیقات صورت گرفته در باره جامعه شناسی سیاسی ایران صورتبندی گردند. در مرحله بعد نظریه های مهم در تحلیل جامعه ایران با تمرکز بر جمهوری اسلامی مورد مطالعه تطبیقی قرار گیرد و به صورت عینی دولتها و گروههای قدرت، احزاب و دیگر عوامل تاثیر گذار و متاثر از سیاست در ایران به بحث گذارده شود.	
محورهای درس: - مفاهیم و کلیات: - تاریخچه شکل گیری جامعه شناسی سیاسی؛ - تعریف جامعه شناسی سیاسی؛ - مروری بر نظریه های جامعه شناسی سیاسی؛ - جامعه شناسی سیاسی کلان و خرد. - طبقه بندی نگرشها، دیدگاهها و نظریه های موجود در باره جامعه شناسی سیاسی ایران: - تحلیل های طبقاتی و اقتصاد محور؛ - سیاست و دولت محور؛ - فرهنگ و مذهب محور؛ - پست مدرن؛ - گفتگومانی و ... و نقد آنها. - نظریه های دولت در ایران: - سلطنت مطلقه؛ - یاتریمونیالیسم؛ - مشروطه؛ - پهلوی؛ - امامت؛	

- ولایت فقیه و نقد آنها.

- تحول دولت در ایران:

- دولت صفویه؛
- دولت قاجاریه؛
- دولت مشروطه؛
- دولت پهلوی؛
- دولت جمهوری اسلامی.

- گروههای قدرت در ایران قبل و بعد از انقلاب:

- اشراف زمیندار؛
- نیروی تجاری؛
- ایلات و عشایر؛
- مذهب و نیروی مذهبی؛
- نیروی روشنفکری؛
- نیروی کارگری.

- تحزب و احزاب سیاسی در ایران:

- احزاب دوره های:
- مشروطه؛
- پهلوی؛
- جمهوری اسلامی
- علل ناکامی آنها

- رسانه ها و ارتباطات سیاسی در ایران.

- شکافهای اجتماعی و تضاد های سیاسی در ایران (قبل و بعد از جمهوری اسلامی).

- مساله ملیت و هویت در ایران.

منبع اصلی:

منابع کمکی:

- ۱- محمد علی همایون کاتوزیان، دولت و جامعه در ایران (تهران: نشر مرکز، ۱۳۷۹)
- ۲- عباس شادلو، احزاب و جناحهای سیاسی (تهران: نشر گستره، ۱۳۷۹)
- ۳- رسول افشاری، دولت مدرن در ایران (قم: دانشگاه مفید، ۱۳۸۶)
- ۴- محمد رضا شریف انقلاب آرام یا تحول در فرهنگ سیاسی ایران
- ۵- سید یحیی یثربی، ماجرای غم انگیز روشنفکری در ایران (تهران: موسسه فرهنگی دانش و اندیشه معاصر، ۷۹)
- ۶- محمود شفیعی، جامعه شناسی سیاسی ایران (تهران: دانشگاه امام صادق (ع)، ۱۳۸۹)
- ۷- حسین کاجی، کیستی ما از نگاه روشنفکران ایرانی (تهران: نوزده، ۷۸)
- ۸- علی رضا قلی، جامعه شناسی خود کامگی (تهران: نشر نی، ۷۲)
- ۹- علی رضا شجاعی زند، مشروعیت دینی دولت و اقتدار سیاسی دین (تهران: تبیان، ۱۳۷۶)
- ۱۰- علی رضا شجاعی زنده، تکاپوهای دین سیاسی، جستارهایی در جامعه شناسی سیاسی ایران (تهران: باز، ۸۳)
- ۱۱- فرحناز حسام، دولت و نیروهای اجتماعی در عصر پهلوی اول (تهران: مرکز اسناد انقلاب اسلامی، ۸۲)
- ۱۲- سید احمد میری، دیپاچه ای بر قدهنگ استبداد در ایران (تهران: نگاه معاصر، ۸۰)
- ۱۳- شاپور رواسانی، دولت و حکومت در ایران (تهران: نشر شمع، بی تا)
- ۱۴- حسین کچویان، دموکراسی سازی، جهانی سازی و جامعه شناسی سیاسی ایران
- ۱۵- بد الله هنری لطیف پور، فرهنگ سیاسی شیعه و انقلاب اسلامی (تهران: مرکز اسناد انقلاب اسلامی ایران، ۱۳۸۵)
- ۱۶- جهان دار امیری، روشن فکری و سیاست (بررسی تحولات روشن فکری در ایران معاصر) (تهران: مرکز انقلاب اسلامی ایران، ۱۳۸۳)
- ۱۷- حمید شایسته پور، قدرت سرکوب رژیم پهلوی و انقلاب اسلامی (تهران: مرکز انقلاب اسلامی ایران، ۱۳۸۵)
- ۱۸- علی میر سیاسی، دموکراسی یا حقیقت، رساله ای جامعه شناختی در باب روشنفکری ایرانی (تهران: طرح نو، ۸۱)
- ۱۹- مجتبی مقصودی، تحولات قومی در ایران علل و زمینه ها (تهران: موسسه مطالعات ملی، ۸۰)

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۱/۳/۱۷ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

عنوان درس: روابط خارجی جمهوری اسلامی ایران	کد درس: ۷۱
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / تخصصی - اختیاری
مقطع درس: کارشناسی	پیش‌نیاز:
هدف درس: آشنایی دانشجویان با روابط و مناسبت‌های جمهوری اسلامی ایران با سایر کشورها، سازمان‌های بین‌المللی (دولتی و غیر دولتی).	
شرح درس: در این درس دانشجویان با دسترسی به حقایق شکل دهنده روابط خارجی جمهوری اسلامی ایران و ارائه توصیفی - تحلیلی بخش‌هایی از روابط خارجی جمهوری اسلامی، نقد و بازسازی مفهومی برخی از آن‌ها بر اساس هویت ایرانی - اسلام‌باستفاده از تکنیک شبیه‌سازی در آموزش سیاسی در روابط با هر یک از کشورها یا سازمان‌های بین‌المللی، مسائل، بحران‌ها و ... آشنا می‌شوند.	
محورهای درس: کلیات: - تعاریف؛ - مفاهیم؛ - ضرورت؛ - چارچوب نظری برای تحلیل روابط خارجی. - تحولات در روابط خارجی در دولت‌های مختلف پس از انقلاب اسلامی. - روابط خارجی ایران با کشورها: - همسایگان؛ - کشورهای اسلامی؛ - دولتهای (در حال توسعه) آفریقا، امریکای لاتین، آسیا؛ - دولتهای اروپایی، امریکای شمالی، روسیه و چین. - آسیب‌شناسی روابط خارجی. - چشم‌انداز روابط خارجی ج.ا.ا. در آینده.	

منابع اصلی:

روابط خارجی جمهوری اسلامی ایران، دکتر منوچهر محمدی و دکتر سجادیپور، انتشارات سمت، (در دست تدوین)

منابع فرعی:

- ۱- سید جلال دهقانی فیروزآبادی، سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران (تهران: سمت، ۱۳۸۹)
- ۲- جلال دهقانی فیروزآبادی، چارچوبی مفهومی برای ارزیابی سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران (تهران: مرکز تحقیقات استراتژیک مجمع تشخیص مصلحت نظام، ۱۳۸۷)
- ۳- امیرمحمد حاجی یوسفی، سیاست خارجی ایران در پرتو تحولات منطقه‌ای (تهران: دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی وزارت امور خارجه، ۱۳۸۴)
- ۴- منوچهر محمدی، سیاست خارجی جمهوری اسلامی اصول و مسائل (تهران: نشر گستر، ۱۳۸۶)
- ۵- سیدمحمد کاظم سجادیپور، سیاست خارجی ایران، چند گفتار در عرصه‌های نظری و عملی (تهران: انتشارات وزارت خارجه، ۱۳۸۱)
- ۶- منوچهر محمدی، آینده نظام بین‌الملل و سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران (تهران: وزارت امور خارجه، ۱۳۸۶)

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۱/۱۰/۳ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

عنوان درس: جریان شناسی سیاسی در جمهوری اسلامی ایران	کد درس: ۷۲
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / تخصصی - اختیاری
مقطع درس: کارشناسی	پیش نیاز:
هدف درس: آشنایی دانشجویان با مهم ترین گفتمان ها و جریان های سیاسی بعد از پیروزی انقلاب اسلامی ایران. شرح درس: در این درس ضمن آشنایی با کلیات (مفاهیم، نظریه ها و گونه شناسی جریان های سیاسی) تلاش خواهد شد تا افکار و اقدامات جریانهای سیاسی بعد از انقلاب اسلامی مورد تجزیه و تحلیل قرار گیرند. در تحلیل هر جریان تلاش خواهد شد مؤسسن، افراد تأثیرگذار، شارحان فکری و توزیع کنندگان آن و نیز افکار و اندیشه سیاسی هر یک از جریانها در خصوص مسائل مهم سیاسی، مورد توجه قرار گیرند. با این همه بخش عمده این درس به تجزیه و تحلیل مهمترین جریان ها و گفتمانهایی می پردازد که به نوعی ذیل نظام جمهوری اسلامی به فعالیت فکری و عملی در سپهر سیاست می پردازند. محورهای درس: - مفاهیم و کلیات: - تعریف و مفهوم جریان شناسی؛ - نقد و بررسی گونه شناسی های موجود. - گذری بر تاریخچه، مبانی، آموزه ها و عملکرد جریان های سیاسی در ایران قبل از انقلاب: - جریان اسلام گرا؛ - جریان ملی گرا؛ - جریان مارکسیستی؛ - انجمن حجتیه؛ - جریان التقاطی؛ - جریان سلطنت طلب. - پیروزی انقلاب اسلامی و وضعیت جریان های سیاسی در سال های اولیه انقلاب: - خط ۱ (خط امام)؛ - خط ۲ (خط لیبرال)؛ - خط ۳ (۴) . - گفتمان ها و شکل گیری جریانهای عمده: - در سالهای ۶۰-۶۷: - چپ؛ - راست؛ - خط سوم.	

- در سالهای ۶۷-۷۶:
 - گفتمان سازندگی.
- در سالهای ۷۶-۸۴:
 - گفتمان اصلاحات؛
 - اصولگرایی.
- در سالهای ۸۴- حال حاضر:
 - گفتمان عدالت خواه.
- پندها و عبرتها.

منبع اصلی:

منابع کمکی:

- ۱- جریان شناسی فرهنگی بعد از انقلاب اسلامی (۱۳۵۷-۱۳۸۰) زیر نظر مصطفی میر سلیم.
- ۲- گفتمان های اجتماعی سیاسی مطرح در جمهوری اسلامی، بهرام اخوان کاظمی.
- ۳- جریان شناسی فکری ایران معاصر، عبدالحسین خسروپناه.
- ۴- روحانیت و تجدد یا تاکید بر جریان های فکری سیاسی حوزه علمیه قم، عبدالوهاب فراتی.
- ۵- جریان ها و جنبش های مذهبی سیاسی ایران ۱۳۲۰-۱۳۵۷، رسول جعفریان.
- ۶- شناسنامه تشکلهای و احزاب سیاسی ایران، امیر عباس جماعت ملک.
- ۷- کالبد شکافی جناح های سیاسی ایران ۱۳۷۸-۱۳۵۸، حمید رضا ظریفی نیا.
- ۸- جریان شناسی سیاسی در ایران، علی دارابی.

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۱/۲/۱۰ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

عنوان درس: سیاست خارجی و دیپلماسی	کد درس: ۷۳
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / تخصصی - اختیاری
مقطع درس: کارشناسی	پیش‌نیاز:
هدف درس: آشنایی دانشجویان با مفاهیم، سازکارها و ابزار سیاست خارجی و دیپلماسی.	
شرح درس: در این درس دانشجویان با معنا، تعاریف، مفاهیم و مبانی نظری و شیوه های عملی تصمیم گیری در سیاست خارجی و چگونگی تدوین و اجرای دیپلماسی، فنون، کارکردها و ابزار های آن آشنا می‌شوند.	
محورهای درس: - مفاهیم و کلیات: - تعاریف: - سیاست خارجی؛ - دیپلماسی؛ - تصمیم گیری. - نظریه های تحلیل سیاست خارجی. - الگوهای تصمیم گیری در سیاست خارجی. - جایگاه دیپلماسی در سیاست خارجی. - کارکردهای دیپلماسی. - انواع دیپلماسی: - رسمی؛ - عمومی؛ - رسانه؛ - بحران؛ - فهرآمیز؛ - چند جانبه و ... - ابزارهای دیپلماسی. - نقش و کارکرد هیأت های دیپلماتیک. - پیشینه دیپلماسی در ایران و اسلام.	

- دیپلماسی در جمهوری اسلامی ایران.

- آینده دیپلماسی:

- نقد وضعیت موجود؛

- ترسیم وضعیت مطلوب.

منبع اصلی:

سیاست خارجی و دیپلماسی، دکتر دهقانی و دکتر طالبی آرائی، انتشارات سمت، (در دست تدوین)

منابع فرعی:

- ۱- فرهاد قاسمی، اصول روابط بین الملل (تهران: میزان، ۱۳۸۴)
- ۲- عبدالعلی قوام، اصول سیاست خارجی و سیاست بین الملل (تهران: سمت، ۱۳۷۰)
- ۳- هوشنگ عامری، اصول روابط بین الملل (تهران: آگاه، ۱۳۸۸)
- ۴- جوادی آملی، عبدالله، اصول روابط بین الملل اسلامی (قم: اسراء، ۱۳۸۹)
- ۵- حسین سیف زاده، اصول روابط بین الملل (۱) و (۲) (تهران: میزان، ۱۳۸۰)
- ۶- حسین جمالی، تاریخ و اصول روابط بین الملل (قم: زمزم هدایت، ۱۳۸۵)
- ۷- عبدالعلی قوام، اصول سیاست خارجی و سیاست بین الملل (تهران: سمت، ۱۳۸۹)
- ۸- جوادی آملی، عبدالله، اصول روابط بین الملل اسلامی (قم: اسراء، ۱۳۸۹)

این سرفصل در جلسه مورخه ۲۹ / ۱۱ / ۱۳۹۱ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

کد درس: ۷۴	عنوان درس: فرهنگ و سیاست در ایران
نوع واحد: نظری / تخصصی - اختیاری	تعداد واحد: ۲
پیش‌نیاز:	مقطع درس: کارشناسی
هدف درس: آشنایی دانشجویان با نظریه های فرهنگ محور در سیاست و شناخت نقاط قوت تحلیلهای فرهنگی و تعامل میان فرهنگ و سیاست در ایران.	
شرح درس: در این درس دانشجویان با نظریه های فرهنگی در حوزه های سیاست، تحله ها و مفاهیم کلیدی مربوط به آن آشنا میگردند. به علاوه رابطه فرهنگ و سیاست و چگونگی تأثیر گذاری پدیده فرهنگی در سرشت سیاست و سیاستگذاری در ایران معاصر و جمهوری اسلامی مورد بحث قرار می گیرد. بخشی از مباحث نیز به معرفی متغیر های واسطه در فرایند تأثیرات متقابل بین فرهنگ و سیاست، اختصاص خواهد یافت.	
محورهای درس: - کلیات و مفاهیم: - تعریف فرهنگ؛ - رابطه فرهنگ و تمدن؛ - تعریف سیاست؛ - رابطه فرهنگ و سیاست. - تاریخچه تحلیل های فرهنگ محور از سیاست. - نظریه ها و الگو های فرهنگ محور در سیاست. - ارزشهای فرهنگی و ثبات تغییر. - شکاف سنت و مدرنیته در ایران قبل و بعد از انقلاب. - تبیین فرهنگی انقلاب اسلامی و سایر مسائل ایران. - نقد نگرش ها، نظریه ها و تحلیلهای تک ساحتی در فهم مسائل ایران. - فرهنگ سیاسی در جمهوری اسلامی ایران.	

منبع اصلی:

فرهنگ و سیاست در ایران، دکتر لک زایی، انتشارات سمت، (در دست تدوین)

منابع کمکی:

- ۱- محمد محمدی ملایری، فرهنگ ایران در دوره انتقال (تهران: قوس، ۱۳۸۱)
- ۲- برتران بدیع، فرهنگ و سیاست، ترجمه احمد نقیب زاده (تهران: نشر دادگستر، ۱۳۷۶)
- ۳- محمود شفیعی، جامعه شناسی سیاسی ایران، مبنی بر نظریه کنش ارتباطی (تهران: دانشگاه امام صادق (ع)، ۱۳۸۹)
- ۴- به کوشش محمود دلفانی، فرهنگ ستیزی در دوره رضا شاه
- ۵- مصطفی ملکیان، مشتاقی و مهاجری: گفت و گو در باب فرهنگ سیاست (تهران: نگاه معاصر، ۱۳۷۵)
- ۶- محمد علی جمال زاده، خلیقات ما ایرانیان
- ۷- حسام الدین آشنا، از سیاست تا فرهنگ: سیاست‌های فرهنگی دولت در ایران (۱۳۲۰ - ۱۳۰۴) (تهران: سروش، ۱۳۸۴)
- ۸- احمد نقیب زاده، تاثیر فرهنگ ملی بر سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران (تهران: وزارت امور خارجه، ۱۳۸۱)

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۱/۱۱/۲۹ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید

عنوان درس: چشم‌انداز جمهوری اسلامی ایران	کد درس: ۷۵
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / تخصصی - اختیاری
مقطع درس: کارشناسی	پیش‌نیاز:
هدف درس: آشنایی دانشجویان با مبانی و مفاهیم ساخت چشم‌انداز و محورهای اصلی چشم‌انداز ۲۰ ساله جمهوری اسلامی ایران	
شرح درس: در این درس دانشجویان با تعاریف، مفاهیم، چارچوب نظری، ویژگی‌ها، مأموریت‌ها، ارزش‌ها و اجزای تشکیل دهنده چشم‌انداز، انواع آن و محورهای اصلی چشم‌انداز ۲۰ ساله جمهوری اسلامی ایران آشنا می‌شوند.	
محورهای درس:	
- مفاهیم و کلیات: - چشم‌انداز؛ - مأموریت؛ - ارزش‌ها و ... - چارچوب نظری (مدیریت استراتژیک). - ویژگی‌ها و انواع چشم‌انداز (مطالعه مقایسه‌ای). - اجزاء تشکیل دهنده چشم‌انداز. - مبانی و محورهای چشم‌انداز جمهوری اسلامی ایران: - جایگاه اول اقتصادی؛ - جایگاه اول علم و فناوری؛ - هویت انقلابی؛ - الهام بخشی؛ - تعامل مؤثر در روابط بین‌الملل؛ - بازدارندگی همه‌جانبه؛ - ویژگی‌های فرد و جامعه و ... - روش‌های اجرایی، نظارت و ارزیابی چشم‌انداز	
منبع اصلی:	
چشم‌انداز و آینده نظام جمهوری اسلامی ایران، دکتر مبینی، انتشارات سمت، (در دست تدوین)	
منابع فرعی:	
۱- سند چشم‌انداز ۲۰ ساله نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران ۲- کتاب ایران آینده در افق چشم‌انداز، تألیف دکتر محسن رضایی، دکتر علی مبینی دهکردی ۳- کتب و نشریات انتشار یافته از همایش‌های ملی و چشم‌انداز ۴- رویکرد تفکر سیستمی بر برنامه‌ریزی و مدیریت استراتژیک (استیون هینز) ترجمه ی: رشید اصلانی، نشر نی تهران ۱۳۸۷	

این سرفصل در جلسه مورخه ۲۹ / ۱۱ / ۱۳۹۱ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

حوزه مطالعات سیاسی - اسلامی:

عنوان درس: جنگ و صلح در اسلام	کد درس: ۷۶
تعداد واحد: ۲ واحد	نوع واحد: نظری / تخصصی - اختیاری
مقطع درس: کارشناسی	پیش‌نیاز:
هدف درس: آشنایی دانشجویان با ماهیت، اصول، مبانی و مسائل جنگ و صلح در اسلام.	
شرح درس: در این درس دانشجویان با ماهیت، مفاهیم، اصول و مبانی جنگ و صلح، انواع جنگ، ماهیت و احکام دفاع و احکام صلح در اسلام آشنا می‌شوند. و بر این امر تأکید می‌شود که اسلام در جهت تحقق ارزش‌های اسلامی می‌کوشد با اصل دعوت، امر به معروف و نهی از منکر صلح را در عرصه جوامع حاکم سازد.	
محورهای درس: - مفاهیم و کلیات: - مفاهیم: - ارتداد؛ - جهاد فرهنگی؛ - بغی؛ - طغی؛ - جنگ روانی؛ - جهاد و تقیه و ... - انواع سرزمین در اسلام: - دارالاسلام؛ - دارالحرب؛ - دارالکفر؛ - دارالصلح. - گونه‌شناسی جنگ و جهاد: - ابتدائی؛ - دفاعی؛ - جنگ با محاربین. - اصالت صلح یا اصالت جنگ. - ماهیت جهاد ابتدائی در اسلام:	

- فلسفه و اهداف؛
- شرایط و جوب؛
- احکام.

- ماهیت دفاع در اسلام:
- دفاع از مال، جان و حریم؛
- جنگ یا بغات؛
- احکام دفاع.

- صلح در اسلام:
- فلسفه و اهداف؛
- شرایط و جوب؛
- احکام.

- جمع بندی و نتیجه گیری.

منبع اصلی:

جنگ و صلح در اسلام، دکتر طباطبائی، انتشارات سمت، (در دست تدوین)

منابع فرعی:

- ۱- متون فقهی، باب جهاد و باب‌های دیگر مرتبط با موضوع از جمله کتاب سلسله ینابیع الفقهیه: مروارید؛ جواهر (ج ۲۱)؛ محمد حسن نجفی
- ۲- منابع تفسیری ذیل آیات مربوط به جنگ و صلح، از جمله المیزان فی تفسیر القرآن، محمد حسین طباطبائی،
- ۳- منابع روایی، ابواب جهاد، و... از جمله وسائل الشیعه، محمد بن ائحس الحر العاملی،
- ۴- ابعاد جنگ در فرهنگ اسلام؛ سید احمد خاتمی
- ۵- جنگ و جهاد در قرآن؛ استاد محمد تقی مصباح یزدی
- ۶- مجموعه مقالات، بازشناسی جنبه های تجاوز و دفاع (ج ۱)
- ۷- درآمدی تحلیلی بر جایگاه جنگ و صلح در قرآن و سیره نبوی، امیر ذوقی، دانشگاه امام صادق (ع)
- ۸- دفتر بررسی ارزش‌های حاکم بر نظام اداری، بررسی وظائف حکومت (۳)، (وظائف دفاعی)
- ۹- اصل منع توسل به زور در اسلام و حقوق بین‌الملل معاصر؛ سید ابراهیم حسینی
- ۱۰- صلح و منازعه در روابط خارجی دولت اسلامی ارجینی
- ۱۱- آثار جهاد در روابط بین‌الملل، شبان‌نیا
- ۱۲- فقه سیاسی، عباس علی عمید زنجانی

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۱/۱/۲۷ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

عنوان درس: دیپلماسی در اسلام	کد درس: ۷۷
تعداد واحد: ۲ واحد	نوع واحد: نظری / تخصصی - اختیاری
مقطع درس: کارشناسی	پیش نیاز:
هدف درس: آشنایی دانشجویان با اصول و مبانی دیپلماسی در اسلام، سازکار و چگونگی به کارگیری ابزار، روش و مهارت های دیپلماتیک به منظور نیل به اهداف سیاست خارجی دولت اسلامی.	
شرح درس: در این درس دانشجویان با مفاهیم، مبانی، اصول و سیر تطور دیپلماسی و با ابزار، روش و مهارت های دیپلماتیک در مکتب اسلام آشنا می شوند.	
محوهای درس: - مفاهیم و کلیات : - تعریف؛ - ماهیت؛ - ضرورت و... - سیر تحول دیپلماسی در تاریخ اسلام در دوران: - پیامبر(ص)؛ - خلفای سه گانه و حضرت علی(ع)؛ - امویان؛ - عباسیان؛ - عثمانی؛ - عصر حاضر. - اهداف دیپلماسی: - دعوت به اسلام؛ - اقامه عدل و داد؛ - تشکیل جامعه توحیدی؛ - دفاع از مستضعفین؛ - نشر ارزش های انسانی و الهی. - اصول و مبانی دیپلماسی: - توحید؛ - عدالت؛ - ظلم ستیزی؛ - همزیستی مسالمت آمیز؛	

- تفی سبیل؛
- تولی و تبری، و...

برقراری روابط دیپلماتیک:

- شناسایی کشورها؛
- روابط یا دولت‌های مسلمان؛
- روابط یا دولت‌های غیرمسلمان؛
- روابط با نهادهای منطقه‌ای و بین‌المللی و ...

ابزار و روش‌های دیپلماتیک:

- مذاکره؛
- تألیف قلوب؛
- اعزام مبلغ و...

ویزگی سفیران:

- حقوق و وظایف سفیران.

بررسی مسایل جدید روابط دیپلماسی در حوزه بین‌الملل:

- مهارت‌های دیپلماتیک در اسلام و غرب؛
- جایگاه مصلحت در دیپلماسی؛
- دیپلماسی عمومی.

منبع اصلی:

منابع فرعی:

- ۱- حقوق تعهدات بین‌المللی و دیپلماسی در اسلام؛ عباسعلی عمید زنجانی
- ۲- وثائق، نامه‌های حضرت ختمی مرتبت و خلفای راشدین؛ محمد حمیدالله، ترجمه محمود مهدی دامغانی
- ۳- دیپلماسی و رفتار سیاسی در اسلام؛ سید عبدالقیوم سجادی
- ۴- دیپلماسی و رفتار سیاسی در اسلام؛ سید محمد موسوی

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۱/۱/۲۷ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

عنوان درس: اسلام و سکولاریسم (نقد سکولاریسم)	کد درس: ۷۸
تعداد واحد: ۲ واحد	نوع واحد: نظری - تخصصی / اختیاری
مقطع درس: کارشناسی	پیش نیاز:
هدف درس: آشنایی دانشجویان با مبانی نظری سکولاریسم و نقد آن از منظر اسلام.	
شرح درس: در این درس چالش های معاصر اندیشه سکولار با اسلام و انقلاب اسلامی مورد بررسی قرار می گیرد و ضمن آن آموزه های سکولار مورد ارزیابی قرار می گردد.	
محورهای درس: - مفاهیم و کلیات: - مفاهیم: - سکولاریسم؛ - انواع سکولاریسم؛ - سکولاریزاسیون؛ - لائیک؛ - لائیسیم؛ - علمانیه؛ - عرفی گرایی؛ - دنیاهگرویی. - زمینه های شکل گیری و رشد: - لیوتریزم؛ - پروستانتریزم و ... - تحول مفهومی سکولاریسم؛ - تاثیر سکولاریسم بر حوزه های مختلف علوم انسانی یا تاکید بر علم سیاست. - بررسی و نقد مبانی سکولاریسم از منظر اسلام: - مبانی هستی شناسانه (رویکرد مادی به هستی)؛ - مبانی معرفت شناختی (علم و عقل) (اثبات گرایی)؛ - مبانی انسان شناختی (اومانیسم)؛ - مبانی ارزش شناختی؛ - مبنای جامعه شناختی (اصالت فرد یا جامعه).	

- زمینه‌های شکل‌گیری در جهان اسلام.

- بازتاب عرفی‌گرایی در ساحت‌های:

- سیاست؛

- فرهنگ؛

- اجتماع؛

- اقتصاد؛

- علم؛

- اخلاق؛

- دین و ...

- چالش عرفی‌گرایی با متفکران بیداری اسلامی.

- جریان‌شناسی سکولاریسم در ایران.

- انقلاب اسلامی؛ مسأله سکولاریسم و چالش‌های فراوری آن.

- افول سکولاریسم و بازگشت به دین.

منبع اصلی:

اسلام و سکولاریسم، دکتر امید، دکتر کمالی اردکانی و دکتر حمید رضا اسماعیلی، انتشارات سمت، (در دست تدوین)

منابع فرعی:

۱- جوادی آملی، عبدالله؛ نسبت دین و دنیا، بررسی و نقد نظریه سکولاریسم، قم: اسراء، ۱۳۸۳.

۲- ربانی کلیایگانی، ریشه‌ها و نشانه‌های سکولاریسم، تهران، کانون اندیشه جوان، ۱۳۸۱.

۳- اسماعیلی، حمیدرضا؛ دین و سیاست در اندیشه سیاسی معاصر؛ تهران: پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی، ۱۳۸۶.

۴- امیدی، مهدی؛ آئین عرفی (جستاری انتقادی در بنیادهای سکولاریسم)؛ قم: پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۳۹۰. شیدان وثیق،

لایسسته چیست؟؛ تهران: اختران، ۱۳۸۴.

۵- کمالی اردکانی، علی‌اکبر؛ بررسی و نقد مبانی سکولاریسم؛ تهران: پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی، دانشگاه امام صادق (ع)، ۱۳۸۶.

۶- احمد قدوح، انعام؛ العلمانیة فی الاسلام، بیروت، دارالسیره، ۱۹۹۵.

۷- اسماعیل، محمود؛ الاسلام السیاسی بین الاصولیون و العلمانیین، کویت، مؤسسه الشراع العربی، ۱۹۹۳.

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۱/۶/۱۹ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

عنوان درس: سیاست در حکمت متعالیه	کد درس: ۷۹
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / تخصصی - اختیاری
مقطع درس: کارشناسی	پیش‌نیاز: فلسفه و سیاست
هدف درس: آشنایی دانشجویان با مفاهیم، مبانی، مسائل، شارحان، دستاوردها و ظرفیت حکمت متعالیه.	
شرح درس: در این درس دانشجویان با کلیاتی درباره حکمت متعالیه، ابعاد و تمایزات آن نسبت به دیگر فلسفه‌های اسلامی، شارحان، منابع مهم، مبانی و مفاهیم حکمت متعالیه به برخی از موضوعات و وجوه سیاسی حکمت متعالیه نیز پرداخته می‌شود و نیز به دستاوردها و ظرفیت‌های حکمت متعالیه اشاره می‌شود.	
محورهای درس: - مفاهیم و کلیات. - چیستی حکمت متعالیه. - غایت‌شناسی حکمت متعالیه. - جایگاه حکمت متعالیه در اندیشه سیاسی اسلامی. - تمایزات حکمت متعالیه از دیگر فلسفه‌های اسلامی: - مبانی هستی‌شناختی؛ - مبانی معرفت‌شناختی؛ - مبانی روش‌شناختی؛ - مبانی جامعه‌شناختی. - سیر تطور حکمت متعالیه. - مفاهیم و گزاره‌های بنیادین حکمت متعالیه. - اصالت وحدت وجود. - حرکت جوهری. - تشکیک وجود. - اتحاد عاقل و معقول. - مسائل و موضوعات سیاسی حکمت متعالیه: - سعادت؛ - نبوت، امامت و ولایت؛ - شرایط، اوصاف و ویژگی‌های رهبران؛ - پیشرفت؛ - عدالت؛ - قدرت؛ - امنیت؛ - مشروعیت؛ - نظام سیاسی فاضله و غیر فاضله؛	

- اخلاق و حکمت متعالیه.

- آشنایی با حکمت متعالیه و شارحان:

- ملاصدرا؛
- ملاهادی سبزواری؛
- محمد علی شاه آبادی؛
- امام خمینی؛
- علامه سید محمد حسین طباطبایی؛
- استاد مرتضی مطهری؛
- علامه محمد تقی جعفری؛
- عبدالله جوادی آملی؛
- محمد تقی مصباح یزدی.

- دستاوردها، ظرفیت‌ها و چشم‌انداز:

- انقلاب اسلامی و حکمت متعالیه؛
- علوم انسانی و حکمت متعالیه.

منبع اصلی:

سیاست در حکمت متعالیه، دکتر لک زایی، انتشارات سمت، (در دست تدوین)

منابع کمکی:

- ۱- آثار فیلسوفانی نظیر صدرالدین شیرازی، ملاهادی سبزواری، علی شاه آبادی، امام خمینی، سید محمد حسین طباطبایی، مرتضی مطهری، مهدی حائری، عبدالله جوادی آملی و آیت‌الله محمدتقی مصباح یزدی اندیشه سیاسی صدرالمآلهین، نجف لک‌زایی، قم، بوستان کتاب، ۱۳۸۱.
- ۲- درآمدی بر مستندات قرآنی فلسفه سیاسی امام خمینی، نجف لک‌زایی، قم، بوستان کتاب، ۱۳۸۶.
- ۳- مفهوم‌شناسی حکمت متعالی سیاسی، علیرضا صدرا، قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۳۸۹.
- ۴- مقدمه‌ای بر حکمت سیاسی متعالیه، ابوالحسن حسینی، قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۳۸۹.
- ۵- حکمت سیاسی متعالیه، ابوالحسن حسینی، تهران، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، ۱۳۹۰.
- ۶- فلسفه سیاسی در حکمت ملاصدرا: مجموعه مقالات منتخب نهمین همایش داخلی حکیم ملاصدرا اول خرداد ماه ۱۳۸۵ - تهران، بنیاد حکمت اسلامی صدرا، ۱۳۸۵.
- ۷- سیاست متعالیه از منظر حکمت متعالیه (مجموعه چهار جلدی مقالات)، به اهتمام شریف لک‌زایی، قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، جلد اول ۱۳۸۸، جلد دوم ۱۳۸۹ و جلد سوم و چهارم ۱۳۹۰.
- ۸- سیاست متعالیه از منظر حکمت متعالیه (مجموعه سه جلدی نشست‌ها و گفتگوها)، به اهتمام شریف لک‌زایی، قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، دفتر اول ۱۳۸۷ و دفتر دوم و سوم ۱۳۹۰.
- ۹- دوام اندیشه سیاسی در ایران: ارزیابی تحلیلی نظریه زوال اندیشه سیاسی، محمد ناصر تقوی، قم، بوستان کتاب، ۱۳۸۴.

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۱/۶/۵ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

عنوان درس: روش های فهم نظریه های سیاسی اسلام	کد درس: ۸۰
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / تخصصی - اختیاری
مقطع درس: کارشناسی	پیش نیاز:
هدف درس: آشنایی با روش های فهم و استنباط نظریه سیاسی در اسلام و نقد و بررسی نظریه های روش شناختی در فهم اندیشه و نظریه سیاسی اسلام شرح درس: در این درس دانشجویان با شیوه ها و روش های متفاوت فهم و استنباط نظریه سیاسی در اسلام آشنا می گردند و در عین حال این روش ها را در فهم و اندیشه نظریات سیاسی اسلام مورد نقد و بررسی قرار می دهند. محورهای درس: - مفاهیم و کلیات: - فلسفه علم؛ - معرفت شناسی؛ - روش شناسی؛ - روش ها؛ - نظریه سیاسی؛ - نظریه سیاسی اسلام. - راهکارهای کسب معرفت: - روش شناسی؛ - روش تحقیق؛ - اجتهاد؛ - قیاسی؛ - استقرایی. - هرمنوتیک و تفسیری. - نظریه ها و روش های مستشرقان در فهم نظریه های سیاسی اسلام: - بحران؛ - گفتمان؛ - ساختار و کار گزار؛ - اثبات گرایی؛ - تاریخی؛ - نقد و بررسی. - جمع بندی و نتیجه گیری.	

باسمه تعالی

شورای تخصصی تحول و ارتقاء علوم انسانی

کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی

منبع اصلی:

روشهای فهم نظریه های سیاسی در اسلام، دکتر نوروزی و دکتر برزگر، انتشارات سمت، (در دست تدوین)

منابع فرعی:

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۱/۱۱/۲۹ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

عنوان درس: ولایت فقیه و نظریه مردم سالاری دینی	کد درس: ۸۱
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / تخصصی - اجباری
مقطع درس: کارشناسی	پیش نیاز:
هدف درس: آشنایی دانشجویان با مبانی ولایت فقیه و تطبیق آن با نظریه مردم سالاری دینی	
شرح درس: در این درس دانشجویان با کلیات مفاهیمی همچون: مردم سالاری، مشروعیت، ولایت فقیه آشنا می شوند و دیدگاههای مختلف (مردم سالار و غیرمردم سالار) در میان علمای اهل سنت و شیعه را در مشروعیت حکومت دینی مرور خواهند کرد و با چالشهای نظری مردم سالاری دینی و مبانی کلامی، فقهی و حقوقی نظام ولایت فقیه و چگونگی تطبیق آن با نظریه مردم سالاری دینی آشنا خواهند گردید.	
محورهای درس: - مفاهیم و کلیات: - مردم سالاری؛ - مردم سالاری دینی؛ - ولایت فقیه؛ - مشروعیت: - مشروعیت سیاسی؛ - مشروعیت فقهی. - پیشینه، مبانی و ادله ولایت فقیه: - مفهوم و پیشینه تاریخی ولایت فقیه؛ - صفات و شرایط زمامدار اسلامی از نگاه علمای اسلامی (شیعه و اهل سنت)؛ - اسلام؛ - ایمان؛ - عدالت - علم؛ - علم به مسائل سیاسی و اجتماعی. - علم به دین؛ - در مرتبه تقلید؛ - در مرتبه اجتهاد. - دیدگاههای علمای اهل سنت در ضرورت اجتهاد حاکم اسلامی (ولایت فقیه)؛	

- مآوردی شافعی؛
- قاضی ابو یعلیٰ حنبلی؛
- میر سید شریف جرجانی شافعی؛
- عضالدین ایچی شافعی؛
- ابن قدامه حنبلی؛
- ابن خلدون مالکی؛
- عبدالملک جوینی شافعی؛
- غزالی شافعی؛
- ابن حزم؛
- تقناتانی؛
- فضل الله ابن روزبهان خنجی و ...

- ولایت فقیه از نگاه علمای شیعه:

- مبانی و ادله ولایت فقیه؛
- ادله نقلی؛
- ادله عقلی.

- گستره اختیارات ولی فقیه (ولایت مطلقه/عامه فقیه)؛

- مفهوم اطلاق در ولایت مطلقه و وجه تمایز آن با ولایت مطلقه پادشاهان؛
- تفاوت مفهومی میان اطلاق فقهی و حقوقی (اطلاق احکامی و اطلاق افعالی)؛
- بررسی شبهه استبدادی بودن ولایت مطلقه فقیه.

- ماهیت و مبانی نظری مردمسالاری دینی؛

- انواع مردمسالاری (لیبرال، سوسیال، دینی و...)
- مراتب مردمسالاری؛
- به عنوان مبنای حکومت؛
- به عنوان روش و شکل حکومت.

- ماهیت و ویژگیهای مردمسالاری دینی؛

- چالشهای مردمسالاری دینی؛
- آیا مردمسالاری پدیده ای مطلق است یا مقید؟
- آیا مردمسالاری فقط با لیبرالیزم سازگار است؟
- آیا مردمسالاری دینی مفهومی تناقض گونه است؟
- آیا مردمسالاری دینی مفهومی ترکیبی است یا بسیط؟

- مقایسه مردمسالاری دینی با لیبرال دموکراسی؛
- نقد لیبرال دموکراسی در نظر و عمل.

- مبنای مشروعیت دولت در اسلام:

- مفهوم مشروعیت در فقه، حقوق و سیاست؛
- دیدگاهها در منشأ مشروعیت فقهی دولت؛
- دیدگاههای غیر مردمسالار:
 - قهر و غلبه: (سنی)
 - استخلاف: (سنی)
 - میراث و ولایتعهدی: (سنی)
- دیدگاههای قابل تطبیق با مردمسالاری:
 - نظریه اجماع: (سنی)
 - نظریه انتصاب: (شیعی)
 - نظریه جمع (مشهور به انتخاب): (شیعی)

- مردمسالاری دینی و ولایت فقیه در جمهوری اسلامی ایران:

- ولایت فقیه و ولایت مطلقه فقیه در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران؛
- مردم سالاری دینی در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران؛
- بررسی شبهات مردمسالاری دینی و ولایت فقیه در قانون اساسی جمهوری اسلامی:
 - شبهه دور در انتخابات خبرگان رهبری؛
 - شبهه غیر دموکراتیک بودن نظام انتخاباتی در ایران.
- سیره عملی امام خمینی و مردم سالاری دینی؛
- سیره عملی مقام معظم رهبری و مردم سالاری دینی.

منبع اصلی:

ولایت فقیه و نظریه مردم سالاری دینی، دکتر محمد رضا مرنندی، انتشارات سمت، (در دست تدوین)

منابع کمکی:

- ۱- ولایت فقیه، امام خمینی.
- ۲- شؤون و اختیارات ولی فقیه (ترجمه کتاب البیع امام خمینی).
- ۳- فقه سیاسی، جلد دوم (نظام سیاسی و رهبری در اسلام)، عمید زنجانی.
- ۴- حکومت اسلامی و ولایت فقیه، آیت الله مصباح یزدی.
- ۵- مبانی حکومت اسلامی، آیت الله جعفر سبحانی.
- ۶- مجموعه مقالات اولین همایش مردم سالاری دینی، جلد ۱ و ۲ و ۳، به اهتمام محمد باقر خرمشاد، ۱۳۸۵.
- ۷- مجموعه مقالات دومین همایش مردم سالاری دینی، جلد ۱ و ۲، به اهتمام سید محمد رضا مرنندی، ۱۳۸۸.
- ۸- مردم سالاری دینی و نظریه ولایت فقیه، محمد تقی مصباح یزدی، محمد جواد نوروزی.
- ۹- دیدگاههای مختلف در مردم سالاری دینی، سید محمد رضا مرنندی.

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۱/۴/۴ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

عنوان درس: حقوق بین الملل اسلامی	کد درس: ۸۲
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / تخصصی - اختیاری
مقطع درس: کارشناسی	پیش نیاز:
هدف درس: آشنایی دانشجویان با ماهیت و جایگاه حقوق بین الملل اسلامی.	
شرح درس: در این درس دانشجویان از چیستی ضرورت و چگونگی حقوق بین الملل اسلامی و توضیح، تعریف، موضوع، ضرورت، تاریخچه، مبانی، منابع، اهداف، قلمرو، ابزارها، جایگاه و دیگر مسائل عمده در حقوق بین الملل اسلامی و نقد حقوق بین الملل عمومی آگاه میگردند.	
محورهای درس: - مفاهیم و کلیات: - تعریف؛ - موضوع؛ - ضرورت؛ - تاریخچه؛ - منابع؛ - اهداف؛ - قلمرو و ابزارها. - مبانی و چارچوب نظری: - جهانشمولی اسلام و حقوق بین الملل معاصر. - اسلام و دولت: - نظریه دولت ملت؛ - شناسایی دولت‌ها؛ - مسئولیت بین المللی دولت‌ها؛ - حقوق دیپلماتیک و کنسولی در اسلام: - حقوق بیگانگان؛ - حقوق اقلیت‌ها؛ - حقوق پناهندگی؛ - فاجای زنان و کودکان؛ - بردگی‌های مدرن.	

- حل و فصل اختلافات:

- داوری؛
- حکمیت؛
- جنگ و صلح؛
- جهاد؛
- همزیستی مسالمت آمیز؛
- دفاع؛
- عدم توسل به زور؛
- بی طرفی سیاسی.

- معاهدات و قراردادهای بین المللی در اسلام:

- وفای به عهد؛
- منع نقوذ کفار.
- جایگاه اخلاق در حقوق بین الملل اسلامی.
- نقد حقوق بین الملل بر اساس حقوق اسلام.

منبع اصلی:

حقوق بین الملل اسلامی، دکتر طباطبائی، انتشارات سمت، (در دست تدوین)

منابع فرعی:

- ۱- عبدالله جوادی آملی، روابط بین الملل در اسلام (قم: اسراء، ۱۳۸۸)
- ۲- محمدرضا یابوییگدلی، اسلام و حقوق بین الملل (تهران: گنج دانش، ۱۳۸۹)
- ۳- حمید حیدری، توسل به زور در روابط بین الملل: دیدگاه حقوق بین الملل عمومی و فقه شیعه (تهران: اطلاعات، ۱۳۷۶)
- ۴- عباسعلی عظیمی شوشتری، حقوق بین الملل اسلام (تهران: دادگستر، ۱۳۸۶)
- ۵- محمد بن حسن شیبانی و سیر شیبانی، حقوق و روابط بین الملل در اسلام، ترجمه حسینی بیران (تهران: کتابخانه گنج دانش، ۱۳۸۹)
- ۶- محمد حسن طباطبائی، اسلام و اجتماع (قم: جهان آرا بیضا)

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۹ / ۹ / ۱۳۹۱ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

حوزه مطالعات جهان (بین الملل):

عنوان درس: جغرافیای سیاسی	کد درس: ۸۳
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / تخصصی - اختیاری
مقطع درس: کارشناسی	پیش نیاز: ندارد
هدف درس: آشنایی دانشجویان با رابطه جغرافیا و سیاست و سهم دانش میان رشته ای جغرافیای سیاسی در شناخت پدیده های سیاسی.	
شرح درس: در این درس مجموعه ای از مفاهیم و نظریه های سیاسی که به جایگاه مطالعات جغرافیایی در پیدایش تحولات و شکل گیری منازعات ناشی از موقعیت آب و هوایی، و سرزمینی که پیامدهای سیاسی دارد پرداخته میشود.	
محورهای درس: - کلیات و مفاهیم: - مفاهیم پایه؛ - تاریخچه جغرافیای سیاسی؛ - چرستی جغرافیای سیاسی به مثابه یک دانش میان رشته ای؛ - انواع روابط جغرافیا و سیاست، و رشته های مرتبط؛ - ژئوپولوتیک؛ - ژئواستراتژیک؛ - ژئواکونومیک؛ - ژئوکالچر و ... - نظریه ها: - نظریه های کلاسیک در جغرافیای سیاسی؛ - مکیندر؛ - مک ماهان؛ - ویتفگل و ... - نظریه جغرافیای سیاسی در فضای مجازی؛ - رابطه جغرافیای سیاسی و فرهنگ سیاسی؛ - جایگاه جغرافیادانان در سیاست؛ - در دنیای قدیم؛ - دنیای اسلام؛	

- دنیای مسیحیت؛
- عصر استعمار و سرمایه‌داری و ...

- مطالعات کاربردی:

- کاربست جغرافیای سیاسی در تبیین تحولات جهان اسلام؛
- آب، منابع انرژی دیگر و آینده بحرانهای منطقه ای و جهانی.

- جغرافیای سیاسی ایران:

- شناخت جغرافیای سیاسی ایران؛
- فهم بحرانهای جغرافیای سیاسی و راهبردی ایران.

منبع اصلی:

جغرافیای سیاسی، دکتر حافظ نیا، انتشارات سمت، (در دست تدوین)

منابع کمکی:

- ۱- مبانی جغرافیای سیاسی، دره میرحیدر، نشر سمت
- ۲- ایده های ژئوپولیتیک و واقعیت های ایرانی، پیروز مجتهدزاده، نشر نی
- ۳- جغرافیای سیاسی و سیاست جغرافیایی، پیروز مجتهدزاده، سمت
- ۴- ژئوپولیتیک، عزت الله عزتی، سمت
- ۵- ژئواستراتژی، عزت الله عزتی، سمت
- ۶- ژئواستراتژی و قرن بیست و یکم، عزت الله عزتی، سمت
- ۷- جغرافیای نظامی ایران، عزت الله عزتی، دانشکده افسری
- ۸- جغرافیای سیاسی ایران، محمدرضا حافظ نیا، سمت

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۱/۴/۴ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

عنوان درس: مطالعات منطقه ای (آمریکای لاتین)	کد درس: ۸۴
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / تخصصی - اختیاری
مقطع درس: کارشناسی	پیش نیاز:
هدف درس: آشنایی دانشجویان با سیاست و حکومت در آمریکای لاتین، شناخت تحولات منطقه و بررسی روابط ایران با کشورهای آمریکای لاتین بعد از پیروزی انقلاب اسلامی.	
شرح درس: در این درس دانشجویان با سابقه تمدنی - تاریخی، تحولات سیاسی اجتماعی، تکوین سیاست و حکومت و ساختار سیاسی، الگوهای توسعه، الهیات رهایی بخش، رابطه با امریکای شمالی و تأثیر انقلاب اسلامی بر آمریکای لاتین آشنا می گردند.	
محتوای درس: - مفاهیم و کلیات: - تعریف و حدود جغرافیایی؛ - قلمرو؛ - موضوع بحث؛ - چارچوب نظری و نظریه های مطرح؛ - ویژگی های تاریخی، سیاسی، نظامی و اجتماعی؛ - موقعیت ژئوپلتیک، ژئواستراتژیک و ژئواکونومیک. - بررسی سیر تاریخ تکوین سیاست و حکومت و نقش استعمار در آمریکای لاتین (دکترین مونروته). - سابقه تمدنی و تاریخی در کشورهای آمریکای لاتین. - جنبش ها و نهضت های ضد استعماری و ضد استبدادی. - ساختار سیاسی، قوای حکومتی و روابط بین قوای سه گانه. - آمریکای لاتین و الگوهای توسعه. - الهیات رهای بخش. - چپ نوین و مواجهه با سلطه گری آمریکا. - تأثیر انقلاب اسلامی بر سیاست و حکومت در آمریکای لاتین. - نقش آمریکای لاتین در معادلات استراتژیک بین ایران و آمریکا.	

منبع اصلی:

مطالعات منطقه ای آمریکای لاتین، دکتر اسماعیل پور، انتشارات سمت، (در دست تدوین)

منابع فرعی:

- مسعود میرزایی، آمریکای لاتین از کودتا تا دموکراسی (تهران: عمار اندیشه، ۱۳۹۰)
- بهرام خزین، استراتژی توسعه کشاورزی در آمریکای لاتین (تهران: وزارت جهاد کشاورزی، ۱۳۸۴)
- حمید اکبری و سهیلا مدنی، نظام آموزشی کشورهای جهان، قاره آمریکا و استرالیا (تهران: نشر بین الملل، ۱۳۸۴)

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۱/۹/۱۲ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

عنوان درس: مطالعات منطقه ای (جهان شرق)	کد درس: ۸۵
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / تخصصی - اختیاری
مقطع درس: کارشناسی	پیش نیاز:
هدف از درس: آشنایی دانشجویان با تاریخ تمدن، فرهنگ منطقه و سابقه استعماری قدرت های سلطه گر در جهان شرق (شامل کشورهای واقع در شرق جهان اسلام (آسیای جنوب و شرقی).	
شرح درس: در این درس دانشجویان با واقعیتهای سیاسی - اجتماعی و فرهنگی موجود در منطقه و نقش قدرتهای بزرگ منطقه ای و جهانی در تحولات آن و همچنین با ساختار سیاسی و فرهنگی آن آشنا می گردند.	
محورهای درس: - مفاهیم و کلیات: - قلمرو؛ - منابع؛ - جمعیت؛ - آداب و رسوم؛ - سنت؛ - تمدن؛ - فرهنگ؛ - ادیان.	
- مروری بر سیر تاریختکوینو تداوم سیاستو حکومتدر منطقه: - چارچوبنظریدر تحلیلسیاستو حکومتدر منطقه؛ - ویژگیهای تاریخی، سیاسی، نظامی، اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی... - موقعیت ژئوپلیتیک، ژئواکونومیکوژئواستراتژیک منطقههای.	
- نقش قدرت تهادر دگرگونیهایسیاسیو حکومتی منطقه. - جنبشهاو نهضتها بضداستعمار یوضداستیدادی. - مروری بر الگوهاومسائل توسعهمنطقه ای. - منازعات منطقه ای: - کره؛ - ویتنام؛ - لائوس؛ - کامبوج و ... - فروپاشی شورویو اثرات آندرمنطقه.	

- نقش‌آفرینان و غریب‌دین‌ها در معادلات انداخته‌ی خارجی.
- بررسی‌مورد سیاست‌محور در چند کشور بزرگ منطقه‌ی هم‌اند: (چین، ژاپن و هند).
- بحران‌ها یا اقتصاد یغریو آثار آن بر اقتصاد منطقه.

منبع اصلی:

مطالعات منطقه‌ای جهان شرق، دکتر عراقچی و دکتر عاملی، انتشارات سمت، (در دست تدوین)

منابع فرعی:

- ۱- هلموتاشمیت، چین: ابرقدرت آینده، ترجمه‌ی بهار، تهران: قطره، (۱۳۸۸)
- ۲- حیدرقلی‌عمرانی، انقلاب چین و پیامدهای آن (تهران: پورشاد، ۱۳۸۹)
- ۳- ه. کلریز، جمهوری خلق چین ۱۹۸۵-۱۹۴۹، ترجمه‌ی بهار، تهران: آموزش انقلاب اسلامی، (۱۳۶۸)

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۱ / ۱۰ / ۳ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

عنوان درس: مطالعات منطقه ای جهان غرب	کد درس: ۸۶
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / تخصصی - اختیاری
مقطع درس: کارشناسی	پیش نیاز:
هدف درس: آشنایی دانشجویان با مهمترین تحولات و وقایع سیاسی و حکومتی در جهان غرب پس از جنگ جهانی دوم در عرصه منطقه‌های یوچپتی.	
شرح درس: در این درس دانشجویان با ماهیت و محتوای سیاست و حکومت در جهان غرب شامل اروپا و آمریکای شمالی به ویژه در عرصه برخورد با مسائل جهانی آشنا می گردند. برجسته ترین مسائل سیاست و حکومت این منطقه پس از جنگ جهانی دوم توضیح داده شده و نحوه برخورد آن با مسائل جهان و جهان اسلام و بر اساس ارزش های اسلامی مورد نقد و ارزیابی قرار می گردد.	
محورهای درس: - کلیات: - تعاریف؛ - حدود جغرافیایی؛ - قلمرو؛ - نژاد؛ - مذهب؛ - فرهنگ؛ - بررسی تاریخی و سیاسی حکومت در جهان غرب. - نظریه ها و تحلیل های سیاست و حکومت. - ویژگی ها و تاریخ، سیاسی و نظامی. - موقعیت ژئوپلیتیک، ژئواستراتژیک و ژئوگرافیک. - قوانین اساسی و ساختار سیاست و حکومت. - احزاب و مشارکت سیاسی، باز قدرت. - اقلیت ها و قومیت ها و مذهب. - جنبش ها و اجتماعی، سیاسی و اقتصاد یا ز قبیل: جنبش ضد سرمایه داری - تسخیر و آل استریت. - اتحادیه اروپا: - زمینه ها؛ - ارکان؛ - عملکرد. - ناتو (سازمان پیمان آتلانتیک شمال): - زمینه ها؛ - ارکان؛	

- عملکرد.

- فروپاشی شوروی و وحدت آلمان و اروپا و یسار قیو غربی (اروپا واحد) و تأثیر آن بر حکومت و سیاست
- همگرایی یارو با آمریکا و بازتابها بر حکومت و سیاست در جهان غرب
- چالشها و فراروی جهان غرب
- مطالعه موردی کشورهای واقع در منطقه (ایالات متحده آمریکا، روسیه، انگلیس و ...)

منبع اصلی:

مطالعات منطقه ای جهان غرب، دکتر وحید کریمی، انتشارات سمت، (در دست تدوین)

منابع فرعی:

- ۱- نیلنوجنت، سیاست و حکومت در اتحادیه اروپا، ترجمه محسن میردامادی (تهران: وزارت امور خارجه، ۱۳۸۴)
- ۲- لیتفیلد، تاریخ اروپا از ۱۸۱۵ به بعد، ترجمه فریدون مهرچه باغی (تهران: علمی و فرهنگی، ۱۳۶۶)
- ۳- سامعطلبی، اسلام، سیاست جهانی و اروپا، ترجمه محمود سیفی (تهران: دانشگاه امام صادق (ع)، ۱۳۸۸)
- ۴- سید موسی قدس، سیاست و حکومت در اروپا (تهران: سخن گستر، ۱۳۸۴)
- ۵- احمد تقی پزاده، تاریخ دیپلماسی و روابط بین الملل از پیمان دوستی تا امروز (تهران: قومس، ۱۳۸۸)
- ۶- اسکندر دلد، ظهور و سقوط اتحاد جماهیر شوروی (تهران: به آفرین، ۱۳۸۸)
- ۷- استیفتا، امروز و روند سلطه گرایی: تاریخ سیاست خارجی آمریکا ۱۹۳۸ تا ۱۹۸۳ (تهران: چاپخش، ۱۳۶۳)

این سرفصل در جلسه مورخه ۲۹ / ۱۱ / ۱۳۹۱ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

عنوان درس: بازیگران و سازمانهای بین المللی غیر دولتی	کد درس: ۸۷
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / تخصصی - اختیاری
مقطع درس: کارشناسی	پیش نیاز:
هدف درس: آشنایی دانشجویان با مهمترین بازیگران و سازمانهای غیر دولتی بین المللی از نهادهای و کنشگران بین المللی تأثیرگذار با عنوان بازیگران و سازمانهای غیر دولتی بین المللی.	
شرح درس: در این درس دانشجویان با مهمترین نهادها، سازمانها و کنشگران غیر دولتی و تأثیرگذار که در سطح بین المللی نقش ایفا میکنند و شناخت آنها برای درک و فهم روابط بین الملل آشنا می گردند. همچنین چارچوبهای کار و کنشگری این بازیگران مورد بررسی قرار می گیرد.	
محورهای درس: - کلیات و مفاهیم: - تعاریف و ویژگیها؛ - انواع و دسته بندیها. - نقش و اهمیت کنشگران غیر دولتی در روابط بین الملل. - دولتها و بازیگران غیردولتی: - ماهیت روابط؛ - چالش ها. - تقسیم بندی بازیگران غیر دولتی: - مذهبی؛ - سیاسی؛ - حقوقی (حقوق بشر)؛ - اقتصادی؛ - زیست محیطی؛ - نهضت های آزادیبخش؛ - بازیگران فرهنگی، اجتماعی؛ - شخصتها؛ - گروههای تروریستی. - انقلاب اسلامی و سازمان های غیر دولتی بین المللی. - چشم انداز آینده.	

باسمه تعالی

شورای تخصصی تحول و ارتقاء علوم انسانی
کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی

منبع اصلی:

بازبزرگان و سازمانهای بین المللی غیر دولتی، دکتر سجادیپور، انتشارات سمت، (در دست تدوین)

منابع فرعی:

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۱/۱۱/۲۹ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

عنوان درس: مدیریت بحرانهای بین المللی	کد درس: ۸۸
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / تخصصی - اختیاری
مقطع درس: کارشناسی	پیش نیاز:
هدف درس: آشنایی دانشجویان با تجربیات و شیوه های مدیریت بحران های بین المللی توسط قدرت های بزرگ بعد از جنگ بین المللی دوم به ویژه در دوران جنگ سرد. شرح درس: در این درس دانشجویان با تجربیات و شیوه های مدیریت بحران های بین المللی بعد از جنگ جهانی دوم توسط قدرت های بزرگ منجمله آمریکا ، اتحادیه اروپا، چین و روسیه آشنا گردیده و رویکردهای هر یک از این قدرتها را در مدیریت بحران های بین المللی و درکنار قدرت نظامی ، سیاسی ، اقتصادی ، فرهنگی و استراتژیک آنها مورد بررسی و نقد قرار می گیرد. محورهای درس: - کلیات و مفاهیم: - بحران؛ - روش سیستمیک؛ - روش تصمیم گیری؛ - تکنیک ها و رهیافت ها؛ - پروتداد، برد، برد. - ذات بحران: - عوامل موثر در ایجاد بحران ها؛ - ساختار و ریشه های بحران؛ - ابعاد عینی و ذهنی بحران؛ - وضعیت، تباذ و ارزش ها در بحران؛ - ابعاد مختلف بحران: - بحران های بین المللی و منطقه ای؛ - بحران های زیست محیطی؛ - بحران های اجتماعی درون و برون سیستمی؛ - نیروهای منجر به بحران های اصلی معاصر؛ - گونه های بحران؛ - مطالعه موردی بحران ها؛ - منابع جهانی بحران های معاصر. - نگهداشت صلح و حل بحران در مناطق جنگی. - فرهنگ حل بحران و حفظ صلح.	

باسمه تعالی
شورای تخصصی تحول و ارتقاء علوم انسانی
کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی

نقد مدیریت بحرانهای بین المللی از دیدگاه اسلام

منبع اصلی:

مدیریت بحرانهای بین المللی، دکتر علی آدمی، انتشارات سمت (در دست تدوین)

منابع فرعی:

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۱ / ۱۱ / ۲۹ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

عنوان درس: فناوری اطلاعات: در علوم سیاسی و روابط بین‌الملل	کد درس: ۸۹
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / تخصصی - اختیاری
مقطع درس: کارشناسی	پیش‌نیاز:
هدف درس: آشنایی دانشجویان با سیر تحول فناوری اطلاعات و تأثیر آن بر علوم سیاسی و روابط بین‌الملل.	
شرح درس: در این درس دانشجویان با تحولات جدیدی که در مطالعه علوم سیاسی و در اثر توسعه و پیشرفت ارتباطات و فن آوری اطلاعاتی رخ داده است آشنا می‌گردند.	
محورهای درس: - کلیات و مفاهیم: - مفاهیم اصلی؛ - مفاهیم فضای مجازی. - سیر تحول فناوری اطلاعات. - تأثیر ارتباطات و فن آوری اطلاعات بر علوم سیاسی و رابط بین الملل. - رابطه انقلاب ارتباطات و اطلاعات با سیاست و جهانی شدن؛ - توسعه ارتباطات جهانی و فن آوری اطلاعات. - تأثیر توسعه ارتباطات و فناوری بر تحول مفاهیم سیاسی و بین الملل: - قدرت؛ - حاکمیت؛ - مرز؛ - هویت؛ - ملیت؛ - استراتژی؛ - امنیت؛ - منافع و ... - فناوری اطلاعات و موضوعات و مسائل مهم بین المللی: - تروریسم؛ - افکار عمومی؛ - امنیت؛ - هویت ملی؛ - جایگاه کشورها در نظام بین الملل؛	

- بازیگران و کنشگران عمده و موثر در فضای مجازی؛
- وابستگی متقابل و بازتعریف منافع ملی در عصر ارتباطات؛
- نقش و جایگاه رسانه ها در عصر ارتباطات و تأثیر آن بر تحولات سیاسی و بین المللی؛
- جنگ سایبری.
- چشم انداز آینده.

منبع اصلی:

فناوری اطلاعات؛ در علوم سیاسی و روابط بین الملل، دکتر سلطانی نژاد، انتشارات سمت، (در دست تدوین)

منابع فرعی:

- ۱- حمیدمولانا، اطلاعات و ارتباطات جهانی: مرزهای نو در روابط بین الملل، مترجم: اسداله آزاد، کتابدار، ۱۳۸۴.
- ۲- علیشماعی، غلامعلیمنتظر، روحاللهقدیری، محسننادریمنش، آینده نگاری فناوری اطلاعات در ایران ۱۴۰۴، مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور، ۱۳۸۸.
- ۳- مجتبیرمشائزاده وعلیاکبرصدری، فناوری اطلاعات و ارتباطات، ایجد، ۱۳۸۸.

این سرفصل در جلسه مورخه ۲۹ / ۱۱ / ۱۳۹۱ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

عنوان درس: فن مذاکره و تنظیم قراردادهای بین المللی	کد درس: ۹۰
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / تخصصی - اختیاری
مقطع درس: کارشناسی	پیش نیاز:
هدف درس: آشنایی دانشجویان با مفاهیم، چارچوبها، روندها، فنون و محصولات مذاکرات و قراردادهای بین المللی.	
شرح درس: در این درس فنون و شیوه مذاکره و تنظیم دستور و صورت مذاکرات بمنظور عقد قراردادهای بین المللی در تمام حوزه های فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی آشنا میگردند و در ضمن مفاهیم، چارچوبها، روندها و پیچیدگی و نتایج مذاکرات به دانشجویان آموزش داده می شود.	
محورهای درس: - کلیات و مفاهیم: - تعاریف؛ - اهمیت و جایگاه؛ - مفاهیم شکل دهنده. - بازیگران در مذاکرات بین المللی: - بازیگران رسمی؛ - بازیگران غیر رسمی. - شیوه کار در مذاکرات بین المللی: - فرهنگ غیر مکتوب، - انواع مذاکرات، - نتایج مذاکره: - تفاهم نامه؛ - قرارداد؛ - معاهده. - قراردادهای بین المللی: - مراحل تدوین؛ - تنظیم؛ - اجرا. - رویکرد ایرانی - اسلامی در مذاکرات بین المللی.	

باسمه تعالی

شورای تخصصی تحول و ارتقاء علوم انسانی

کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی

منبع اصلی:

فن مذاکره و تنظیم قراردادهای بین المللی، دکتر سجاده پور، انتشارات سمت، (در دست تدوین)

منابع فرعی:

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۱/۱۱/۲۹ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

عنوان درس: حقوق بین الملل خصوصی	کد درس: ۹۱
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / تخصصی - اختیاری
مقطع درس: کارشناسی	پیش نیاز:
هدف درس: آشنایی دانشجویان با قوانین حاکم بر روابط خصوصی در سطح بین الملل و مطالعه و بررسی تعارض قوانین	
شرح درس: حقوق بین الملل خصوصی روابط اشخاص حقیقی و حقوقی را در سطح بین المللی مورد بررسی قرار می دهد. هر گونه روابط خصوصی که افراد حقیقی و هم چنین اشخاص حقوقی در سطح بین المللی، در این درس مورد مطالعه قرار می گیرد. این روابط شامل مباحث مختلف حقوق مدنی منجمله اشخاص، اموال، تعهدات حقوقی و تابعیت حقوقی بویژه موضوعات تعارض قوانین می باشد.	
محورهای درس: - مفاهیم و کلیات: - تعریف؛ - پیشینه؛ - قلمرو؛ - فواید؛ - منابع؛ - موضوع حقوق بین الملل خصوصی؛ - تعارض قوانین. - تقسیم جغرافیایی اشخاص: - تابعیت؛ - تعریف و اصول تابعیت؛ - تابعیت اشخاص حقیقی؛ - تابعیت مبدأ؛ - روش خون؛ - روش خاک. - تابعیت اکتسابی؛ - جدا شدن خاک یک کشور؛ - ازدواج؛ - نقضای شخصی.	

- تابعیت اشخاص حقوقی:

- تعریف و انواع اشخاص حقوقی؛
- تابعیت اشخاص حقوقی؛
- شرکت های چند ملیتی.

- اقامتگاه:

- تعریف و اصول اقامتگاه؛
- پیشینه، آثار و فواید اقامتگاه؛
- اقسام اقامتگاه؛
- اقامتگاه عام: اختیاری و اجباری؛
- اقامتگاه خاص با قراردادی.
- اقامتگاه اشخاص حقوقی.

- وضع بیگانگان:

- پیشینه و انواع بیگانگان؛
- اصل آزادی ورود و اقامت بیگانگان؛
- ورود؛
- عبور؛
- اقامت؛
- خروج؛
- اخراج بیگانه؛
- پناهندگی؛
- استرداد مجرمین.
- اصل شناختن حداقل حقوق برای بیگانگان؛
- برخورداری از حقوق خصوصی؛
- برخورداری از حقوق عمومی.

- وضع اشخاص حقوقی بیگانه:

- شناسایی اشخاص حقوقی؛
- برخورداری اشخاص حقوقی از حقوق مختلف.

- امتیازات و مصونیت‌های دیپلماتیک:

- مبنای حقوقی؛
- تقسیم بندی؛
- نمایندگی دیپلماتیک؛
- اماکن نمایندگی دیپلماتیک:
- اماکن نمایندگی و حدود آن؛
- تهیه و تغییر محل اماکن؛
- مصونیت ها و عدم تعرض؛
- مقایسه مصونیت اماکن دیپلماتیک و کنسولی؛
- حفاظت اماکن دیپلماتیک؛
- مصونیت اموال، بایگانی و وسایل نقلیه؛
- پناهندگی و مصونیت اماکن دیپلماتیک.

- مصونیت قضایی و کنسولی:

- جزایی؛
- حقوق؛
- اجرایی؛
- رئیس کشور در خارج؛
- عدم مصونیت سران کشورها در جنایات علیه بشریت.

باسمه تعالی

شورای تخصصی تحول و ارتقاء علوم انسانی

کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی

منبع اصلی:

حقوق بین الملل خصوصی، دکتر علومی و دکتر مکرمی، انتشارات سمت، (در دست تدوین)

منابع فرعی:

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۱/۸/۲۱ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

عنوان درس: مسائل استعمار فرانسه	کد درس: ۹۲
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / تخصصی - اختیاری
مقطع درس: کارشناسی	پیش نیاز:
هدف درس: آشنایی دانشجویان با شاخص ها، مولفه ها، روند و راهبردهای استعمار فرانسه و راهکارهای مقابله با آن.	
شرح درس: در این درس دانشجویان با ماهیت، مبانی و محتوای نظری استعمار فرانسه، شاخص ها، مولفه ها، روند و راهبردهای آن آشنا گردیده و در عین ارائه مصادیق در زمان حاضر، راهکارهای مقابله با آنها را مورد بررسی قرار می دهند.	
محورهای درس: - مفاهیم و کلیات : - تعاریف : - استعمار؛ - استعمار نو؛ - استعمار فرانسه. - بررسی سیر تحولات آن. - مبانی فکری استعمار فرانسه. - شاخص ها و مولفه ها: - کاهش کنترل حکومت ها بر ملت ها؛ - افکار سازی؛ - جهانی سازی قوانین؛ - حاکمیت بر سازمان های فرا ملی؛ - متحد الشکل کردن افکار؛ - ابزارها و سازکارها (رسانه ها، فضای مجازی، شبکه های اجتماعی و...) - استعمار فرانسه و جهانی سازی فرهنگی. - راهبردهای قدرتهای استکباری در استعمار فرانسه. - استعمار فرانسه و جنگ نرم. - استعمار فرانسه: - انقلاب اسلامی. - بیناری اسلامی؛ - راهبردهای مقابله با آن؛	

منبع اصلی:

مسایل استعمارفرانو، دکتر عبوضی، انتشارات سمت، (در دست تدوین)

منابع فرعی:

- ۱- شناخت ماهیت استعمار فرانو - محمد رحیم عبوضی
- ۲- استعمار فرانو - نظام سلطه در قرن بیست و یکم - جواد منصوری
- ۳- مجموعه مقالات استعمار فرانو، مؤسسه امام خمینی

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۱ / ۱۱ / ۲۹ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

باسمه تعالی

شورای تخصصی تحول و ارتقاء علوم انسانی

کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی

باسمه تعالی

شورای تخصصی تحول و ارتقاء علوم انسانی

کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی

منبع اصلی:

حقوق بین المللی عمومی جدید، دکتر حبیب زاده، انتشارات سمت، (در دست تدوین)

منابع کمکی:

۱- بیگدلی، حقوق بین الملل عمومی

۲- گلان، گرهارد فن (دو جلد) (۱۳۷۸)، درآمدی بر حقوق بین الملل عمومی، ترجمه داوود آقایی و محمد حسین حافظیان، تهران: میزان.

3- Perreau-Saussine, A and Murphy, JB (eds) (2007) *The Nature of Customary Law: Legal, Historical and Philosophical Perspectives*, Cambridge: Cambridge University Press.

4- Koskenniemi, Martti (2002) *The Gentle Civilizer of Nations: The Rise and Fall of International Law 1870-1960*, Cambridge: Cambridge University Press.

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۱ / ۱۱ / ۲۹ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید

عنوان درس: اندیشه سیاسی شرق باستان	کد درس: ۹۴
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / تخصصی - اختیاری
مقطع درس: کارشناسی	پیش‌نیاز:
هدف درس: آشنایی دانشجویان با مسائل عمده اندیشه سیاسی شرق باستان (چین، هند، مصر، بین‌النهرین و ماوراءالنهر) و نقد آن.	
شرح درس: در این درس دانشجویان با ساختار سیاسی و اجتماعی شرق باستان (چین، هند، مصر، بین‌النهرین و ماوراءالنهر) و بررسی طبیعت دینی یا غیردینی اندیشه سیاسی آشنا می‌گردند.	
محورهای درس: - مفاهیم و کلیات: - ضرورت؛ - قلمرو؛ - تاریخچه و ... - معنای اندیشه سیاسی در شرق باستان. - چارچوب نظری برای تحلیل اندیشه سیاسی شرق باستان و نقد آن: - در چین باستان و نقد آن. - در هند و نقد آن. - در چین و نقد آن. - در بین‌النهرین و نقد آن. - در ماوراءالنهر و نقد آن. - در ژاپن (شینتویسم). - تأثیر اندیشه سیاسی شرق باستان بر یونان و روم باستان. - دیدگاه‌ها و یافته‌های جدید در مسأله اندیشه سیاسی در شرق باستان.	

منبع اصلی:

منابع فرعی:

- ۱- فرهنگ رجایی، تحول اندیشه سیاسی در شرق باستان (تهران، نشر قومس، ۱۳۷۵)
- ۲- ویلیام پیرویان، بر تحول اندیشه سیاسی در شرق باستان (تهران، سمت، ۱۳۸۱)
- ۳- ساموئل کادی، آیین شهریار در شرق، ترجمه فریدون بدره ای (تهران، بنگاه ترجمه و نشر کتاب، ۱۳۴۷)
- ۴- عبدالرحمن عالم، اندیشه سیاسی در چین باستان (تهران، وزارت امور خارجه، ۱۳۷۰)
- ۵- گائتانو موسکا و گاستون یوتو، تاریخ عقاید و مکتب های سیاسی، از عهد باستان تا امروز، ترجمه حسین شهیدزاده (تهران، مروارید، ۱۳۶۳)
- ۶- مهرداد مهرین، فلسفه شرق (تهران، مروارید، ۱۳۶۳)
- ۷- ویل دورانت، مشرق زمین، گاهوار تمدن، ترجمه احمد آرام (تهران، آموزش انقلاب اسلامی، ۱۳۶۵)

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۱/۶/۱۲ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

عنوان درس: مسایل اقتصادی - سیاسی انرژی	کد درس: ۹۵
تعداد واحد: ۲ واحد	نوع واحد: نظری - تخصصی - اختیاری
مقطع: کارشناسی	پیش نیاز: کلیات اقتصاد
هدف درس: آشنایی دانشجویان با مسایل اقتصادی و سیاسی حاکم بر تولید، مبادله، و مصرف انرژی در سطح جهان و ایران.	
شرح درس: در این درس مهمترین مسایل اقتصادی و سیاسی مرتبط با تولید، مبادله، و مصرف انرژی بالاخص نفت آشنا می گردند. در این چارچوب، اهمیت منابع انرژی (به خصوص منابع اساسی مثل نفت) در اقتصاد و سیاست کشورها و همچنین تأثیر آن بر تعاملات بین المللی مورد بررسی قرار می گیرند. اهمیت ویژه این موضوع برای دانشجویان ایرانی از این جهت است که اقتصاد و سیاست ایران عمیقاً در پیوند با مسایل انرژی جهان می باشد.	
محورهای درس: - مفاهیم و کلیات: تعریف مفاهیم و متغیرهای کلیدی: - چسبندگی انرژی؛ - انواع انرژی اعم از انرژی های سنتی و انرژی های مدرن؛ - انرژی های تجدیدپذیر و انرژی های تجدید ناپذیر؛ - انرژی های پاک و انرژی های آلاینده؛ - انواع منابع انرژی؛ - چرخه تولید و مصرف انرژی؛ - اقتصاد انرژی، سیاستگذاری انرژی؛ - امنیت انرژی؛ - بحران انرژی؛ - رانت و دولت رانتیر؛ - صنایع بالادستی و پایین دستی و ... - مسایل اقتصادی انرژی: - پراکندگی جغرافیایی منابع، تولیدکنندگان، و بازارهای مصرف انرژی؛ - فرایند سرمایه گذاری، تولید، قیمت گذاری، حمل و نقل، و مصرف انرژی؛ - نقش انرژی در رشد و توسعه اقتصادی کشورها؛ - جایگاه انرژی در تجارت بین الملل؛ - اقتصاد جایگزینی منابع انرژی؛ - انرژی و بیماری هندی؛ - اقتصاد سیاسی انرژی: - انرژی و مسایل سیاسی داخلی؛ - ثبات سیاسی؛	

- قدرت ملی؛
- امنیت ملی؛
- سیاست خارجی و ...

- انرژی و امنیت بین‌الملل (همکاری‌ها و منازعات بین‌المللی، مداخله‌گری قدرت‌های بزرگ و ...)
- نهادهای بین‌المللی انرژی

ایران و مسایل انرژی:

- تاریخچه و منابع انرژی‌های نو در ایران؛
- سوخت‌های فسیلی؛
- خورشیدی؛
- اتمی.
- اقتصاد انرژی ایران؛
- اقتصاد سیاسی انرژی ایران.

منبع اصلی:

مسایل اقتصادی - سیاسی انرژی، دکتر محمد باقر حشمت زاده و دکتر میرترابی، انتشارات سمت، (در دست تدوین)

منابع کمکی:

- ۱- مزرعنی، محمد (۱۳۸۵)، *اقتصاد انرژی: گذری بر موضوعات مربوط به بازارهای بین‌المللی انرژی*، تهران: پارس پیدورا.
- ۲- ذوقی، ایرج. *مسایل سیاسی - اقتصادی نفت ایران*. چاپ سوم. تهران: پازنگ، ۱۳۷۵.
- Roberts, Paul, (2004) *The End of Oil: The Decline of the Petroleum Economy and the Rise of a New Energy Order*, London: Bloomsbury.

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۱/۳/۲۸ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

باسمه تعالی

شورای تخصصی تحول و ارتقاء علوم انسانی

کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی

عنوان درس: درس آزاد	کد درس: ۹۶
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / تخصصی - اختیاری
مقطع درس: کارشناسی	پیش‌نیاز:
هدف درس: آشنایی دانشجویان با مسائل سیاسی روز و موضوعات جدیدی که در برنامه درسی پیش بینی نشده است.	
شرح درس:	
محورهای درس: با توجه به تحولات سریع و غیر قابل پیش بینی در حوزه مطالعات علوم سیاسی و مطرح شدن موضوعات جدید و به منظور به روز بودن دانشجویان، گاهی ضرورت پیدا می کند که عناوین جدیدی با عنوان درس آزاد به دانشجویان ارائه گردد. لذا گروههای آموزشی دانشگاهها می توانند از ظرفیت این درس دو واحدی استفاده کرده و با توجه به موضوعات مبتلابه روز عنوان و سرفصل این درس را تعریف و تصویب نموده و توسط اسناد ذیصلاح ارائه نمایند.	
منبع اصلی: توسط گروه و استاد معرفی می گردد.	
منابع فرعی:	

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۱/۱۱/۲۹ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

عنوان درس: روانشناسی سیاسی	کد درس: ۹۷
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / تخصصی - اختیاری
مقطع درس: کارشناسی	پیش نیاز:
هدف درس: آشنایی دانشجویان با تعاریف، انواع، اصول، مبانی، مسائل، نظریه ها، روش ها و بازتاب های روان شناسی سیاسی و رابطه روان شناسی با کنش سیاسی.	
شرح درس: در این درس دانشجویان با نمایان سازی ماهیت روان شناسی سیاسی و مسائل آن و آشکار شدن توان ذاتی اسلام به تحلیل ابعاد مختلف روان شناسی سیاسی همچنین با تعاریف، انواع، اصول، مبانی، مسائل، نظریه ها، روش ها و بازتاب های روان شناسی سیاسی و رابطه روان شناسی با حیات اجتماعی و ارائه و بررسی نقدهای وارده بر ناتوانی روان شناسی سیاسی در تحلیل حوادث سیاسی و عرضه توانایی اسلام در این زمینه آشنا می گردند.	
موضوعات درس: - تأملی در تعریف روان شناسی سیاسی. - چارچوب نظری منتخب برای تحلیل روان شناسی سیاسی. - تاریخچه دانش روان شناسی سیاسی در مغرب زمین و اسلام. - تاریخچه علم روان شناسی سیاسی. - اصول و مبانی روان شناسی سیاسی. - مطالعه موردی نظریه های روان شناسی سیاسی و نقد آن: - فروید؛ - آلفرد آدلر؛ - کارن هورنی؛ - یونگ؛ - لاسول؛ - اریک فروم؛ - مازلو؛ - جازان	

- مطالعه موردی نظریه های جدید روان شناسی سیاسی.
- روش ها و کارکردها.
- ایدئولوژی ها و رژیم ها.
- خط مشی های سیاسی.
- تکوین شخصیت سیاسی.
- بازتاب های روان شناسی بر حیات سیاسی.
- نگرش سیاسی، تکوین و تغییر نگرش ها.
- مسائل روان شناسی سیاسی و کاربرد آن:
 - رفتارشناسی سیاسی؛
 - تصمیم گیری سیاسی گروه های سیاسی؛
 - انقلابات و جنبش های سیاسی؛
 - هویت فردی و اجتماعی؛
 - رشد و تربیت سیاسی؛
 - شایعه، تروریسم؛
 - نسل های سیاسی؛
 - رفتارشناسی انتخابات؛
 - جنگ نرم.

منبع اصلی:

روانشناسی سیاسی، دکتر برزگر، انتشارات سمت، (در دست تدوین)

منابع فرعی:

- ۱- ابراهیم برزگر، روان شناسی سیاسی (تهران: سمت، ۱۳۸۸)
- ۲- علی فتحی آشتیانی، مقدمه ای بر روانشناسی سیاسی (تهران: بعثت، ۱۳۷۷)
- ۳- مارتا کاتم و دیگران، مقدمه ای بر روانشناسی سیاسی، ترجمه کمال خرازی و دیگران (تهران: مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۸۶)
- ۴- اچ.س. داد و همکاران، مراحل و عوامل و موانع رشد سیاسی، ترجمه و گردآوری عزت الله فولادوند (تهران: نشر ماهی، ۱۳۸۶)
- ۵- اتو فریدمان، روان شناسی در خدمت سیاست، ترجمه جلال نعمت الهی (تهران: پیمان، ۱۳۶۳)
- ۶- گوستاو لوبون، روان شناسی توده ها، ترجمه کیومرث خواجوی ها (تهران: روشنگران، ۱۳۷۹)
- ۷- دیوید پاتریک هاوین، روان شناسی سیاسی، ترجمه علی اشرف نظری و شهرزاد مفتوح (تهران: قوس، ۱۳۹۱)
- ۸- ولودیمیر والتر اودا، نیک، یوتگ و سیاست، ترجمه علیرضا طبیب (تهران: نشر نی، ۱۳۷۹)
- ۹- محمداحمد نابلس، روان شناسی سیاسی اسرائیل، ترجمه حجت رسولی (تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۸۲)
- ۱۰- ماروین زوتیس، شکست شاهانه، ترجمه عباس مخبر (تهران: طرح نو، ۱۳۸۰)
- ۱۱- استانی رنسون، روان شناسی سیاسی جنگ خلیج فارس، ترجمه جلیل روشندل (تهران: دفتر مطالعات سیاسی و بین المللی، ۱۳۷۶)
- ۱۲- البوث ارنسون، روان شناسی اجتماعی، ترجمه حسین شکرکن (تهران: رشد، ۱۳۸۴)
- ۱۳- لئونارد برکوویتز، روان شناسی اجتماعی، ترجمه محمدحسین فرجاد و عباس محمدی اصل (تهران: اساطیر، ۱۳۸۰)
- ۱۴- ادوین پی و همکاران، روان شناسی اجتماعی، ترجمه امد رضوانی (مشهد: آستان قدس، ۱۳۷۸)
- ۱۵- استانی ایرنسون، روانشناسی سیاسی خلیج فارس، ترجمه جلیل روشندل (تهران: وزارت امور خارجه، ۱۳۷۶)
- ۱۶- باستیدرز، مسائل روان شناسی اجتماعی، ترجمه علی محمد کاردان (تهران: دانشگاه تهران، ۱۳۴۴)
- ۱۷- برکوویتز لئونارد، روان شناسی اجتماعی، ترجمه محمدحسین فرجاد (تهران: اساطیر، ۱۳۷۲)
- ۱۸- حمید لطفی، روان شناسی اجتماعی (تهران: مؤلف، ۱۳۸۱)
- ۱۹- علی اکبر علیخانی، نگاهی به پدیده گسست نسلی (تهران: جهاد دانشگاهی، ۱۳۸۲)
- ۲۰- یوسف کریمی، روان شناسی اجتماعی (تهران: آرسباران، ۱۳۷۵)

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۱/۶/۲۶ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.

عنوان درس: ارتباطات و سیاست	کد درس: ۹۸
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / تخصصی - اختیاری
مقطع درس: کارشناسی	پیش‌نیاز:
هدف درس: آشنایی دانشجویان با نقش، جایگاه، عملکرد مطبوعات و سایر رسانه‌ها در تحولات جامعه سیاسی ایران معاصر و بررسی نقش بیگانگان در آن.	
شرح درس: در این درس دانشجویان با ماهیت و سرشت ارتباطات و مطبوعات سیاسی در ایران قبل و بعد از انقلاب اسلامی و ارائه تعاریف، ضرورت‌ها، نظریه‌ها و عمده‌ترین مسائل ارتباطات و مطبوعات سیاسی در ایران و انعکاس موانع، مشکلات و آسیب‌شناسی آن بر اساس ارزش‌های اسلامی - ایرانی آشنا می‌گردند.	
محورهای درس: - کلیات: - تعریف ارتباطات؛ - مطبوعات؛ - رسانه و فضای مجازی؛ - بررسی تاریخی مطبوعات و ارتباطات جهانی. - چارچوب نظری در ارتباطات رسانه و مطبوعات. - قانون مطبوعات و سیر تاریخی آن در ایران. - بررسی موردی مطبوعات سیاسی: - قبل از نهضت مشروطه؛ - نهضت مشروطه دوران قاجار تا پهلوی؛ - مطبوعات و نهضت امام خمینی (ره)؛ - مطبوعات و رسانه‌ها بعد از انقلاب؛ - بعد از پیروزی انقلاب تا سال ۱۳۶۰؛ - از سال ۱۳۶۰ تا سال ۱۳۶۷؛ - دوران سازندگی؛ - دوران اصلاحات؛ - رسانه‌ها و جنگ نرم.	

منبع اصلی:

ارتباطات و سیاست، مهندس نبوی، انتشارات سمت، (در دست تدوین)

منابع فرعی:

- ۱- حسینی شیر، نقش مطبوعات در فرایند نو سازی سیاسی و اجتماعی در هقاجار (تهران: دانشگاه امام صادق (ع)، ۱۳۸۸)
- ۲- محمد کاظم معتمدنژاد، حقوق مطبوعات (تهران: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، ۱۳۷۹)
- ۳- محسن اسماعیلی، قانون مطبوعات و سیر تحول آن در حقوق ایران (تهران: سروش، ۱۳۸۵)
- ۴- اسدالله آزاد، اطلاعات و ارتباطات: مفاهیم، نظریه‌ها و جغرافیای سیاسی (تهران: نشر کتابدار، ۱۳۸۶)
- ۵- پرویز علوی، ارتباطات سیاسی، ارتباطات توسعه و مشارکت سیاسی (تهران: موسسه نشر علوم نوین، ۱۳۸۸)
- ۶- الماس نصر دهبیری، پایگاه دشمن در رکن چهارم: نقد و بررسی سیمواضع سیاسی سبب خیز مطبوعات در دهه سوم انقلاب اسلامی ایران (قم: اعتدال، ۱۳۸۹)
- ۷- نادر مجللی، تاریخ مطبوعات و احزاب سیاسی در عصر قاجار (تهران: پیام نور، ۱۳۹۰)
- ۸- ناصرالدین پروین، تاریخ و روزنامه نگاری ایران (تهران: مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۷۷)

این سرفصل در جلسه مورخه ۱۳۹۱/۹/۱۲ کارگروه تحول و ارتقاء علوم سیاسی به تصویب نهایی رسید.